
Kyrkomötet
Kyrkostyrelsens skrivelse 2015:2

**Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå
2014**

Kyrkostyrelsen överlämnar denna skrivelse till kyrkomötet.

Uppsala den 11 juni 2015

Wanja Lundby-Wedin

Helén Ottosson Lovén

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen läggs årsredovisningen för Svenska kyrkans nationella nivå år 2014 fram. Skrivelsen består av den tryckta *Årsredovisning 2014 för Svenska kyrkans nationella nivå* med bilagorna *Resultatrapport 2014*, *Svenska kyrkans kapital-situation*, *Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden* samt *Övrig rapportering från kyrkostyrelsen*.

Innehåll

Skrivelsens huvudsakliga innehåll.....	1
Kyrkostyrelsens förslag till kyrkomötesbeslut.....	3
Årsredovisning för 2014	3
Utdrag ur kyrkostyrelsens protokoll.....	4
Bilaga 1 Resultatrapport 2014	5
Bilaga 2 Svenska kyrkans kapitalsituation.....	30
Underbilaga 2A Bestämmelser i kyrkoordningen	38
Bilaga 3 Redogörelse för behandlingen av kyrkomötets ärenden	39
Underbilaga 3A Gemensamma IT-system, samverkan och därmed relaterade frågor	58
Bilaga 4 Övrig rapportering från kyrkostyrelsen	80

Kyrkostyrelsens förslag till kyrkomötesbeslut

KsSkr 2015:2

Kyrkomötet beslutar att fastställa årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå 2014.

Årsredovisning för 2014

Enligt särskilt tryck.

Utdrag ur kyrkostyrelsens protokoll

Utdrag ur protokoll fört vid kyrkostyrelsens sammanträde den 11 juni 2015.

Närvarande: Wanja Lundby-Wedin, förste vice ordförande, ledamöterna, Mats Hagelin, Marta Axner, Nils Gårder, Birgitta Halvarsson, Lars Johnsson, Sven E. Kragh, Anna Lundblad Mårtensson, Eric Muhl, Ulla Richardsson, Erik Sjöstrand, Karl-Gunnar Svensson samt tjänstgörande ersättarna biskop Per Eckerdal, Helena Nordvall och Birger Wernersson.

Föredragande: Generalsekreterare Helén Ottosson Lovén

Kyrkostyrelsen beslöt

att till kyrkomötet lämna skrivelsen 2015:2 Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå 2014 i enlighet med de ändringar som framkommit under överläggningen.

Bilaga 1

Resultatrapport 2014

KsSkr 2015:2
Bilaga 1

Det evangelisk-lutherska trossamfundet Svenska kyrkan rymmer en rik mångfald av verksamhet som uttrycker den grundläggande tro, bekännelse och lära som Svenska kyrkan står för. Den primära enheten är församlingen, vars grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Regionalt framträder Svenska kyrkan som stift med uppgift att främja och ha tillsyn över församlingslivet.

Verksamheten som denna rapport avser, tar ansvar för kyrkans gemensamma angelägenheter. Det gäller området omvärld och relationer där bland annat företrädarskap, officiella relationer till andra kyrkor och samfund och internationell mission och diakoni ingår, området stöd till stift och församlingar som bland annat innehåller stöd i stiftens och församlingarnas grundläggande uppgift, grundutbildningar, forskning, kulturarv, arbete bland svenskar i andra länder och administrativa stödfunktioner samt området normering, tillsyn och förvaltning.

I det följande redovisas ett urval av verksamhetens insatser och resultat i förhållande till uppgifterna enligt kyrkoordningen och den verksamhetsinriktning som kyrkomötet beslutat om. Finansiering och kostnader 2014 ställs i relation till utfall 2013, rambudget 2014 och detaljbudget 2014.

Under utfall i nedanstående tabell redovisas verksamhetens kostnader, knutna till kostnadsram och särskilt budgeterade kostnader. Belopp i jämförelsekolumnerna med positivt tecken innebär att kostnaderna varit lägre eller intäkterna högre i utfallet jämfört med plan. På motsvarande sätt innebär negativt tecken att kostnaderna varit högre eller intäkterna lägre i utfallet jämfört med plan.

Tabell 1. Finansiering och kostnader

	Utfall 2013	Ram- budget 2014	Detalj- budget 2014	Utfall 2014	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Extern finansiering	1 712	1 816	1 851	1 750	38	-66	-101
Allmän utjämningsavgift	890	874	879	878	-12	4	-1
Finansförvaltningen (brutto)	645	294	294	926	281	632	632
Kostnads- och planeringsram	-2 668	-2 747	-2 900	-2 707	-39	40	193
Särsk. budgeterade kostnader	-16	-169	-38	-13	3	156	25
Nettoresultat	563	68	86	834	271	766	748

Nettoresultatet uppgår till 834 miljoner kronor. Det är väsentligt högre än såväl föregående års resultat som budgeterat resultat. Den främsta ökningen finns inom finansförvaltningen. Den externa finansieringen är större än föregående år men är väsentligt lägre än budget. Det beror bland annat på att användningen av kyrkoantikvarisk ersättning ökat jämfört med föregående år men är lägre än budget.

Jämfört med föregående år ökar kostnaderna med sammanlagt 36 miljoner kronor, bland annat till följd av satsningar inom gemensam IT och administrativa system och ökad användning av kyrkoantikvarisk ersättning. Kostnaderna för kyrkovalet är dock lägre än föregående år som var ett valår. Kostnaderna är lägre än budget. Den främsta anledningen till avvikelserna är lägre användning av kyrkoantikvarisk ersättning, lägre kostnader för stiftsbidrag och lägre kostnader för fastigheter inom ramen för den särskilda fastighetsbudgeten.

I detaljbudget ingår 100 miljoner kronor i riktat församlingsbidrag och 20 miljoner kronor för gemensamma IT-system i kostnadsramen som sammanlagt

uppgår till 2 900 miljoner kronor. Dessa kostnader fanns bland särskilt budgeterade kostnader i rambudget vilka sammanlag uppgick till 169 miljoner kronor.

För närmare detaljer kring finansiering och kostnader se tabell 19–21.

Omvärld och relationer

Företrädarskap

Uppdraget är att utöva ett aktivt företrädarskap genom att upprätthålla goda kontakter med beslutsfattare, lämna remissyttranden samt genom talespersoner i media och på andra sätt. Detta ska förmedla bilden av vad Svenska kyrkan är och gör, att i ord och handling förmedla evangelium i olika sammanhang. Svenska kyrkans budskap ska ha en tydlig teologisk grund, vara väl sammanvägda mellan kyrkans olika verksamheter och perspektiv och vara tydligt grundade i beslutade plattformar. Det innebär bland annat att tala tydligt om ansvar, människovärde, upprättelse och frihet i de sammanhang där politiska beslut fattas och genomförs, alltså inom politik, förvaltning och i det civila samhället.

Insatser och resultat

Verksamheten har inriktats på att utveckla ändamålsenlighet och effektivitet genom att än bättre systematisera och strukturera kontakterna, påverkansarbetet och företrädarskapet.

Svenska kyrkans främsta företrädare är ärkebiskopen och biskoparna. Under året har ärkebiskop Anders Wejryd lämnat tjänsten och ärkebiskop Antje Jackelén tillträtt. Två biskopsbrev, *Kallad till diakon och präst i Svenska kyrkan* och *Ett biskopsbrev om klimatet*, lanserades under året.

En viktig kontaktyta i företrädarskapet är politikerveckan i Almedalen. Inom ramen för Svenska kyrkans deltagande har representanter för politik, kultur och samhälle medverkat liksom företrädare för Svenska kyrkan.

Under året har kulturarvsfrågor varit i centrum. Det kontaktskapande arbete avseende kyrkoantikvarisk ersättning vilket bedrivits under året med företrädare för politiken har varit omfattande och produktivt. Det har genomförts i bred samverkan med olika företrädare för Svenska kyrkan.

Under året har också olika arrangemang ägt rum inom ramen för det samarbete Svenska kyrkan har med Stiftelsen Right Livelihood, bland annat seminarier under Världens fest och Almedalsveckan och en gemensam utställning om Right Livelihood-pristagarna.

Kostnader och finansiering av företrädarskapet redovisas under stöd till stift och församlingars grundläggande uppgift.

Officiella relationer till andra kyrkor och samfund

Uppdraget är att svara för Svenska kyrkans officiella relationer med andra kyrkor och samfund. Utifrån denna uppgift syftar det ekumeniska arbetet till att Svenska kyrkan deltar i ekumeniska organisationer på olika nivåer, för dialog för att lära känna andra kyrkor på djupet, bearbeta teologiska skiljaktigheter och hitta gemensamma formuleringar och arbetar med andra kyrkor för fred och rättvisa.

Sveriges kristna råd (SKR) är en ekumenisk organisation som Svenska kyrkan är medlem i. Viktiga teman för SKR under året har gällt migration och situationen i Mellanöstern. En särskild manifestation ägde under hösten rum i Storkyrkan i Stockholm och var ägnad situationen i Syrien och Irak. SKR har också bearbetat frågor om det mångkulturella samhället och religionsmöten.

Svenska kyrkan är även medlem i Lutherska världsförbundet (LVF), en organisation som samlar Lutherska kyrkor på global nivå. Inom ramen för detta arbete har representanter för Svenska kyrkan bland annat utsetts att delta i en 5-årig dialog mellan LVF och Pentekostala världsorganisationen. Utbyte med den brasilianska lutherska kyrkan om urfolksfrågor har också utvecklats genom besök av dess urfolksorganisation för samtal med Samiska rådet. Relationen mellan Svenska kyrkan och Mekane Yesus kyrkan har diskuterats inom ramen för LVF och informella kontakter har upprätthållits av handläggare. Detta är en följd av kyrkornas olika syn på samkönade äktenskap.

Vidare är Svenska kyrkan medlem i Kyrkornas världsråd (KV). Reflektion utifrån KV:s kyrkodokument och missionsdokument har främjats genom remissförfarande, workshops som har genomförts med grupper i olika stift samt diskussioner i ungdomsprojekt. Ungdomar som deltagit i KV:s senaste generalförsamling har haft program kring betydelsen av ungdomars engagemang i ekumeniken både på Världens fest och på Almedalsveckan. Detta har gjorts i samarbete med Svenska Kyrkans Unga. Svenska kyrkan har också arbetat aktivt för att urfolksfrågan ska bli ett ekumeniskt initiativ inom KV. Dessutom har ett ”safe-space möte” i Kenya genomförts för att bygga upp förtroende mellan kyrkor i Sverige, Afrika och Latinamerika.

Dialogen mellan Svenska kyrkan och Eumeniakyrkan har kommit långt i formuleringen av förutsättningarna och formerna för framtida ömsesidiga relationer.

På det interreligiösa området har det också bedrivits arbete. Sveriges interreligiösa råd har utgjort ett nav i arbetet med dagsaktuella frågor om migration, situationen i Mellanöstern och det mångkulturella samhället.

Tabell 2. Finansiering och kostnader för officiella relationer till andra kyrkor och samfund

	Utfall 2013	Ram- budget 2014	Detalj- budget 2014	Utfall 2014	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Extern finansiering	2	2	2	2	0	0	0
Allmän utjämningsavgift	25	26	25	24	-1	-2	-1
Kostnader	-27	-28	-27	-26	1	2	1
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnader för officiella relationer till andra kyrkor och samfund är i nivå med föregående år och med budget.

Internationell mission och diakoni

Uppdraget är att samordna, planera och utveckla Svenska kyrkans och dess församlingars arbete, engagemang och finansiering för internationell mission och diakoni. Verksamheten formas utifrån en nära, målmedveten och strategisk samverkan med församlingar och med andra kyrkor och internationella organ. I uppdraget

ligger att verka för internationellt och ekumeniskt samordnad planering av missions och diakonala insatser.

Svenska kyrkan har en särskild uppgift att rädda liv och lindra nöd i akuta humanitära situationer. Denna uppgift utförs genom humanitära insatser som primärt samordnas inom Action by Churches Together (ACT), men även utförs i samarbete med andra partner.

Insatser och resultat

Under det gångna året har fler människor drivits på flykt än någonsin tidigare sedan andra världskriget. Fyra katastrofer av svåraste grad enligt FN systemets gradering har pågått under året: Sydsudan, Centralafrikanska republiken, Syrien och Irak. Svenska kyrkan har bidragit genom Action by Churches Together (ACT) till hjälparbetet i samband med dessa katastrofer. Insatser som planerats i Sydsudan har dock skrinlagts på grund av intensiteten i den konflikt som pågår sedan slutet av 2013 och som drivit miljoner människor på flykt inom och utom landets gränser. Ett nytt samarbete har inletts i ett fredligare område för att kunna stärka aktörer som verkar för positiv och fredlig utveckling i landet.

Den enskilt största humanitära insatsen som hanterades under 2014 var dock tyfonen Haiyan, Filippinerna, som stöddes med närmare 16 miljoner kronor och två kapacitetsstärkande personalinsatser.

I Västafrika har Ebolautbrottet lett till ett nytt samarbete mellan Kyrkornas världsråd (KV), Lutherska världsförbundet (LVF) och ACT och det finns ett erkännande från WHO för religiösa aktörers roll i förhållandet till att stoppa stigmatisering och religiösa aktörers roll i att förhindra denna.

Under året har en ansökan för en insats för att utveckla klimatsmart energi genom olika metoder och tillvägagångssätt i Uganda möjliggjort ett treårigt EU-anslag på 55 miljoner kronor med början i november 2014.

Augusta Victoria sjukhuset (AVH) i östra Jerusalem har under året levt under stora ekonomiska svårigheter då den Palestinska myndigheten inte betalat kostnaderna för vård som utförts. Trots att LVF, som är huvudman för AVH, lyckats påverka att Palestina regelbundet gjort delbetalningar så är inte situationen löst.

Ett samarbete inleddes under året för romer i Rumänien, där vi har börjat stödja diakonala insatser som genomförs av fransiskanerbröder i norra Rumänien.

Svenska kyrkan har haft genomslag i biståndsdebatten genom Concord (plattform för civilsamhällesorganisationer), inte minst genom Aidwatch-rapporten och två biståndspolitiska hearings inför valet. Lanseringen av rapporten om näringslivets roll i biståndet blev uppmärksammas. Svenska kyrkan har tagit en aktiv roll i framtagnandet av överenskommelsen mellan regeringen och svenska civilsamhällesorganisationer i biståndet och våra synpunkter på remissen om ny biståndspolitisk plattform togs i beaktande.

Årets fastekampanj hade temat ALLT för att utrota hungern. Med temat låg fastekampanjens fokus på det vi tillsammans kan göra både här hemma och i världen för att minska hungern. Julkampanjen har lyft området hälsa. I detta ligger arbetet för att minska barnadödligheten.

Under hösten har ett arbete med sociala medier kring insamling till det internationella arbetet börjat. I flödet har bland annat inlägg om julkampanjen, aktuella katastrofinsamlingar och insamlingsprojekt gjorts. I början av hösten hade sidan ca 3 500 följare och till årsskiftet var det uppe i 5 800 personer. Den nya betalningskanalen Swish har funnits tillgänglig sedan november 2014.

En av årets stora höjdpunkter var när internationella gäster, ideella, förtroendevalda och anställda medarbetare samlades till Världens fest i Karlstad. Där kunde Svenska kyrkans samhörighet med den världsvida kyrkan manifesteras på ett publikt sätt genom gudstjänster, kulturprogram, öppna arrangemang, seminarier och personliga möten.

Under 2014 har det utvecklats en stödfunktion för vänstiftsarbete. Den funktionen innehåller i stora drag fyra områden: konsultation och rådgivning, (inklusive konferenser och samrådsmöten), utbytes- och volontärprogram, mötesplatser för delande och lärande (här hemma och där borta) samt material, metoder och modeller med utvecklande av koncept och riktlinjer för arbetet.

Tabell 3. Finansiering och kostnader för internationell mission och diakoni

	Utfall 2013	Ram- budget 2014	Detalj- budget 2014	Utfall 2014	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Extern finansiering	362	298	333	353	-9	55	20
Varav insamlade medel	158	154	154	177	19	23	23
Varav erhållna bidrag	192	137	159	163	-29	26	4
Varav övr. int., förändr. dest. medel	12	7	20	13	1	6	-7
Allmän utjämningsavgift	70	86	85	75	5	-11	-10
Ränta destinerade medel	2	1	1	0	-2	-1	-1
Kostnader	-434	-385	-419	-428	6	-43	-9
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Sammantaget är den externa finansieringen något lägre än föregående år och högre än budget. Insamlade medel är högre än såväl föregående års utfall som budget. Erhållna bidrag är lägre än föregående års utfall, men högre än budget. Kostnaderna följer den externa finansieringen och är också något lägre än föregående år och högre än budget. Kostnadsökningen jämfört med budget dämpas av att bostadsbyggnadsprojektet på Olivberget i Jerusalem inte startat (10 miljoner kronor). Detta projekt hade dock finansierats av allmän utjämningsavgift.

Stöd till stift och församlingar

Stöd i stifts och församlingars grundläggande uppgift

Uppdraget är att stödja stiftens arbete för utveckling av församlingslivet. Stödet till församlingar ges antingen direkt eller via stiftet, därtill lämnas stöd till stiftet utan en direkt koppling vidare till församlingsnivån. Vissa utvecklingsarbeten äger rum i samarbete med något eller några stift som har särskilt intresse och engagemang inom ett verksamhetsområde.

Verksamheten har inriktats på att ge stöd inom de prioriterade områden som kyrkostyrelsen och stiftet kommit överens om: stöd till församlingens grundläggande uppgift, kommunikation, omvärldsanalys och forskning samt administrativ samverkan. Verksamheten har även inriktats på stöd till klimatarbete samt arbete med identitets- och människovärdesfrågor.

Insatser och resultat

Stöd till församlingens grundläggande uppgift

Gudstjänsten kan stärka förmågan att verka i vardagen. Arbetet med den nya kyrkohandboken syftar till att underlätta församlingars möjligheter att utveckla sitt gudstjänstliv. I kyrkohandboksrevisionen arbetas för att beslut ska fattas om en ny kyrkohandbok för Svenska kyrkan 2017. Under våren inkom svaren på kyrkohandboksremissen. Därefter har remissutfallet lästs och analyserats och kyrkohandboks-förslaget bearbetats utifrån de inkomna synpunkterna. Det stora remissmaterialet, synpunkter från musikorganisationer, samt önskan om att ge möjligheter till ytterligare kvalitetsgranskning och förankring av ett reviderat förslag, har föranlett kyrkostyrelsen att förlänga den ursprungliga tidplanen för kyrkohandboksrevisionen.

Tillsammans med stift och församlingar genomförs en särskild satsning på kyrkans undervisning och mission för alla åldrar, Dela tro – dela liv, med syfte att stärka församlingarna i den grundläggande uppgiften och hitta nya vägar i det konkreta arbetet. Svenska kyrkan vill med satsningen ge människor i alla åldrar möjlighet att växa och utvecklas i sin förmåga att samtala om och leva i tro. Arbetet med Dela tro – dela liv har tagit betydande steg framåt under 2014.

Inom området diakoni och diakonal utveckling har underlag med förslag till fortsatt arbete med Svenska kyrkans uppdrag och roll i den svenska välfärden tagits fram. Arbetsprocessen har utgått från frågor om kyrkans uppdrag, identitet och roll och bearbetas parallellt med utveckling av råd och riktlinjer. I det fortsatta arbetet ingår bland annat att ta fram en Plan för diakoni i Svenska kyrkan, kommunikation och implementering av plattformen *Svenska kyrkans roll och uppgift i den svenska välfärden* och att skapa vägledningsmaterial utifrån plattformen. Under perioden har det pågått arbete för att stärka kompetensen inom Svenska kyrkan vad gäller församlingarnas möte med människor som står utanför arbetsmarknaden. Under året har ett nationellt projekt initierats och planerats i samarbete mellan Svenska kyrkan och Svenska kyrkans Arbetsgivarorganisation i nära samverkan med Arbetsförmedlingen. Projektet ska pågå 2015–2017 och målet är att ge förutsättningar för att de stift, församlingar och pastorat som så önskar, har möjlighet att bedriva verksamhet som hållbart och effektivt leder till att arbetslösa är i arbete, praktik eller utbildning. I september 2014 startade de nya kanalerna för Jourhavande präst på nätet – chat och digitalt brev.

Kommunikation

Arbetet med den externa kommunikationen genomförs i första hand inom ramarna för den med stiftens gemensamma satsningen kommunikationsåret. Det är ett arbete som syftar till att göra Svenska kyrkan synlig under hela året och inte bara under de högtider som starkast kopplas samman med kyrkan och kristen tro.

Under året har det genomförts extern kommunikation i de återkommande kampanjerna under fasta och jul. Dessa kampanjer är återkommande år från år och är kopplade till insamlingskampanjerna som genomförs i samband med högtiderna. Till allhelgonahelgen genomfördes en större kampanj på ämnet bön. Huvudspåret av kampanjen var en relansering av vår bönewebb som har uppdaterats med en digital ljuständningsfunktion.

Arbetet med sociala medier har stärkts under året. Jourhavande präst har förberetts under året och lanserades officiellt under hösten. Lanseringen riktades främst till unga vuxna och genomfördes både direkt till allmänheten och som tryckt material till församlingarna att använda i sin kommunikation om jourhavande präst.

Arbetet har inriktats på konsultativt stöd till stiftens när det gäller om- och närvärldsanalys, inte minst vid de ca 80-tal tillfällen då man hållit föredragningar om kyrkans roll och dess förutsättningar i dagens samhälle.

Ett nytt samarbete som initierats sker i anslutning till den husvecka om omvärldsanalys som sker på Svenska kyrkans utbildningsinstitut med syfte att utmana stiftens i identitetsfrågor och erbjuda mötesplatser för erfarenhetsdelning. En ny modell för enkätundersökningar har utvecklats. Den nya modellen, som har arbetsnamnet *Kyrkbussar*, samlar och samordnar interna och externa enkätundersökningar i syfte att effektivisera och underlätta för församlingar och för de som medverkar i undersökningar externt.

Administrativ samverkan

För att fördjupa samverkan inom det brett administrativa området har det tillsammans med samtliga stift under året beslutats att definiera fem prioriterade samverkansområden. Dessa områden är IT (inkl. telefoni och videokonferens), fastighet, ekonomi- och lönehantering, ärendehantering och inköpsstöd (inkl. ramavtal). Under 2015 kommer samverkan att formaliseras inom dessa områden.

Förberedelser har skett i syfte att etablera fastighetsstöd för stift och församlingar. Bland annat har möten hållits med stiftens fastighets- och kulturarvsexperter samt en workshop med ett antal fastighetschefer från de större pastoraten. Som ett led i att fördjupa samverkan med stiftens har fastighetsområdet utsetts till ett prioriterat samverkansområde.

Utöver detta finns inköpsstöd med inriktning på bland annat Svenska kyrkans ramavtal. Under 2014 genererade dessa avtal drygt 70 miljoner kronor i besparing i förhållande till ordinarie prislistor, en ökning med drygt 20 miljoner kronor (42 procent) i förhållande till 2013. Den stora ökningen beror dels på ökat nyttjande av ramavtalen, dels på fler ramavtal. Under året har även projektet för gemensam ekonomi- och lönehantering fortsatt sitt arbete. Vid utgången av 2014 har ett antal församlingar anslutits, eller är på väg att ansluta sig, till de gemensamma ekonomi- och lönesystemen med tillhörande enhetliga arbetsprocesser. Många av dessa församlingar är kunder i de servicebyråer som nu skapas inom eller i nära samverkan med stiftens.

Arbete har bedrivits i syfte att erbjuda och informera om alternativ till kontanthantering. I arbetet har en testverksamhet initierats tillsammans med några församlingar och pastorat. Vidare har ramavtal tecknats inom detta område.

Dessutom har arbetet fortsatt med att se över den verksamhetsindelning som församlingar och pastorat använder för att funktionsindela den ekonomiska rapporteringen av verksamheten.

Stöd till klimatarbete

Ett kontinuerligt och grundläggande uppdrag är att stödja stiftens i deras arbete med miljödiplomering. Under året har en utbildning för miljödiplomare i Svenska kyrkan genomförts. Svenska kyrkans miljödiplomering bygger på engagemang och reflektion hos de anställda och förtroendevalda samtidigt som det är ett ledningssystem som ska säkra kvaliteten i miljöarbetet i församlingen. Det är ett unikt system för Svenska kyrkan som nu andra kyrkor är intresserade av att använda. Stiftens miljöarbete stöds genom temadagar, utbildningar, och nätverksträffar.

Under perioden har arbetet haft fokus på färdigställande, lansering och uppföljning av biskopsbrevet om klimat. Arrangemang har genomförts för att höja intresset

för klimatfrågan och bidra till Svenska kyrkans arbete på området. Som ett led i lanseringen av biskopsbrevet i stiftet har klimatfrågan lyfts som teologisk fråga.

Identitets och människovärdesfrågor

Arbetet inom *flykting, integration, migration och mångfaldsfrågor* återspeglar det fortsatta stora flyktingmottagandet i Sverige liksom en fortsatt ökning av antalet fattiga EU-migranter. Främlingsfientliga och rasistiska grupperingar har idag ett ökat stöd, men det finns också ett ökat intresse och engagemang för flyktingmottagning och integrationsfrågorna i samhället och i Svenska kyrkans församlingar. Under hösten har frågan om huruvida Svenska kyrkan skulle kunna vara en aktör när det gäller asylboenden aktualiserats utifrån kontakter med Migrationsverket och utifrån det stora behov som finns av boenden. Vikten av Svenska kyrkans närvaro på alla asylboenden lyftes fram av kyrkomötet som beslutade att uppdraga åt kyrkostyrelsen att skyndsamt utreda hur ett ekonomiskt stöd kan ges till församlingar som engagerar sig i flykting- och asylfrågor. Under året har verksamheten inom Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar utvecklats och nya samarbetsformer har etablerats med ett antal stift.

Arbetet kring *barn och unga* har i hög grad präglats av arbetet med att implementera beslutet om barnkonsekvensanalys. Arbetet har i stor utsträckning handlat om konsultationer, information och utbildningsinsatser i stift och församlingar. Arbete har också påbörjats med uppdateringen av Handbok för barnkonsekvensanalys i Svenska kyrkan. Under året har en förstudie kring förstärkt kommunikation av konfirmationen färdigställts.

I arbetet kring *flerspråkighet och minoriteter* ingår att bistå stiftet med samordning, omvärldsanalys, utveckla nya metoder och verktyg, genomföra kompetenshöjande insatser och insatser för att särskilt stödja och utveckla det flerspråkiga arbetet bland barn och unga. Utifrån de kartläggningar som gjorts av stiftens och församlingarnas behov av samverkan och stöd i det flerspråkiga arbetet har insatser påbörjats under året för att bland annat utveckla det teckenspråkiga arbetet, att öka inkludering av romer och resande i Svenska kyrkan samt att utveckla arbetet med barn och unga. De kompetenshöjande insatser som genomförts bedöms ha ökat kunskapen och medvetenheten om flerspråkighet och minoritets- och urfolksfrågor inom Svenska kyrkan. Svenska kyrkans samverkan med andra aktörer på området har också ökat och utvecklats.

Arbetet med vitboken om Svenska kyrkans historiska förhållande till samerna har fortsatt under året. Arbetet leds av Umeå universitet och ledamöter i Samiska rådet i Svenska kyrkan ingår i styrgruppen. I det internationella urfolksarbetet har Svenska kyrkan bistått Samiska rådet i Svenska kyrkan med sakkunskap till den arbetsgrupp som utarbetat Kyrkornas världsråds nya urfolksprogram.

I arbetet med *genderfrågor* ingår att koordinera och utveckla Svenska kyrkans arbete med att förebygga och bemöta sexuella övergrepp i kyrkliga sammanhang. Utbildningsdagar har erbjudits för stiftens kontaktpersoner för sexuella övergrepp och andra medarbetargrupper, till exempel personalansvariga. Under året har även en förstudie kring hbt-certifikat tagits fram och färdigställts.

Tabell 4. Finansiering och kostnader för stöd i stifts och församlingars grundläggande uppgift

KsSkr 2015:2
Bilaga 1

	Utfall 2013	Ram- budget 2014	Detalj- budget 2014	Utfall 2014	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Extern finansiering	22	18	20	24	2	6	4
Allm. utj. avg. / finansförvaltn.	202	118	218	208	6	90	-10
Kostnader	-224	-136	-238	-232	-8	-96	6
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnader för stöd till stift och församlingar ökar något jämfört med föregående år och är något lägre än detaljbudget. Den väsentliga ökningen jämfört med rambudget beror på att riktat församlingsbidrag om 100 miljoner kronor redovisades på särskild rad under rubriken särskilt budgeterade kostnader i rambudget.

Grundutbildningar

Svenska kyrkans utbildningsinstitut har till uppdrag att utbilda blivande diakoner, församlingspedagoger, kyrkomusiker och präster i enlighet med de utbildningsplaner som fastställts av kyrkostyrelsen. Utbildningen ska i viss mån vara integrerad för de olika programmen och genomförs i Uppsala och Lund. Därutöver ansvarar utbildningsinstitutet för den behörighetsgivande kyrkoherdeutbildningen.

Insatser och resultat

Utbildningsverksamheten är igång sedan hösten 2014. Den första terminen studerade 98 personer inom diakon-, församlingspedagog- och prästprogrammen. Ansökningsperioden för studerande som ska påbörja sina studier vårterminen 2015 avslutades den 15 oktober då ytterligare 61 studenter antogs. De 15 första studenterna har avslutat sina studier.

Ett flerårigt kompetensutvecklande fortbildningsarbete bland personalen har påbörjats i syfte att implementera den grundläggande pedagogik som ska prägla utbildningen vid utbildningsinstitutet.

Tabell 5. Finansiering och kostnader för kyrkliga grundutbildningar

	Utfall 2013	Ram- budget 2014	Detalj- budget 2014	Utfall 2014	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Extern finansiering	1	0	0	1	0	1	1
Allmän utjämningsavgift	51	59	62	66	15	7	4
Kostnader	-52	-59	-62	-67	-15	-8	-5
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnader för de kyrkliga grundutbildningarna ökar både jämfört med föregående år och jämfört med budget. Detta är en konsekvens av uppbyggnadskostnader av engångskaraktär för utbildningsinstitutet.

Svenska teologiska institutet i Jerusalem (STI)

Uppdraget är att utveckla och fördjupa frågan om kristnas möte med människor av annan tro, särskilt i mötet med judendomen.

Insatser och resultat

Arbetet inom uppdraget sker genom akademisk verksamhet med forskningsanknytning och deltagande i de dialoger som kan föras i Jerusalem, kortare kurser av både akademisk och folkbildande karaktär, internationella kurser samt lokala program och utveckling av lokala kontakter. STI har haft regelbunden kursverksamhet under året. Totalt arrangerades 13 kurser i STI:s eller i Centrum för teologi och religionsvetenskaps (CTR) regi.

Tabell 6. Finansiering och kostnader för STI

	Utfall 2013	Ram- budget 2014	Detalj- budget 2014	Utfall 2014	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Extern finansiering	3	2	1	1	-2	-1	0
Allmän utjämningsavgift	3	4	4	4	1	0	0
Ränta destinerade medel	2	2	1	2	0	0	1
Kostnader	-8	-8	-6	-7	1	1	-1
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnader för STI ligger i nivå med föregående år och med budget.

Forskning

Uppdraget är att främja forskning inom det teologiska området och andra för kyrkans liv och verksamhet väsentliga områden. Till uppdraget hör vidare att företräda Svenska kyrkan i akademien och samhällsdebatten.

Insatser och resultat

Forskningsresultat har under året presenterats via publikationer, föreläsningar och arrangerade konferenser. Samlingar för disputerade anställda i stift och församlingar i södra respektive norra Sverige har genomförts i syfte att fortsatt stimulera och tillvarata den kompetens som dessa personer utgör för Svenska kyrkan.

Tre monografier, fyra antologier, en forskningsöversikt, nio vetenskapliga artiklar och tio populärvetenskapliga artiklar har publicerats under året. Forsknings- sidan på svenskakyrkan.se har under året haft över 15 000 unika besökare och tiden noterad för besök vid tankefigurer indikerar att många tagit tid att läsa. "Tankefigurer" har varit en satsning på att analysera olika föreställningar som ibland omedvetet styr tänkande, handlande och beslutsfattande i Svenska kyrkan i syfte att bidra till en kunskapsbaserad utveckling.

Tabell 7. Finansiering och kostnader för forskning

	Utfall 2013	Ram- budget 2014	Detalj- budget 2014	Utfall 2014	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Allmän utjämningsavgift	10	10	10	10	0	0	0
Kostnader	-10	-10	-10	-10	0	0	0
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnader för forskning är i nivå med föregående år och med budget.

Kultur

Uppdraget är att verka för ett rikt och mångfaldigt kulturliv som främjar dialogen om religion och livstolkning.

Insatser och resultat

Detta har bland annat skett genom *Se människan* som är Svenska kyrkans program på Bokmässan i Göteborg och erbjuder forum där litteratur och livsfrågor står i centrum.

Svenska kyrkans kulturstipendium delades mellan sju projekt med utgångspunkt i angelägna frågor. Stipendiaterna arbetar bland annat med teman som den frihetsberövades verklighet, landgrabbing och gestaltning av djurarter som människan utrotat, men också med utveckling av psalmen och koralen i en digital klangvärld. Svenska kyrkan har även delat ut två filmpriser.

Kyrkomusiksymposium 2014 genomfördes i början av september i samarbete med Sensus under temat *musiklivet i kyrkan*.

Tabell 8. Finansiering och kostnader för kultur

	Utfall 2013	Ram- budget 2014	Detalj- budget 2014	Utfall 2014	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Allmän utjämningsavgift	9	10	13	5	-4	-5	-8
Kostnader	-9	-10	-13	-5	4	5	8
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnaderna för kultur är lägre än föregående år och budget. I tidigare utfall och i budget ingår även kostnader för att administrera arbetet med kulturminnen. Utfallet för dessa kostnader ingår under rubriken Kulturminnen.

Kulturminnen

Uppdraget är att besluta om fördelning av kyrkoantikvarisk ersättning (KAE) och redovisa användningen till regeringen. Årligen får Svenska kyrkan en ersättning om 460 miljoner kronor från staten för antikvariska merkostnader avseende vård och underhåll av de kyrkliga kulturminnena. Svenska kyrkan äger 3 400 kyrkor och kapell, varav 3 000 är skyddade enligt Kulturmiljölagen.

Insatser och resultat

Verksamheten har varit inriktad på att stödja stiftens i arbetet med det kyrkliga kulturarvet, bereda kyrkostyrelsens hantering av den nationella fördelningen av KAE samt årligen redovisa användningen av ersättningen och arbetet med kulturarvet till regeringen. Det årliga anslaget för KAE är 460 miljoner kronor. Under 2014 utbetalades drygt 550 miljoner kronor. Det är det högsta beloppet som utbetalats under ett enskilt år.

Under året gjordes en avstämning med staten om nuläget i de kyrkoantikvariska frågorna, den så kallade *Kontrollstation 2014*. Det kontaktskapande arbete avseende kontrollstation 2014 som bedrivits under året med företrädare för politiken har varit omfattande och genomförts i bred samverkan med olika företrädare för Svenska kyrkan. Under året har även samrådsdagar med stiftens handläggare för KAE genomförts med deltagare från Riksantikvarieämbetet, länsstyrelser och läns museer.

Tabell 9. Finansiering och kostnader för kyrkliga kulturminnen

	Utfall 2013	Ram- budget 2014	Detalj- budget 2014	Utfall 2014	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Extern finansiering	536	700	700	551	15	-149	-149
Allmän utjämningsavgift	0	0	0	6	6	6	6
Kostnader	-536	-700	-700	-557	-21	143	143
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Användningen av KAE har ökat med 15 miljoner kronor jämfört med föregående år, men är 149 miljoner kronor lägre än budget. På balansräkningen finns vid årsskiftet 360 miljoner kronor som ännu inte har utbetalats.

Arbete bland svenskar i andra länder

Uppdraget är att verka för att det finns en kyrklig verksamhet för svenskar som vistas utomlands. I detta ligger att hålla kontakt med annan kyrklig verksamhet bland svenskar i andra länder, samverka med nordiska och internationella organ samt att främja ekumeniskt samarbete. Rekrytering och utbildning av medarbetare och utlandsplacerad personal ingår också.

Insatser och resultat

Verksamhet bedrivs i ett 40-tal församlingar i ett 25-tal länder i fem världsdelar. Det finns drygt 70 utsända, 70 lokalanställda och 7 000 ideella medarbetare, varav 2 000 är ombud och arbetar med information, inspiration och insamling i Sverige. Utomlands finns det drygt 5 000 ideella medarbetare som bär arbetet tillsammans med personalen.

Arbete har skett med att ta fram en värdegrund för Svenska kyrkan i utlandet. De tre bärande orden är öppenhet, tro och hopp. Innehållet i värdegrundsdokumentet ska fastställas under våren 2015.

Ett led i främjandearbetet är satsningen på att utveckla stödet inom miljöarbetet. En anpassad modell för Svenska kyrkans ljussteg prövas för utlandsförsamlingarna. Det diakonala främjandearbetet kommer att utvecklas ytterligare inom utlandsförsamlingarna. En konkret satsning är att göra en fördjupad inventering och analys i Thailand där behov prövas och samtal förs om vem som ansvarar för svenskarnas

välbefinnande, samtal om rollfördelning kyrka och stat. Dessutom utvecklas de mobila arbetsformerna i bland annat Asien och Afrika.

Närvaron i sociala medier är vital för verksamheten utomlands. Närvaron har utvecklats och utökats under det senaste året. En del församlingar har bildat särskilda Facebookgrupper som nav i den mobila verksamheten för att skapa en social mötesplats på nätet kombinerat med konkreta mötesplatser såsom gudstjänster och verksamhetsgrupper.

Tabell 10. Finansiering och kostnader för arbete bland svenskar i andra länder

	Utfall 2013	Ram- budget 2014	Detalj- budget 2014	Utfall 2014	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Extern finansiering	19	14	13	15	-4	1	2
Varav insamlade medel	9	9	8	10	1	1	2
Varav erhållna bidrag	3	2	2	2	-1	0	0
Varav övr. int., förändr. dest. medel	7	3	3	3	-4	0	0
Allmän utjämningsavgift	69	77	76	68	-1	-9	-8
Ränta destinerade medel	0	1	0	0	0	-1	0
Kostnader	-88	-92	-89	-83	5	9	6
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnader för arbete bland svenskar i andra länder är något lägre jämfört med föregående år och budget. Detta är bland annat en konsekvens av återbetalning av särskild löneskatt på pensionskostnader, vilket har reducerat kostnaderna men är av engångskaraktär.

Utjämningsystemet

Uppdraget är att svara för det kyrkliga utjämningsystemet samt att administrera och fastställa nivåerna i systemet. I uppdraget ingår också att förmedla kyrkoavgifter som årligen uppgår till ungefär 13 miljarder kronor.

Insatser och resultat

Utjämningsystemet syftar till att utjämna strukturella och ekonomiska olikheter mellan enheter i Svenska kyrkan, för att skapa förutsättningar för verksamhet över hela landet. Systemet omfattar utjämning på församlingsnivå, generell utjämning. Den generella utjämningen följer kyrkoordningens bestämmelse kring inkomst-utjämning, utjämning av kostnader för kyrkunderhåll och utjämning av kostnader med anledning av andelen kyrkotillhöriga. Genom att avgifter och bidrag följer varandra påverkar den generella utjämningen inte det ekonomiska resultatet.

Under året har Svenska kyrkans fastighets- och utjämningsutredning pågått och kommer under våren 2015 att lämna sitt betänkande.

Tabell 11. Finansiering och kostnader för generella utjämningsbidrag

	Utfall 2013	Ram- budget 2014	Detalj- budget 2014	Utfall 2014	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Extern finansiering	733	731	739	741	8	10	2
Allmän utjämningsavgift	1	1	0	1	0	0	1
Kostnader	-734	-732	-739	-742	-8	-10	-3
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Systemet omfattar även allmän utjämning som utgör finansieringen från kyrkoavgiften. Den allmänna utjämningsavgiften finansierar även stiftsbidragen. Kostnaden för stiftsbidragen utgörs av nettot mellan det totala stiftsbidraget och den utdelning som stiftet kan tillgodogöra sig från förvaltningen av prästlönetillgångarna. Kostnaden för nationell nivå varierar i första hand som ett resultat av stiftets förvaltning av prästlönetillgångar.

Tabell 12. Stiftsbidrag brutto och netto

	Utfall 2013	Ram- budget 2014	Detalj- budget 2014	Utfall 2014	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Stiftsbidrag, brutto	-457	-457	-457	-457	0	0	0
Avgår särskild utjämningsavg.	215	203	214	236	21	33	22
Stiftsbidrag, netto	-242	-254	-243	-221	21	33	22
Allmän utjämningsavgift	242	254	243	221	-21	-33	-22
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnader för stiftsbidraget minskar jämfört med föregående år och budget till följd av ökad utdelning från förvaltningen av prästlönetillgångar.

Gemensamma IT-system

Uppdraget är att ansvara för drift, förvaltning och utveckling av bland annat kyrknätet, kyrkobokföringssystemet, kyrksam, val- och mandatsystem, kollekt- och betalsystem, kyrkobyggnadsregistret och inventariesystemet, e-post, svenskakyrkan.se och det gemensamma intranätet. Uppdraget är dessutom att tillhandahålla utbildning och support.

Insatser och resultat

Flera stora lanseringar av förbättrat systemstöd i form av förbättrad funktionalitet har genomförts under året, till exempel Kyrksam, uppgradering av Kollekt- och betalsystemet (KOB) och Kommunikatorn. Bland större pågående projekt kan nämnas förberedelser för 2017 års kyrkoval där en förstudie kring IT-stöd är genomförd. Under 2016 upphör församling att vara en folkbokföringsuppgift. Det skapar behov av att kyrkan själv hanterar församlingsgränser och förändring av dessa. Under året har system skapats för att knyta adresser, och därmed medlemmar, till en församling.

Uppgradering av Gemensam IT-plattform (GIP) till ny version (2.0) har genomförts. Beslut har fattats om att nationell nivå ska ingå i GIP från och med 2015, planering inför detta har inletts under året. Under året har även inriktningsbeslut fattats om framtida driftsstrategi.

Under 2014 hanterades 75 000 supportärenden avseende teknisk support, applikationssupport samt frågor om Svenska kyrkans verksamhet och organisation.

KsSkr 2015:2
Bilaga 1

Tabell 13. Finansiering och kostnader för gemensamma IT-system

	Utfall 2013	Ram- budget 2014	Detalj- budget 2014	Utfall 2014	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Extern finansiering	27	46	41	46	19	0	5
Allmän utjämningsavgift	121	124	159	172	51	48	13
Kostnader	-148	-170	-200	-218	-70	-48	-18
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnader för gemensamma datasystem har ökat med 70 miljoner kronor jämfört med föregående år och med 48 miljoner kronor jämfört med rambudget och med 18 miljoner kronor jämfört med detaljbudgetbudget. Ökningen är en konsekvens av prioriterade satsningar inom IT, telefoni och administrativt stöd. Den enskilt största kostnadsökningen återfinns inom GIP-förvaltning, som ökar med 34 miljoner kronor jämfört med föregående år. Dessa kostnader är i linje med detaljbudget och 16 miljoner kronor högre än rambudget. Nedskrivningar till följd av ny bedömning av tillgångarnas ekonomiska livslängd ingår med 10 miljoner kronor i årets utfall, kostnader som inte finns med i föregående års utfall eller i budget. Genom att området är prioriterat har resurser också allokerats från andra verksamheter, vilket bidrar till skillnaden mot föregående års utfall.

Direkta val

Uppdraget är att övergripande ansvara för samtliga direkta val i hela landet genom att på olika sätt biträda stiftsstyrelserna i deras uppgifter genom utarbetande av gemensamma rutiner, information och utbildning.

Insatser och resultat

Bland större pågående projekt kan nämnas förberedelser för 2017 års kyrkoval där en förstudie kring IT-stöd har genomförts.

Tabell 14. Finansiering och kostnader för direkta val

	Utfall 2013	Ram- budget 2014	Detalj- budget 2014	Utfall 2014	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Extern finansiering	4	0	0	0	-4	0	0
Allmän utjämningsavgift	43	8	6	3	-40	-5	-3
Kostnader	-47	-8	-6	-3	44	5	3
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnaderna är 44 miljoner kronor lägre än föregående år, som var ett valår. Årets kostnader avser avslutande arbete för 2013 års val och förberedelser inför 2017 års val. Kostnaderna är något lägre än budget.

Normering, tillsyn och förvaltning

Inomkyrklig normgivning

Uppdraget är att för kyrkomötet bereda beslut om ändringar i kyrkoordningen avseende bestämmelser om kyrkans tro, bekännelse och lära, kyrkans böcker, gudstjänster, sakrament och övriga handlingar, tillhörigheten till kyrkan, kyrkans vigningstjänst, den kyrkliga organisationen och de regler efter vilka församlingar och stift samt organ fullgöra sina uppgifter. Verksamheten är inriktad på att producera ändamålsenliga underlag för förankring, reflektion och beslut om förändringar i kyrkoordningen.

Insatser och resultat

Efter att ha hållit till i Uppsala universitetshus i 14 år sammanträdde kyrkomötet för första gången på Uppsala konsert och kongress. De nya förutsättningarna har medfört ett stort förberedelsearbete för att få så väl anpassade sammanträdes- och arbetsförhållanden för kyrkomötets räkning som möjligt. Redan under detta första år märktes en tidseffektivisering för att iordningställa utrymmen för kyrkomötets behov. Förutom nya lokaler var det också ny mandatperiod med nytt presidium och till hälften nya ledamöter. Nya utskott valdes under kyrkomötets första session och flertalet av utskottens ordförande nyvaldes. Utskotten behandlade tre skrivelser från kyrkostyrelsen och 109 inkomna motioner, som resulterade i 87 betänkanden.

Under året har arbetet med föreslagna och beslutade regeländringar inte varit lika omfattande som under föregående år, då regeländringar med anledning av beslutade strukturförändringar genomfördes. Det har utfärdats tolv Svenska kyrkans bestämmelser under året. Flertalet bestämmelser är en följd av kyrkomötesbeslut.

Arbetet med att utforma en juridisk och kyrkorättslig plats på Svenska kyrkans intranät och att förbättra tillgängligheten till kyrkoordningen och Svenska kyrkans bestämmelser på nätet har fortsatt. Under året har det utarbetats en ordning för att på intranätet årligen informera om beslutade ändringar i kyrkoordningen. Materialet är avsett att underlätta för den som på ett enkelt sätt vill veta vilka förändringar som har beslutats och var det är möjligt att hitta mer information om motiven bakom besluten.

Tabell 15. Kostnader för förtroendemannaorganisationen

	Utfall 2013	Ram- budget 2014	Detalj- budget 2014	Utfall 2014	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Ansvarsnämnd för biskopar	-0,2	-0,2	-0,2	-0,1	0,1	0,1	0,1
Valprovsnämnd	-0,2	-0,3	-0,3	-0,2	0,0	0,1	0,1
Överklagandenämnd	-0,6	-0,6	-0,6	-0,7	-0,1	-0,1	-0,1
	-1,0	-1,1	-1,1	-1,0	0,0	0,1	0,1
Kyrkomötet, arrangemang	-3,4	-6,0	-6,2	-4,3	-0,9	1,7	1,9
Kyrkomötet, förtroendevalda	-16,5	-14,1	-14,1	-12,8	3,7	1,3	1,3
Kyrkostyrelsen	-2,9	-3,9	-3,9	-3,3	-0,4	0,6	0,6
	-22,8	-24,0	-24,2	-20,4	2,4	3,6	3,8
	-23,8	-25,1	-25,3	-21,4	2,4	3,7	3,9

Tabell 16. Finansiering och kostnader för inomkyrklig normgivning

	Utfall 2013	Ram- budget 2014	Detalj- budget 2014	Utfall 2014	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Allmän utjämningsavgift	46	55	58	46	0	-9	-12
Kostnader	-46	-55	-58	-46	0	9	12
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnader för inomkyrklig normgivning är i nivå med föregående års utfall. Skillnaden jämfört med budget beror bland annat på att reserver inte behövt tas i anspråk i budgeterad omfattning och på lägre kostnader för förtroendemannaorganisationen.

Ledning och samordning av Svenska kyrkans samlade beredskap

Uppdraget är att ansvara för beredskapen inom Svenska kyrkan och att genom råd och anvisningar ge riktlinjer för hur planläggning ska bedrivas inom Svenska kyrkan. Inom ramen för krisberedskap och krisledning ges stöd till utlandsförsamlingarnas verksamhet, den internationella verksamhetens utsända medarbetare och till kyrkokansliets personalfunktion.

Insatser och resultat

Svenska kyrkans samling för prästerna i stödstyrkan samt för stiftens beredskaps-handläggare har genomförts som planerat. Kontakterna och samverkan med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har fortgått. Under året har ett särskilt projekt handlat om arbetsmodellen Sindra vars syfte är att på ett samordnat sätt erbjuda ”stöd till drabbade och närstående”. Ebolautbrottet i Västafrika föranledde ett arbete på kyrkokansliet för att medvetandegöra och höja beredskapen kring den risk som detta utgjorde.

Kostnader och finansiering av företräderskapet redovisas under ledning och administration.

Bevarande och vård av kyrkans arkiv

Uppdraget är att utfärda regler om vård av handlingar i kyrkans arkiv i fråga om vilka skriv- och förvaringsmedel som ska användas, hur arkiven ska vårdas, utlåning och återlämnande av handlingar, överlämnande av handlingar för tillsyn och överprövning samt när och hur handlingar ska gallras. I ansvaret ligger också att arkivhandlingar som inte längre behövs i kyrkans verksamhet får överlämnas till kyrkostyrelsen för förvaring i Svenska kyrkans gemensamma arkiv.

Insatser och resultat

Under året har ett antal utlandsarkiv liksom stiftelsehandlingar i avslutade stiftelseakter har ordnats och förtecknats. Lutherhjälpens arkiv har slutförtecknats. Ministerialböckerna från utlandsförsamlingen i Köpenhamn och ministerialböckerna från utlandsförsamlingen i London har digitaliserats.

Den processkartläggning som har gjorts av begravningsverksamhetens handlingar och som nu har godkänts av Riksarkivet har delgetts Svenska kyrkans arbetsgivar-

organisation och Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund, SKKF, för vidare hantering i kommande arkivutbildningar. Kartläggningen har också publicerats på intranätet och informerats om i arkivariénätverket.

Under våren startade dokumenthanteringsprojektet. Den ursprungliga planen var att projektet skulle avse införandet av ett diarie- och dokumenthanteringssystem och ett system för långsiktigt bevarande enbart för kyrkokansliets behov. Därefter reviderades den ursprungliga planen och inriktningen blev istället att projektet skulle avse hela Svenska kyrkan på sikt och att arbetet inledningsvis skulle ske tillsammans med ett antal intresserade stift och församlingar.

Kostnader och finansiering av bevarande och vård av kyrkans arkiv redovisas under ledning och administration.

Tillsyn och förvaltning av prästlönetillgångar

Uppdraget är förutom att utöva tillsyn över stiftens förvaltning att ge råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen samt att minst en gång varje år kalla till överläggningar med företrädare för stiftet för samråd om förvaltningen. Dessutom ingår att utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen.

Insatser och resultat

Årets samråd med stiftet om förvaltning av prästlönetillgångar inriktades på klimatfrågan. Dagen innehöll föreläsningar om hur de klimatförändringar som nu prognostiseras väntas påverka medeltemperaturen i Sverige och tillväxten i skogsbeståndet.

Kostnader och finansiering av Tillsyn och förvaltning av prästlönetillgångar redovisas under ledning och administration.

Förvaltning av nationellt kapital

Uppdraget är att förvalta det nationella kapitalet på ett sådant sätt att det bevaras till sin reella (värdesäkrade) nivå mätt över rullande tioårsperioder. Kapitalet ska förvaltas effektivt, på ett etiskt försvarbart sätt, risker spridas och bästa möjliga uthålliga totalavkastning ska uppnås. I förvaltningen av det nationella kapitalet följs FN:s principer för ansvarsfulla investerare. Styrande för verksamheten är den av kyrkostyrelsen beslutade finanspolicyn och ett delegerat ansvar för verksamheten ligger hos kapitalförvaltningsrådet.

Innehaven redovisas på svenskakyrkan.se. En särskild rapport *Ansvarsfulla investeringar 2014* redovisar fördjupat arbetet med kapitalförvaltningen. Inom ramen för det etiska arbetet finns Ethosfonder med svenska och globala aktier samt räntebärande papper tillgängliga för hela kyrkan.

Insatser och resultat

Marknadsvärdet på placeringstillgångarna i kapitalförvaltningen uppgick per den 31 december till 6 433 miljoner kronor (5 546 miljoner kronor per 31 dec 2013). Resultatet för perioden 1 jan–31 dec 2014 uppgick till 885 miljoner kronor, vilket motsvarar en avkastning på 16,0 procent att jämföra med sammanvägt index på 12,5 procent. Samtliga tillgångslag i portföljen bidrog med positiv avkastning under perioden. Aktieplaceringarna gav ett positivt resultat med 713 miljoner kronor. Emerging Markets och Globala aktier var i särklass bäst med 27,0 respektive

26,2 procent avkastning. Ränteplaceringarna inklusive likvida medel, fastigheter och alternativa placeringar bidrog med totalt 178 miljoner kronor. Ränteplaceringarna gav hela 7,2 procent avkastning, tack vare sjunkande räntor under 2014. Övervikten i aktier visavi räntor och övriga tillgångsslag har haft en positiv effekt på resultatet. De flesta aktieförvaltningarna har slagit eller varit nära sina jämförelseindex under 2014. Relativt sitt index står tillgångsslaget Emerging Markets ut i positiv bemärkelse och överträffar detta med 8,7 procentenheter. Företagsobligationer svarade för den lägsta avkastningen av tillgångsslagen, 7,0 procent. Valutakursförändringarna (en försvagad krona) under året gav en positiv resultateffekt på den globala aktieportföljen (exklusive Emerging Markets) med ca 14 procent. Det beror framför allt på att hälften av portföljen utgörs av aktier som noteras i dollar.

Tabell 17. Finansiering och kostnader för förvaltning av nationellt kapital

	Utfall 2013	Ram- budget 2014	Detalj- budget 2014	Utfall 2014	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Finansförvaltningen	12	18	16	12	0	-6	-4
Kostnader	-12	-18	-16	-12	0	6	4
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnader för förvaltning av nationellt kapital är i nivå med föregående års utfall och understiger budget då vissa förvaltningskostnader nettoredovisas i utfallet.

Ledning och administration

Arbetet med administration av verksamheten, såsom kansliets ledning och stabsfunktioner, ekonomi- och personaladministration redovisas här.

Insatser och resultat

Ett arbete med ramverk för tydligare ledning och styrning samt ny ekonomimodell för kyrkokansliet har startats upp under året. Arbete för stärkt processororientering har inletts och ett stöd för processororientering finns framtaget.

Tabell 18. Kostnader för ledning och administration

	Utfall 2013	Ram- budget 2014	Detalj- budget 2014	Utfall 2014	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Extern finansiering	2	1	2	2	0	1	0
Allmän utjämningsavgift	33	81	72	47	14	-34	-25
Finansförvaltningen	1	0	0	1	0	1	1
Kostnader	-36	-82	-74	-50	-14	32	24
Nettoresultat	0	0	0	0	0	0	0

Kostnader för ledning och administration är 14 miljoner kronor högre än föregående år men väsentligt lägre än budget. Kostnadsökningen jämfört med föregående år beror bland annat på kostnader av engångskaraktär som inte fördelats ut till andra områden och på satsning inom kommunikationsområdet. Budgeterade omställnings- och kostnadsreserver har inte behövt tas i anspråk.

Sammanfattande tabeller – finansiering och kostnader

Tabell 19. Extern finansiering och förändring av destinerade medel

	Utfall 2013	Ram- budget 2014	Detalj- budget 2014	Utfall 2014	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Officiella relationer	2	2	2	2	0	0	0
Internationell mission och diakoni	362	298	333	353	-9	55	20
Stöd till stift och församlingar	22	18	20	24	2	6	4
Kyrkliga grundutbildningar	1	0	0	1	0	1	1
Kyrkliga kulturminnen	536	700	700	551	15	-149	-149
Arbete bland svenskar i andra länder	19	14	13	15	-4	1	2
STI	3	2	1	1	-2	-1	0
Generell utjämningsavgift	766	731	739	741	-25	10	2
Individuella bidrag	0	0	0	0	0	0	0
Gemensamma IT-system	27	46	41	46	19	0	5
Direkta val	4	0	0	0	-4	0	0
Ledning och administration	2	1	2	2	0	1	0
Särskild utjämningsavgift	0	0	0	14	14	14	14
	1 745	1 816	1 851	1 750	6	-62	-101

Tabell 20. Finansiering från allmän utjämningsavgift

	Utfall 2013	Ram- budget 2014	Detalj- budget 2014	Utfall 2014	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Officiella relationer	25	26	25	24	-1	-2	-1
Internationell mission och diakoni	70	86	85	75	5	-11	-10
Stöd till stift och församlingar	152	79	66	144	-8	65	78
Kyrkliga grundutbildningar	51	59	62	66	15	7	4
Forskning	10	10	10	10	0	0	0
Kultur	9	10	13	5	-4	-5	-8
Kyrkliga kulturminnen	0	0	0	6	6	6	6
Arbete bland svenskar i andra länder	69	77	76	68	-1	-9	-8
STI	3	4	4	4	1	0	0
Generella utjämningsbidrag	-32	1	0	1	33	0	1
Individuella bidrag	242	254	243	221	-21	-33	-22
Gemensamma IT-system	121	124	159	172	51	48	13
Direkta val	43	8	6	3	-40	-5	-3
Inomkyrklig normgivning	46	55	58	46	0	-9	-12
Ledning och administration	33	81	72	47	14	-34	-25
Övrigt	15	0	0	-14	-29	-14	-14
	857	874	879	878	21	4	-1

Tabell 21. Finansiering från kapitalet

	Utfall 2013	Ram- budget 2014	Detalj- budget 2014	Utfall 2014	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Internationell mission och diakoni	2	1	1	0	-2	-1	-1
Stöd till stift och församlingar	50	39	152	64	14	25	-88
Arbete bland svenskar i andra länder	0	1	0	0	0	-1	0
STI	2	2	1	2	0	0	1
Förvaltning av nationellt kapital	12	18	16	12	0	-6	-4
Ledning och administration	1	0	0	1	0	1	1
Fastigheter	15	36	36	10	-5	-26	-26
Dela tro – dela liv	1	13	2	3	2	-10	1
Övrigt	0	120	0	0	0	-120	0
	83	230	208	92	9	-138	-116

Tabell 22. Kostnader

	Utfall 2013	Ram- budget 2014	Detalj- budget 2014	Utfall 2014	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Officiella relationer	-27	-28	-27	-26	1	2	1
Internationell mission och diakoni	-434	-385	-419	-428	6	-43	-9
Stöd till stift och församlingar	-224	-136	-238	-232	-8	-96	6
Kyrkliga grundutbildningar	-52	-59	-62	-67	-15	-8	-5
Forskning	-10	-10	-10	-10	0	0	0
Kultur	-9	-10	-13	-5	4	5	8
Kyrkliga kulturminnen	-536	-700	-700	-557	-21	143	143
Arbete bland svenskar i andra länder	-88	-92	-89	-83	5	9	6
STI	-8	-8	-6	-7	1	1	-1
Generella utjämningsbidrag	-734	-732	-739	-742	-8	-10	-3
Individuella bidrag	-242	-254	-243	-221	21	33	22
Gemensamma IT-system	-148	-170	-200	-218	-70	-48	-18
Direkta val	-47	-8	-6	-3	44	5	3
Inomkyrklig normgivning	-46	-55	-58	-46	0	9	12
Förvaltning av nationellt kapital	-12	-18	-16	-12	0	6	4
Ledning och administration	-36	-82	-74	-50	-14	32	24
Fastigheter	-15	-36	-36	-10	5	26	26
Dela tro – dela liv	-1	-13	-2	-3	-2	10	-1
Övrigt	-15	-120	0	0	15	120	0
	-2 684	-2 916	-2 938	-2 720	-36	196	218

Ekonomi

Av kostnaderna utgör en övervägande del bidrag till övriga nivåer, till exempel bidrag inom ramen för utjämningsystemet, den kyrkoantikvariska ersättningen och de riktade församlingsbidragen. Dessa uppgår till omkring 1 600 miljoner kronor. Andra delar av budgeten avser kostnader som den nationella nivån finansierar i stället för att andra delar i Svenska kyrkan debiteras sin andel.

Från och med 2011 särredovisas kostnader för lokalförsörjning inom Svenska kyrkan i utlandet och Svenska kyrkans teologiska institut som en konsekvens av kyrkomötets beslut 2010 (femåriga kostnadsramar för finansiering).

Tabell 23. Intäkter och kostnader för verksamheten

	Utfall	Ram-	Detalj-	Utfall	Jäm-	Jäm-	Jäm-
	2013	budget	budget	Utfall	förelse	förelse	förelse
		2014	2014	2014	Utfall	Ram	Detalj
Generell utjämningsavgift	733	731	739	741	8	10	2
Allmän utjämningsavgift	857	874	879	878	21	4	-1
Särskild utjämningsavgift	33	0	0	14	-19	14	14
Insamlade medel	186	175	175	200	14	25	25
Erhållna bidrag	733	846	867	721	-12	-125	-146
Övriga intäkter	48	55	49	63	15	8	14
Förändr. destinerade medel	12	9	21	11	-1	2	-10
	2 602	2 690	2 730	2 628	26	-62	-102
Finansförvaltningen (brutto)	645	294	294	926	281	632	632
Summa intäkter	3 247	2 984	3 024	3 554	307	570	530
Generella utjämningsbidrag	-734	-732	-739	-741	-7	-9	-2
Individuella utjämningsbidrag	-242	-254	-243	-221	21	33	22
Utveckl.samarbete/bistånd	-270	-220	-236	-263	7	-43	-27
Församlingsbidrag	-100	0	-100	-94	6	-94	6
Kyrkoantikvarisk ersättning	-535	-700	-700	-547	-12	153	153
Övriga lämnade bidrag	-86	-63	-70	-78	8	-15	-8
Externa kostnader	-387	-409	-438	-418	-31	-9	20
Personalkostnader	-301	-349	-355	-327	-26	22	28
Avskrivningar	-13	-20	-19	-16	-3	4	3
Kostnadsram	-2 668	-2 747	-2 900	-2 705	-37	42	195
Fastighetsfinansiering	-15	-36	-36	-10	5	26	26
Disponering av överskott 2012	0	-120	0	0	0	120	0
Dela tro – dela liv	-1	-13	-2	-5	-4	8	-3
Summa kostnader	-2 684	-2 916	-2 938	-2 720	-36	196	218
Nettoresultat	563	68	86	834	271	766	748

Verksamhetens intäkter och kostnader finns sammanställd i ovanstående tabell. Nettoresultatet uppgår till 834 miljoner kronor. Det är väsentligt högre än såväl föregående års resultat som budgeterat resultat. Jämfört med föregående år har intäkterna ökat med 307 miljoner kronor. Detta förklaras främst av ökning inom finansförvaltningen (281 miljoner kronor), en ökning av insamlade medel, utjämningsavgifter och övriga intäkter (gemensamma IT-system). Särskild utjämningsavgift från Växjö stift ingår med 14 miljoner kronor.

Intäkterna är även högre än budget. Den största avvikelser återfinns inom finansförvaltningen och uppgår till 632 miljoner kronor. Även insamlade medel och

utjämningsavgifter överstiger budget. Lägre användning av kyrkoantikvarisk ersättning medför dock lägre intäkter än budgeterat på det området.

Kostnaderna är 36 miljoner kronor högre än föregående års utfall. Externa kostnader har ökat med 31 miljoner kronor. Ökningen beror bland annat på att kostnaderna för IT och kommunikation har ökat. Dessutom har uppbyggnaden av Svenska kyrkans utbildningsinstitut medfört kostnader av engångskaraktär. Personalkostnader är högre jämfört med föregående år (26 miljoner kronor) till stor del beroende på att tillsättning av vakanta tjänster skett bland annat vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut och inom den internationella verksamheten. Dessutom har inhyrda konsulter ersatts med anställd personal.

Jämfört med budget är kostnaderna väsentligt lägre. Den främsta anledningen till avvikelserna är lägre förbrukning av kyrkoantikvarisk ersättning, lägre personalkostnader beroende på återstående vakanser och färre utsänd personal samt lägre utjämningsbidrag. Lämnade bidrag i den internationella verksamheten är dock högre än budgeterat.

I detaljbudget ingår 100 miljoner kronor i riktat församlingsbidrag och 20 miljoner kronor för gemensamma IT-system i kostnadsramen som sammanlagt uppgår till 2 900 miljoner kronor. Dessa kostnader fanns på egen rad i rambudget 2014, disponering av överskott 2012.

Tabell 24. Nationell fastighetsfinansiering

	Utfall 2013	Ram- budget 2014	Detalj- budget 2014	Utfall 2014	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Svenska kyrkan i utlandet	-14	-35	-35	-9	5	26	26
STI	-1	-1	-1	-1	0	0	0

Fastighetsbudget löper vid sidan om både detaljbudget och rambudget som ett totalbelopp över en femårsperiod och visas i ovanstående tabell. Fastighetskostnaden är 5 miljoner kronor lägre än föregående år och 26 miljoner kronor lägre än budget. Skillnaden mot budget beror bland annat på att kostnader aktiveras i balansräkningen i en större omfattning än planerat och kommer senare i form av avskrivningar. Detta är en följd av förändrat regelverk för redovisning.

Arbetet med att kartlägga utlandskyrkans fastigheter slutfördes under året. Fastigheterna är därmed kartlagda, besiktigade och dokumenterade. Det finns underhållsplaner för samtliga 30 byggnader/lokaler utomlands. Efter nästan sju år är fastigheten i Gdynia såld. Renoveringen i Paris följer i stort sett tidplan. Verksamheten följer i stort plan.

Tabell 25. Resultat från allmän och särskild utjämning och nettoresultat för verksamheten

	Utfall 2013	Ram- budget 2013	Detalj- budget 2014	Utfall 2014	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Allmän utjämningsavgift	857	874	879	878	21	4	-1
Särskild utjämningsavgift	33	0	0	14	-19	14	14
Generell utjämning, netto	-1	-1	0	0	1	1	0
Individuella bidrag	-242	-254	-243	-221	21	33	22
Finansiering av verksamhet	-597	-658	-690	-642	-45	16	48
Resultat från allmän utjämning	50	-39	-54	29	-21	68	83
Finansförvaltningen (netto)	629	276	278	914	285	638	636
Finansiellt stöd till förs.	-100	0	-100	-94	6	-94	6
Fastighetsfinansiering	-15	-36	-36	-10	5	26	26
Satsning - Dela tro dela liv	-1	-13	-2	-5	-4	8	-3
Övrigt	0	-120	0	0	0	120	0
Nettoresultat	563	68	86	834	271	766	748

Resultatet före finansförvaltning, finansiellt stöd till församlingar och fastighetsfinansiering är 29 miljoner kronor. Det är 21 miljoner kronor lägre än föregående år. Genom det positiva nettoresultatet från finansförvaltningen blir årets nettoresultat 834 miljoner kronor efter finansiellt stöd till stift och församlingar samt fastighetsfinansiering.

Medelantalet anställda i Sverige för 2014 var 333 (föregående år 321), varav 67 (65) procent kvinnor. Ökningen av antalet anställda beror till stor del på att tillsättning av vakanta tjänster skett, bland annat vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut och inom den internationella verksamheten. Medelantalet utsända 2014 är 93 (föregående år 97).

Balansräkningen

Tabell 26. Destinerade medel

	Utfall 2013	Ram- budget 2014	Detalj- budget 2014	Utfall 2014	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Internationell mission och diakoni	181	139	127	170	-11	31	43
Arbete bland svenskar i andra länder	30	30	30	30	0	0	0
Övriga verksamheter	2	4	4	4	2	0	0
	213	173	161	204	-9	31	43

Tabell 27. Eget kapital och målkapital

	Utfall 2013	Ram- budget 2014	Detalj- budget 2014	Utfall 2014	Jäm- förelse Utfall	Jäm- förelse Ram	Jäm- förelse Detalj
Totalt eget kapital	5 933	5 145	5 163	6 766	833	1 621	1 603
Skillnad mot målvärde	1 718	676	694	2 564	846	1 888	1 870
Skillnad mot målvärde +25%	664	-441	-423	1 514	849	1 955	1 937
Målvärde	4 215	4 469	4 469	4 202	-13	-267	-267
Målvärde +25%	5 269	5 586	5 586	5 253	-16	-334	-334

Ovanstående tabell visar det egna kapitalet per 31 december respektive år, målvärdet samt det spann inom vilket det egna kapitalet varierar. Årets resultat för 2014 medför att målvärde plus 25 procent överskrider med 1 514 miljoner kronor. Där ingår då ungefär 1 428 miljoner kronor i orealiserade värdetförändringar inom finansförvaltningen vid årets slut.

Kyrkostyrelsen lämnar i bilaga 2 till denna skrivelse en redogörelse beträffande Svenska kyrkans kapitalsituation och styrelsens fortsatta beredning av frågan.

Bilaga 2

Svenska kyrkans kapitalsituation

Bakgrund

Under det gångna året har kyrkostyrelsen diskuterat behovet av kapital inom Svenska kyrkan på kort och lång sikt. Den omvärldsanalys som, de senaste åren, legat till grund för kyrkostyrelsens verksamhetsplanering visar hur fort förutsättningarna för församlingarnas arbete förändras. Prognoser pekar på att den utvecklingen fortsätter. Kyrkostyrelsen ser att behovet av omställning är stort och har därför lagt fram en verksamhetsplanering (KsSkr 2015:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2016-18) som bidrar till att möta dessa behov. När Utjämningsutredningen la fram sitt betänkande, *Gemensamt ansvar – en utredning om fastigheter, kyrkor och utjämnningssystem*, bekräftades och förstärktes bilden av att Svenska kyrkan har såväl möjligheter som utmaningar som bör hanteras gemensamt i kyrkan.

I den verksamhetsplanering som kyrkostyrelsen lagt prioriteras ytterligare resursförstärkningar för att införandet av gemensamma lösningar ska öka. Det fortsatta utvecklingsarbetet, tillsammans med stiftet, för administrativ samverkan gör att församlingarna på sikt ska kunna frigöra resurser för att lägga ytterligare kraft på sin grundläggande uppgift och arbetet bidrar också till en hållbar utveckling genom nya arbetssätt som säkerställer kvalitativa stödfunktioner med stabilitet över tid. Avkastningen från kapitalförvaltningen utgör en betydande del av finansieringen av den verksamhetsplanering som kyrkostyrelsen lagt fram. En årlig intäkt om cirka 350 miljoner kronor (avkastningskrav 3 procent plus värdesäkring 2 procent beräknat på kapitalet vid utgången av 2014) för perioden 2016–2018 budgeteras vilket innebär att cirka 200 miljoner kronor av verksamheten finansieras från avkastning av kapitalet år 2016–2017 samt cirka 100 miljoner kronor år 2018.

Utgjämningens utredningen lämnar förslag när det gäller fastighetsförvaltningen som bland annat innebär att stiftet och den nationella nivån får utökade uppdrag som avser stödjande funktioner till den fastighetsförvaltning som utförs i församlingar och pastorat. Vidare föreslås att det ska finnas möjlighet för församlingar att överlämna kyrkobyggnader, som inte behövs i verksamheten, med äganderätt till trossamfundet, där stiftet utför själva förvaltningen av dessa byggnader. Utredningen föreslår även vissa ändringar i utjämnningssystemet. I förslaget ingår bland annat ett nytt kyrkunderhållsbidrag liksom ökade stiftsbidrag för att finansiera stiftens nya uppdrag att stödja fastighetsförvaltningen i församlingar och pastorat. Den sammantagna ekonomiska effekten av ändringarna i utjämnningssystemet är en årlig merkostnad i den nationella nivåns resultaträkning om cirka 100 miljoner kronor jämfört med nuvarande utjämnningssystem.

För att skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar kyrklig verksamhet menar kyrkostyrelsen att frågan om Svenska kyrkans behov av kapital behöver beredas i dialog med stiftet, inte minst för att trygga en ansvarsfördelning som tydliggör vilket ekonomiskt ansvar som ska bäras av församlingar/pastorat, stift respektive gemensamt av trossamfundet. En sådan process kräver tid för gemensam bearbetning. Kyrkostyrelsen avser att inleda en fördjupad analys av Svenska kyrkans kapitalbehov och återkomma i frågan till kyrkomötet 2016.

Utmaningarna för framtiden är mångdimensionella – teologiska, organisatoriska, ekonomiska, politiska och pedagogiska. Det inflytande som Svenska kyrkan har över omvärlden är varierande, men Svenska kyrkan både påverkas av och kan påverka sin omvärld. Det är tydligt att Svenska kyrkan står inför organisatoriska och ekonomiska utmaningar. Den bärande principen måste vara att organisationen ska tjäna kyrkan och inte tvärtom och därför har organisationens beslutfattare att agera ansvarsfullt inför de utmaningar som finns.

Varje tid av förändring utmanar Svenska kyrkan. Relevansen i teologi och ritualer sätts hela tiden på prov. Så var det i skiftet då samhället gick från jordbruks- till industriproduktion, och så är det även i dag då vi befinner oss i skiftet mellan industrialism och ett globaliserat och digitalt kunskapssamhälle.

Medlemsprognoserna visar att generationsväxlingen väntas bli den främsta pådrivande faktorn för en fortsatt medlemsminskning. Samtidigt ser vi att klyftorna inom kyrkan växer både i geografiska och socioekonomiska termer. Gapet mellan de kommuner som avfolkas och de med stark befolkningstillväxt är större än någonsin. 85 procent av Sveriges befolkning lever idag i tätorter och ingenting tyder på att avfolkningen av landsbygden mattas av.

En utmaning för många mindre kommuner är det växande antalet flyktingförläggningar som, ofta med kort varsel, etableras på landsbygden. Här ställs kyrkan inför såväl möjligheter som problem. Å ena sidan kan inflyttningen av nya människor till orten vitalisera församlingarna, å andra sidan anstränger de humanitära behoven församlingarnas sviktande ekonomiska och personella resurser.

Svenska kyrkan tycks också i allt större utsträckning bli en medelklasskyrka. Det berör inte minst barn och unga, eftersom tendensen är tydlig vad gäller dop och konfirmation. Det är framför allt de socialt mest utsatta grupperna som avstår från dop och konfirmation.

Utjämningsutredningen skriver i sitt betänkande, *Gemensamt ansvar – en utredning om fastigheter, kyrkor och utjämningsystem*

Kanske kan man säga att ett vikande kyrkligt engagemang, vikande medlemstal, outnyttjade och dyra fastigheter samt en hög personaltäthet bidrar till att skapa osäkerhet såväl kring kyrkans framtida roll som kring dess ekonomiska förutsättningar.

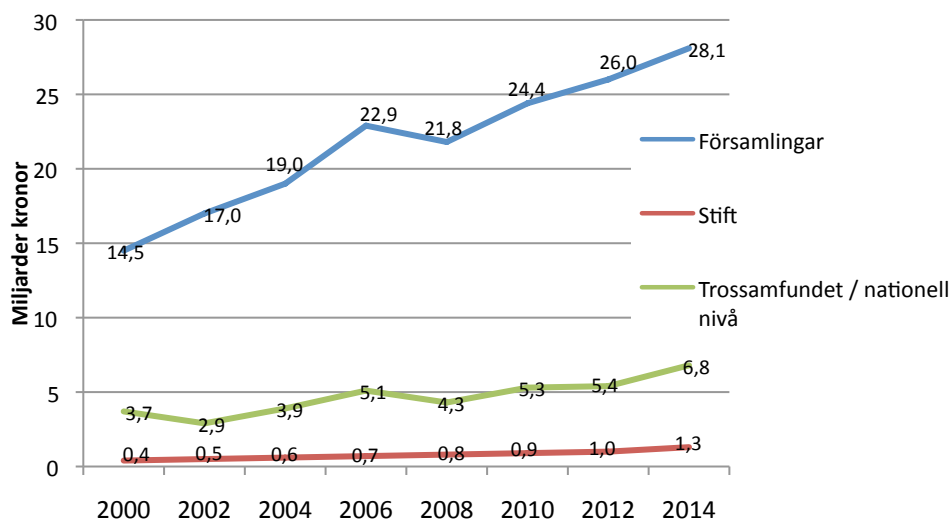
Svenska kyrkans kapital

För att kunna blicka framåt är det viktigt att känna till den historiska utvecklingen och nedan följer en beskrivning av hur Svenska kyrkans kapital förändrats sedan år 2000 samt hur situationen ser ut idag, det vill säga efter 2014 års bokslut.

I kyrkoordningen finns regler (underbilaga 2A) om den ekonomiska förvaltningen i församlingar/pastorat, stift och på den nationella nivån. Grunden är en god ekonomisk hushållning med betryggande buffert för ekonomiska påfrestningar och regler om det kapital som bör finnas i varje enhet.

Sedan år 2000 har det egna kapitalet för församlingar/pastorat (tidigare samfälligheter), stift och nationell nivå ökat, se diagram 1.

Diagram 1. Utveckling av marknadsvärderat eget kapital för församlingar, pastorat, stift och nationell nivå 2000–2014

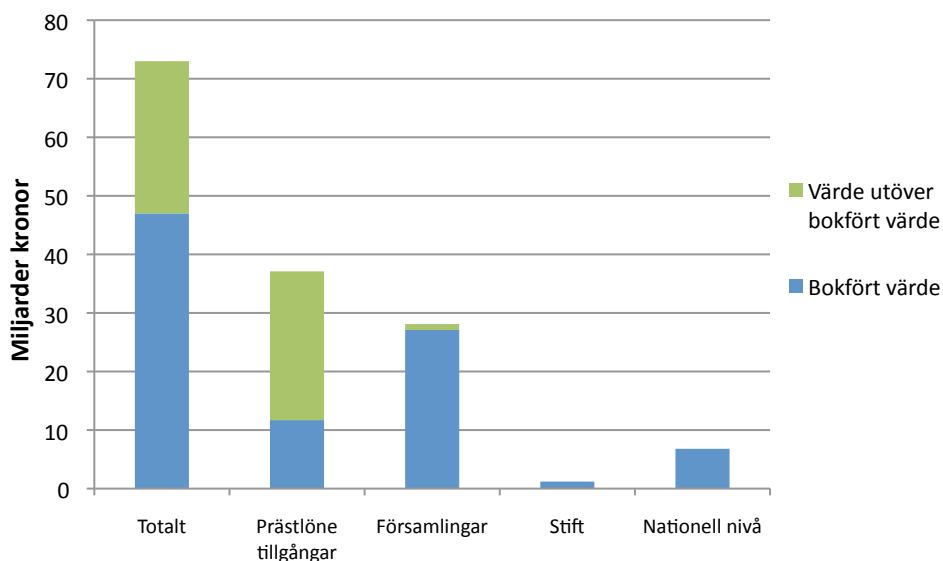

Kyrkoavgiftsintäkterna har ökat under perioden vilket till del möjliggjort utvecklingen och den uppåtgående trenden. Hacket i kurvan beror på den internationella finanskris med påföljande börsnedgångar som inleddes hösten 2008. På samtliga nivåer har kapitalet ökat. Församlingar och pastorat har i snitt haft ett årligt överskott om nästan en miljard kronor under perioden, vilket finansnettot till relativt stor del bidragit till.

Diagram 2 nedan redovisar eget kapital till marknadsvärde vid utgången av år 2014 för trossamfundet Svenska kyrkans alla delar samt prästlönetillgångarna. Prästlönetillgångarna är den självägande egendomsmassa som består av skogs- och jordbruksfastigheter samt värdepapper och vars avkastning ska bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse. Eget kapital räknas fram genom att utgå från marknadsvärderade tillgångar (exempelvis värdepapper och fastigheter) och sedan göra avdrag för skulder och avsättningar.

Församlingar, pastorat, stift och nationell nivå hade vid utgången av 2014 ett sammanlagt eget kapital om drygt 36 miljarder kronor. Av detta är 28 miljarder kronor kapital i församlingar och pastorat, 1,3 miljarder kronor stiftens kapital och 6,8 miljarder kronor trossamfundets gemensamma kapital redovisat på den nationella nivån. Till detta kommer prästlönetillgångarnas marknadsvärderade egna kapital, vilket sammanlagt ger ett eget kapital om 73 miljarder kronor.

Diagram 2. Marknadsvärderat eget kapital i Svenska kyrkan, inklusive prästlönetillgångar år 2014

Det höga värdet på prästlönetillgångarnas kapital i förhållande till bokfört värde är till största delen hänförligt till värdet av skogs- och jordbruksfastigheter. Värt att notera i diagram 2 är också att församlingarnas egna kapital rymmer värden som är svåra att realisera, exempelvis bokförda värden på kyrkor och kyrkogårdar. Marknadsvärdet på lång- och kortfristiga värdepappersinnehav samt banktillgodo-havanden uppgick till drygt 17 miljarder kronor hos församlingar/pastorat vid utgången av 2014. Avseende prästlönetillgångar är endast avkastningen disponibel, kapitalet ska enligt lag bevaras.

Utgångsläge för en analys av Svenska kyrkans kapitalbehov

Omvärlden har ändrats väsentligt de senaste åren och för att skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar kyrklig verksamhet behöver konsekvenserna av såväl inträffade som antagna förändringar beaktas. I detta avsnitt berörs särskilt medlemsprognos 2030 samt den ekonomiska utvecklingen internationellt och nationellt eftersom dessa faktorer är av stor betydelse när Svenska kyrkans kapitalbehov ska analyseras. I kyrkostyrelsens skrivelse, KsSkr 2015:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2016-18, redovisas i underbilaga 2A styrelsens aktuella omvärldsanalys.

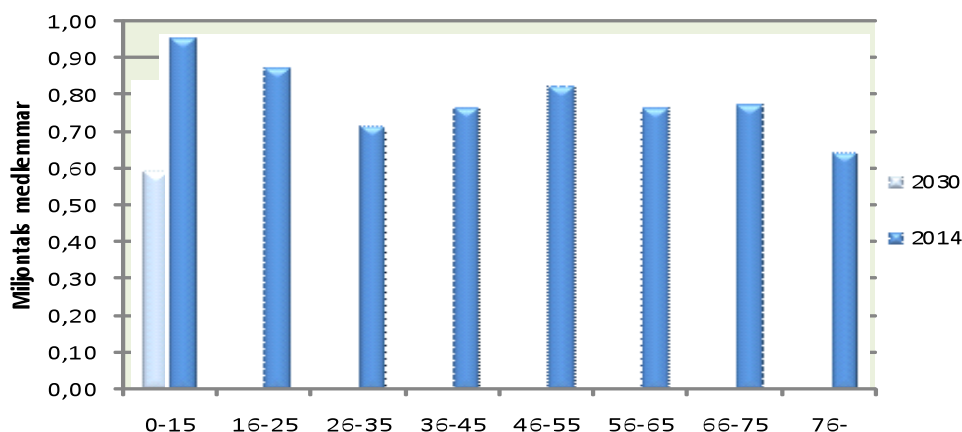
Medlemsprognos 2030

Människor flyttar i hög grad från glesbefolkade områden till de större städerna, en företeelse som bidrar till att medlemsminskningens takt i församlingarna varierar i olika delar av landet. I dagsläget minskar Svenska kyrkans medlemmar främst på grund av utträden, men från mitten av 2020-talet väntas generationsväxlingen vara den mest drivande faktorn för utvecklingen. Takten på medlemsminskningen kommer då också att öka.

Medlemsprognos 2030 visar att antalet medlemmar i Svenska kyrkan beräknas sjunka från 6,3 miljoner 2014 till 5,1 miljoner 2030. Antalet personer i åldersgruppen 46–55 år, den åldersgrupp som har de högsta inkomsterna, beräknas sjunka

relativt kraftigt i förhållande till övriga åldersgrupper i medlemskåren under prognosperioden, vilket framgår av diagram 3 nedan. Den enda grupp vars medlemsantal beräknas öka fram till 2030 är i åldern 76 år och uppåt.

Diagram 3. Medlemmarnas åldersstruktur 2014 respektive 2030

Uppskattningar av framtida kyrkoavgiftsintäkter med anledning av Medlemsprognos 2030, presenterade i Utjämningsutredningens betänkande, *Gemensamt ansvar – en utredning om fastigheter, kyrkor och utjämningsystem*, visar behovet av att Svenska kyrkans årliga kostnader år 2033 behöver minska med närmare tre miljarder kronor jämfört med dagens nivå. Beräkningar har gjorts på två sätt som oberoende av varandra visar på detta behov. Ett sätt att uppskatta kyrkoavgiftsintäkten, och samtidigt reducera för osäkerhet i antaganden avseende framtida inkomst- och kostnadsökningar, har varit att räkna ut vad kyrkoavgiften skulle ha blivit 2015 om den baserats på den medlemsbas som framräknats i medlemsprognos 2030. I det andra sättet att uppskatta den framtida kyrkoavgiftsintäkten har antaganden gjorts om framtida inkomstutveckling och kostnadsökningstakt. I det arbetet har samråd skett med expertis inom banksektorn för att diskutera vilka antaganden som kan vara rimliga. Även enligt detta sätt att räkna konstaterades att en allt större andel av medlemmarna kommer att vara 65 år eller äldre, och därigenom ha en lägre inkomst, vilket kommer att få betydelse för kyrkoavgiften. Den period som har varit, då inkomstutvecklingen bland befintliga medlemmar motverkat effekten av att medlemsantalet minskat, närmar sig således sitt slut.

Medlemsutvecklingen efter 2030

Generationsväxlingen

Prognosen visar att doptalen successivt kommer att minska fram till 2030. Detta är ingen självklarhet eftersom dopet i högsta grad kan påverkas av Svenska kyrkan. Om man dock endast ser till hur medlemskårens storlek kommer att förändras bland de kvinnor som är i barnafödande ålder 2030-2050, förefaller en fortsatt nedgång vara sannolik.

Mycket talar därför för att generationsväxlingens accelererande effekt för medlemsutvecklingen kommer att fortsätta även efter 2030.

Utträdesnettot

Redan nu kan vi se ett trendbrott där utträdena successivt blir allt färre. De befinner sig fortsatt på höga nivåer, men år 2030 beräknas de vara mer måttfulla. Då har de

flesta av de mest utträdesbenägna medlemmarna lämnat kyrkan. Utträdesnettot är den förändringskomponent som har möjlighet att bli den minst drivande för medlemsutvecklingen framöver. En viktig faktor är att stärka konfirmandarbetet. Det ger dubbel effekt. Dels leder det till fler aktiva inträden vid konfirmationen, dels leder det till att fler barn kan komma att döpas när konfirmanderna själva blir föräldrar. Här finns en av de största möjligheterna att på sikt bromsa effekten av generationsväxlingen.

Flyttnettot

Den globala rörligheten blir allt större. Prognosen fram till 2030 har egentligen bortsett från våra förändrade levnadsmönster, utan talen är framtagna som om nettot kommer att hålla sig på historiskt måttliga nivåer. Sannolikt kan man dock tänka sig att när vi närmar oss 2050 har det blivit allt vanligare för människor att tillbringa några yrkesår utomlands. Då kan vi vänta ett ökat utflöde av medlemmar. Vi vet redan att relationen till Svenska kyrkan försvagas när medlemmarna flyttar inom landets gränser, den relationen riskerar att försvagas ytterligare vid utlandsflyttar. Lokalt kommer flyttströmmarna att påverka församlingar på ett betydande sätt. Medlemstalet i vissa av nuvarande församlingar kommer sannolikt att ligga nära noll år 2050, en direkt effekt av utflyttning och dödlighet. Innan situationen nått detta läge torde dock indelningsändringar ha skett.

Slutsats

Vad ger då utvecklingen av dessa tre komponenters förutsättningar för total effekt för medlemstalet år 2050? Det enkla svaret är att Svenska kyrkan kommer att fortsätta minska i antal medlemmar. Det svåra är att bedöma omfattningen, men det torde innebära en organisation som är väsentligt mindre än idag. Vi bör räkna med att Svenska kyrkans medlemsantal kommer att minska i snabbare takt mellan 2030 och 2050, än vad det väntas göra mellan 2010 och 2030. Ekonomiskt kommer den utvecklingen att innebära en fortsatt försvagning av intäkterna efter år 2030.

Ekonomisk utveckling – Sverige och internationellt

I ett perspektiv på 15 år, åren 2000–2014, har mycket hänt vad gäller den ekonomiska utvecklingen. Kring millennieskiftet visade aktier, såväl svenska som globala, på en stabil avkastning över tiden trots perioder med sämre utveckling. Avkastningsförväntningarna, realt och nominellt, på främst ränteplaceringar var betydligt högre än idag.

Räntenivåerna var år 2000 på historiskt låga nivåer (5-årig statsobligation 5 procent), men ändå på en betydligt högre nivå än i dag där motsvarande placering ger en direktavkastning på knappt 0,2 procent. Placeringar i obligationer var ett stabilt och säkert sätt att minska risken i en förvaltningsportfölj och bidrog också med några procents värdetillväxt utöver inflationen per år. Diagram 4 nedan illustrerar räntenivån på en 10-årig statsobligation sedan år 2000.

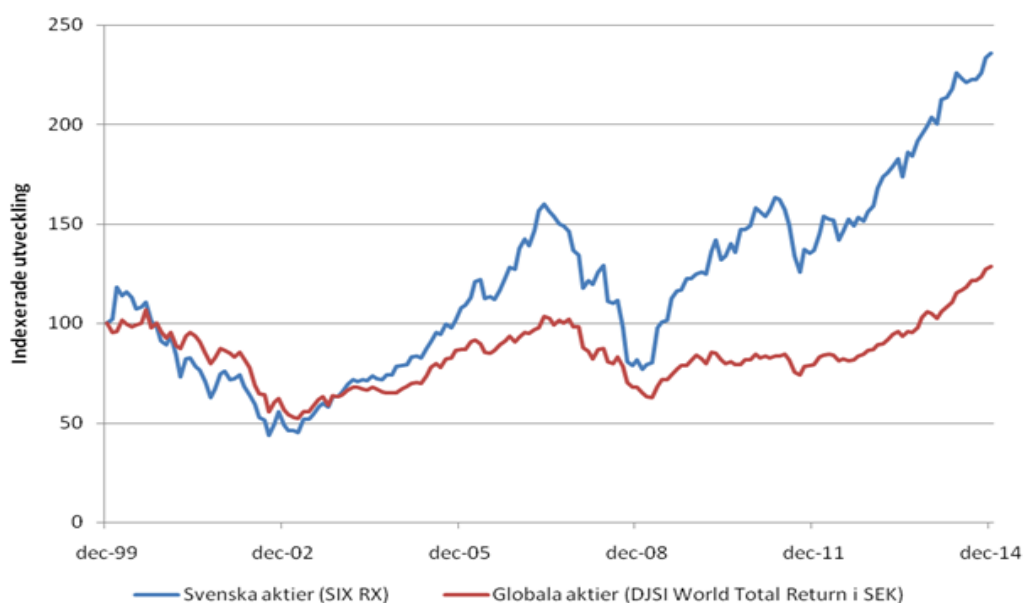
Diagram 4. Utveckling av räntenivån på en 10-årig statsobligation 2000–2014

Det som främst bidragit till denna bild är centralbankernas aktiva penningpolitik efter den finanskris som inleddes 2008. Europeiska centralbankens (ECB) totala köp av obligationer kommer till exempel att uppgå till drygt 1 100 miljarder euro om programmet fullföljs.

Utvecklingen på några av aktiemarknaderna, Stockholmsbörsen och Globala aktier, visas i diagram 5 nedan. Av diagrammet framgår bland annat hur volatila svenska aktier varit i jämförelse med det globala indexet. Framför allt märktes detta under finanskrisen då Stockholmsbörsen nästan halverades i värde. Återhämtningen sedan dess har varit desto starkare, inte minst med stöd av den expansiva penningpolitiken. Idag frågar sig många hur länge börsuppgången kan pågå och hur stark rekylen blir när den kommer.

Diagram 5. Utveckling av svenska respektive globala aktier, dec 1999 – dec 2014

Kyrkostyrelsens fortsatta beredning

KsSkr 2015:2
Bilaga 2

Mot bakgrund av ovan beskrivna förhållanden anser kyrkostyrelsen det nödvändigt att fördjupat bearbeta frågan om Svenska kyrkans kapitalsituation under det kommande året och att föra en dialog med stiftens om hur vi skapar förutsättningar för ett kyrkoliv som är långsiktigt hållbart – ekonomiskt, andligt, ekologiskt och socialt.

Kyrkostyrelsen menar att det behöver göras en samlad genomlysning av vilket ansvar som ska bäras lokalt och vilket ansvar som lämpligen bärs gemensamt, så att en god ansvarsfördelning tryggas. Kyrkostyrelsen kommer att bearbeta frågan, genomföra nödvändiga analyser och förbereda en dialog med stiftens, vilken bland annat kan ske i samband med kyrkostyrelsens årliga möte med stiftens presidier samt vid den stiftsstyrelseöverläggning som äger rum under våren.

Kyrkostyrelsens analys och förslag till kyrkomötet bör beakta såväl stiftsdialogen som Utjämningsutredningens förslag och invänta de remissvar som lämnas med anledning av betänkandet.

Avsikten är att återkomma med analys och förslag till kyrkomötet 2016.

Underbilaga 2A

Bestämmelser i kyrkoordningen

Församlingar och pastorat

Av 47 kap. i kyrkoordningen om ekonomisk förvaltning för församlingar och pastorat framgår i § 1, att församlingen ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och ha en ekonomisk ställning som utgör en betryggande buffert för ekonomiska påfrestningar. Vidare föreskriver §5 att kyrkofullmäktige ska fastställa ett långsiktigt mål för det egna kapitalets storlek och att måluppfyllelsen ska framgå i årsredovisningen. Om det egna kapitalet understiger målsatt nivå ska fullmäktige årligen fastställa ett åtgärdsprogram för hur målet ska nås. I en sådan situation ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna, om det inte finns synnerliga skäl mot det.

Stift

Av 49 kap. i kyrkoordningen om ekonomisk förvaltning för stift framgår i § 1, att stiftet ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och ha en ekonomisk ställning som utgör en betryggande buffert för ekonomiska påfrestningar. Vidare föreskriver § 5 att stiftsfullmäktige ska fastställa ett långsiktigt mål för det egna kapitalets storlek och att måluppfyllelsen ska framgå i årsredovisningen. Om det egna kapitalet understiger målsatt nivå ska fullmäktige årligen fastställa ett åtgärdsprogram för hur målet ska nås. I en sådan situation ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna, om det inte finns synnerliga skäl mot det.

Nationell nivå

Av 51 kap. i kyrkoordningen om ekonomisk förvaltning för den nationella nivån framgår i §1, att trossamfundet Svenska kyrkan ska på den nationella nivån ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Enligt §2 ska medlen förvaltas på ett sådant sätt att den nationella nivåns kapital bevaras till sin värdesäkrade nivå mätt över rullande tioårsperioder. Mål för storleken på den nationella nivåns kapital fastställs av kyrkomötet.

Bilaga 3

Redogörelse för behandlingen av kyrkomötets ärenden

KsSkr 2015:2
Bilaga 3

Kyrkostyrelsen lämnar i det följande en redogörelse för behandlingen av kyrkomötets ärenden. Alla fortfarande öppna ärenden samt ärenden som avslutats till den 30 juni 2015 redovisas. Detta är ett uttryck för kyrkostyrelsens övergripande ansvar för verksamheten på Svenska kyrkans nationella nivå och avser att skapa en samlad överblick.

För varje ärende redovisas kyrkomötets uppdrag i sammanfattning, vad som skett eller planerats i ärendets handläggning samt om skrivelsen fortfarande är under behandling eller avslutats sedan föregående redogörelse lämnades.

Följande är vägledande för när en skrivelse anges som slutbehandlad eller inte. En skrivelse är i första hand slutbehandlad när resultatet av vad kyrkomötet begärt finns och i förekommande fall lagts fram för kyrkomötet. Exempel på detta är när kyrkomötet begär att kyrkostyrelsen ska återkomma med ett utarbetat förslag i någon fråga. Skrivelsen är slutbehandlad när kyrkostyrelsens förslag läggs fram för kyrkomötet.

Kyrkostyrelsen betraktar även en skrivelse som slutbehandlad när det uppdrag kyrkomötet gett är omhändertaget i ett sammanhang som i sin tur har i uppdrag att göra en redovisning. Ett exempel är när kyrkomötet begär att kyrkostyrelsen ska tillsätta en utredning i en viss fråga. Skrivelsen anses slutbehandlad i och med att utredningen tillsatts. Kyrkomötet kommer då i en framtid att få ta del av utredningens betänkande samt av eventuella förslag från kyrkostyrelsen med anledning av den.

Skrivelser där kyrkomötet ger kyrkostyrelsen något till känna är i regel avslutade när kyrkostyrelsen tagit del av kyrkomötets synpunkter och fört dem vidare till aktuell avdelning på den nationella nivån. Eftersom denna typ av skrivelser inte innebär något uttalat uppdrag och de konsekvenser som de kan medföra inte är budgetprövade i kyrkomötets budgetutskott måste kyrkostyrelsen anses ha frihet att själv prioritera bland uppdragen. Däremot kan en sådan skrivelse återspeglas i den årliga redovisningen eller andra skrivelser till kyrkomötet.

Skrivelser från kyrkomötet år 2014

Kyrkomötets skrivelse 2014:1 med

Budgetutskottets betänkande 2014:2 Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå år 2013 (Ks 2014:1303)

Kyrkomötet har beslutat att fastställa årsredovisning samt resultat- och balansräkningen för Svenska kyrkans nationella nivå år 2013 och att bevilja kyrkostyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2013.

Skrivelsen är lagd till handlingarna och därmed avslutad.

Kyrkomötets skrivelse 2014:2 med

Budgetutskottets betänkande 2014:5 Nationellt program för praktik för unga (Ks 2014:1304)

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2014:92 av Marie Rydén Davoust m.fl. uppdra till kyrkostyrelsen att utreda förutsättningarna för hur ett nationellt program för praktik för unga på bästa sätt kan organiseras, genomföras och finansieras samt återkomma till kyrkomötet 2016 med resultatet av utredningen.

Uppdraget bereds i en studie genom att erfarenheterna från *Volontäråret*, *PULS*, *Projektarbete av unga för lärande i Svenska kyrkan*, *Ung resurs* i Göteborgs stift samt från de volontär- och stipendiatprogram som finns i den internationella verksamheten och i Utlandskyrkan beskrivs. Under hösten 2015 behandlar kyrkostyrelsen det förslag på vidare hantering som studien lämnar.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2014:3 med

Ekumenikutskottets betänkande 2014:2 Om Guds vägar och Kairosdokumentet (Ks 2014:1306)

Kyrkomötet har beslutat att bifalla motion 2014:5, punkt 1 av Åke Bonnier och uppdra till kyrkostyrelsen att uppmuntra alla stift att implementera dokumentet *Guds vägar* så att det blir känt och diskuterat.

Dokumentets tillgänglighet på nätet har säkrats. Det planeras för fortbildningsinsatser under våren 2016 som omfattar stiftshandläggare med ansvar för interreligiösa frågor. Därefter kommer kontrakts- eller pastoratsvisa samlingar att äga rum som anordnas av stiftshandläggarna för att fortbilda och förmedla användbara metoder i församlingsarbetet. Uppdraget beräknas kunna återrapporteras till kyrkomötet 2018 efter genomförd utvärdering av utbildningsinsatserna.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2014:4 med

Ekumenikutskottets betänkande 2014:5 Religionsdialog (Ks 2014:1307)

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2014:109 av Berit Bornecrantz Dias m.fl. uppdra åt kyrkostyrelsen att genomföra en kartläggning av det interreligiösa och interkulturella sammanhang där Svenska kyrkan finns med.

I planen för kartläggningen ingår det att ta kontakt med interreligiösa aktörer på olika nivåer inom Svenska kyrkan, kartlägga samarbetspartner i det interreligiösa arbetet, kartlägga och beskriva interreligiösa sammanhang, organisationer och nätverk, inventera användbart material i form av böcker, dokument och studiematerial. Återrapportering sker till kyrkomötet 2016.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2014:5 med

Ekumenikutskottets betänkande 2014:7 Kristna i Mellanöstern (Ks 2014:1308)

KsSkr 2015:2
Bilaga 3

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2014:84 punkt 2 av Jerker Schmidt m.fl. uppdra åt kyrkostyrelsen att på ett ansvarsfullt och substantiellt sätt öka omfattningen på stödet till arbetet för utsatta människor i Mellanöstern.

Under 2015 sker en revidering av region- och landprogrammen i Mellanöstern med anledning av kyrkomötets beslut som ligger till grund för nya insatser med start från 2016 och framåt. Regionprogrammet har utvidgats till att omfatta policyområdet *Fred och försoning*, med särskilt fokus på frågor om religions- och övertygelsefrihet. Det pågår beredningar av nya långsiktiga insatser, samt utökningar av några redan existerande samarbeten. Insatserna av långsiktig karaktär kommer bland annat att anslås till några nya samarbetspartner som bidrar till att stärka civilsamhället och till arbetet för människor i särskilt utsatta situationer i Syrien, Irak och Libanon.

De tilldelade extra medlen, 5 miljoner kronor, kommer att under 2015 fördelas till humanitära insatser i Jordanien, norra Irak och i Gaza. Kyrkostyrelsen planerar även nya insatser kommande år vilka beaktas i skrivelse KsSkr 2015:1.

Skrivelsen är slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2014:6 med

Ekumenikutskottets betänkande 2014:9 Ett fredsupprop (Ks 2014:1309)

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2014:77 av Johan Åkesson uppdra åt kyrkostyrelsen att utreda på vilket sätt Kyrkornas världsråds (KV) missionsuppdrag *A Pilgrimage of Justice and Peace* kan tolkas, kontextualiseras och konkretiseras samt hur detta kan leda fram till ett fredsupprop i Svenska kyrkan, under perioden fram till KV:s nästa generalförsamling 2021.

Kyrkostyrelsen har följt processen inom KV kring tolkningen av *A Pilgrimage of Justice and Peace* inför ett arbete för tillämpning i svensk kontext. Diskussioner kring svensk kontextualisering i allmänhet och konkretisering i fredsfrågan har inletts och arbetet görs i samråd med Sveriges kristna råd.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2014:7 med

Tillsyns – och uppdragsutskottets betänkande 2014:3 Byte av uppdrag inom vinningstjänsten (Ks 2014:1310)

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2014:15 av Ragnar Persenius uppdra till kyrkostyrelsen att utreda vad som bör gälla när en person är behörig att utöva både uppdraget som präst och uppdraget som diakon.

Uppdraget bereds med hänsyn till både teologiska och kyrkorättsliga aspekter. Ett förslag kommer att utarbetas under 2016 och remitteras till stiftens i januari 2017 och därefter återrapporteras till kyrkomötet samma år.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2014:9 med

Tillsyns – och uppdragsutskottets betänkande 2014:10 En kyrka utan tillgång till barnpornografi (Ks 2014:1311)

Kyrkomötet har med anledning av motion 2014:100 av Louise Callenberg beslutat ge kyrkostyrelsen i uppdrag att pröva om ytterligare åtgärder kan vidtas för att stoppa innehav och spridning av barnpornografiskt material på kyrkliga arbetsplatsers nätverk och datorer i enlighet med vad utskottet har anfört.

Kyrkostyrelsen har i linje med kyrkomötets beslut berett ärendet och beslutat att införa en systemlösning för den nationella nivån som bevakar att det inte förekommer barnpornografiskt material i de datorer som är anslutna till lösningen. Systemlösningen inkluderas även i den gemensamma IT-plattformen 2016 och erbjuds därmed även till församlingar, pastorat och stift. Kyrkostyrelsen föreslår kyrkomötet att den senare delen även finansieras av den nationella nivån.

Skrivelsen är slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2014:11 med
Tillsyns – och uppdragsutskottets betänkande 2014:12 Verksamhetsberättelse
år 2013 för Svenska kyrkans överklagandenämnd (Ks 2014:1312)**

Skrivelsen är lagd till handlingarna och därmed avslutad.

**Kyrkomötets skrivelse 2014:12 med
Tillsyns – och uppdragsutskottets betänkande 2014:13 Verksamhetsberättelse
år 2013 för Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar (Ks 2014:1313)**

Skrivelsen är lagd till handlingarna och därmed avslutad.

**Kyrkomötets skrivelse 2014:13 med
Organisationsutskottets betänkande 2014:1 Ändringar i kyrkoordningen m.m.
(Ks 2014:3014)**

Kyrkomötet har den 18 november 2014 i enlighet med Organisationsutskottets förslag i betänkande O 2014:1 beslutat

angående fastställande av Svenska kyrkans indelning punkt 1 att:

dels ge kyrkostyrelsen i uppdrag att fastställa den församlingsindelning av Svenska kyrkan som ska gälla per den 1 januari 2016. Kyrkostyrelsen ska inför fastställandet göra den utredning som behövs och vid behov samråda med berörda stiftsstyrelser,

dels ge kyrkostyrelsen i uppdrag att besluta om sådana övergångsbestämmelser som kan komma att krävas med anledning av fastställandet, och

dels kyrkostyrelsens beslut om fastställande ska återrapporteras till kyrkomötet senast 2016.

angående fastställande av Svenska kyrkans indelning punkt 2 anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen enligt bilaga 1.

angående fördelning av uppgifter mellan ärkebiskopen och biskopen i Uppsala stift anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen enligt bilaga 2.

angående fortsatt beredning av kontraktsfrågorna anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i övergångsbestämmelserna till Kyrkomötets beslut om ändringar i kyrkoordningen SvKB 1999:1, SvKB 2012:14 enligt bilaga 3.

angående Tyska Christinae församling anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen enligt bilaga 4.

Kyrkostyrelsen har beslutat att utfärda Svenska kyrkans bestämmelser, SvKB 2014:3, SvKB 2014:4, SvKB 2014:5 samt SvKB 2014:06, avseende punkt 2.

Uppdraget som avser frågor kopplade till upphörande av folkbokföring i församling äger rum i projektform och överensstämmer med det förslag som kyrkostyrelsen lämnade till kyrkomötet 2014 och är därmed beaktad i Verksamhet och ekonomi för

Skrivelsen är vad gäller den första punkten inte slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2014:14 med

Organisationsutskottets betänkande 2014:2 Verksamhetsberättelse år 2013 för Svenska kyrkans valprovsningsnämnd (Ks 2014:1316)

Skrivelsen är lagd till handlingarna och därmed avslutad.

Kyrkomötets skrivelse 2014:15 med

Organisationsutskottets betänkande 2014:4 Valfrågor (Ks 2014:1317)

Kyrkomötet beslutar att med anledning av motion 2014:38 av Boel Johansson uppdrar åt kyrkostyrelsen att se över regelverket kring brevröstning med bud.

Frågeställningen har analyserats och kyrkostyrelsen konstaterar att det i kyrkovalssammanhang är fråga om brevröstning genom *postbefordran* eller *bud*. I allmänna val finns poströstning och brevröstning som olika former av röstning. Vid brevröstning genom bud krävs i kyrkovalet två vittnen, medan det i allmänna val endast krävs ett vittne. Ordningen enligt kyrkoordningen innebär bl.a. att budet i kyrkovalet endast ses som ett alternativt sätt att transportera en väljares röst, medan det är vittnena som ska intyga att rösten avgivits på ett korrekt sätt. Mot den bakgrunden kan det beskrivna förfarandet inte i sig ses som ett missbruk.

Kyrkostyrelsen konstaterar att det saknas tillgängliga data om i vilken omfattning det beskrivna förfarandet förekommit och därför även uppgifter om i vilken grad förfarandet utgör ett problem. En eventuell förändring i regelverket skulle därför behöva motiveras med utgångspunkt i att enbart misstanken om att det beskrivna förfarandet utgör ett missbruk är tillräcklig. En begränsning av möjligheten att brevträsta genom bud, eller fungera som bud, skulle dock endast kunna dölja det förfarande som beskrivits. Eftersom det fortfarande går att brevträsta genom postbefordran skulle det alljämt vara möjligt att förfara på det sätt som beskrivs i motionen, fast med tillämpning av möjligheten att brevträsta genom postbefordran. Detta innebär att den enda effektiva åtgärd som kan förhindra risken för förekomsten av det beskrivna förfarandet, och inte endast dölja det, är att kraftigt begränsa kretsen av personer som överhuvudtaget får brevträsta, oavsett om det sker genom postbefordran eller bud, eller att helt avskaffa möjligheten till brevröstning. Båda dessa former av begränsningar skulle kraftigt inskränka möjligheten att rösta i kyrkovalet. Det bör därför ske en intresseavvägning som tar sin utgångspunkt i att redan misstanken om att det beskrivna förfarandet skulle kunna *uppfattas* som ett missbruk av valsystemet är så allvarlig att hela kyrkovalets legitimitet kan ifrågasättas. Denna problematik ska sedan vägas mot de ökade kostnaderna, den ökade administrationen för valets genomförande och de negativa konsekvenserna för den enskilda röstande medlemmen. Vidare ska denna intresseavvägning ses i ljuset av den övergripande strävan att göra det så enkelt som möjligt för medlemmen att rösta i kyrkovalet och att inte i onödan komplicera valets genomförande.

Med hänsyn till vad som här har anförts, saknas det enligt kyrkostyrelsen skäl att nu föreslå några förändringar i kyrkoordningens bestämmelser om brevröstning genom bud. Det förordas istället att den anförda problematiken noga bör följas vid genomförandet av 2017 års val och därefter särskilt behandlas i den utvärdering som genomförs efter valet.

Skrivelsen är slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2014:16 med
Organisationsutskottets betänkande 2014:12 Generationsspridning i
beslutsfattande organ (Ks 2014:1318)**

Kyrkomötet beslutar att med anledning av motion 2014:95 punkt 1 av Eva-Maria Munck m.fl. anta en motsvarande målsättning som Kyrkornas världsråd och Lutherska världsförbundet angående ungas deltagande i olika organ. Målet är därmed att minst 20 procent av de som utses till kyrkostyrelsen och organ som utses av kyrkostyrelsen ska vara under 30 år.

Kyrkostyrelsens nomineringar bereds med målet att minst 20 procent av de som föreslås för uppdrag är under 30 år från och med den 1 juli 2015. Uppföljning bör genomföras i början av det fjärde året varje mandatperiod som ett underlag inför tillträdande kyrkomöte och kyrkostyrelse.

Skrivelsen är slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2014:17 med
Kyrkolivsutskottets betänkande 2014:3 Svenska kyrkan på nätet
(Ks 2014:1319)**

Kyrkomötet beslutar att dels bifalla motion 2014:22 av Anders Brunnstedt m.fl. att uppdra till kyrkostyrelsen att skapa en barnportal för Svenska kyrkan på nätet, dels att med anledning av motion 2014:72 av Jerry Adbo uppdra åt kyrkostyrelsen att intensifiera arbetet med att på ett samlat sätt tillgängliggöra webbsända gudstjänster.

Kyrkostyrelsen kommer att hantera uppdraget under arbetsnamnet *digitalt material för barn*. Det behöver utredas vilket digitalt material som fungerar bäst för denna målgrupp, innan valet av kanal fastställs.

Utvecklingsarbetet med *rörlig bild* pågår och berör hela Svenska kyrkans digitala kommunikation och närvaro på nätet, i vilken den externa webbplatsen enbart är en kanal. Svenska kyrkans webbplats kommer fortsättningsvis att kunna erbjuda möjligheten att publicera rörlig bild men det strategiska arbetet lyfts för att omfatta även fler kanaler. Uppdraget att intensifiera arbetet med att tillgängliggöra webbsända gudstjänster ingår i den övergripande ombyggnaden av svenskakyrkan.se.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2014:18 med
Kyrkolivsutskottets betänkande 2014:6 Församlingarnas arbete med flyktingar
och asylsökande (Ks 2014:1320)**

Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2014:27 av Dag Sandahl att uppdra till kyrkostyrelsen att skyndsamt ordna former för ekonomiskt bistånd till församlingars arbete med flyktingar och asylsökande.

Kyrkostyrelsen beslutade i mars 2015 att anslå 5 miljoner kronor ur kyrkostyrelsens förfogandemedel till församlingarnas arbete med flyktingar och asylsökande. Ett förenklat ansökningsförfarande utformades och ansökningsperioden för församlingar och pastorat pågick fram till den 15 maj 2015. Därefter görs bedömning av ansökningarna utifrån givna kriterier och efter avstämning med stiftens. Anslaget förmedlas därefter till dem som enligt beslut beviljas medel.

Informationen om kyrkostyrelsens anslag har funnits på intranätet och i Kyrkans Tidning. Särskild information har skickats till stiftskanslierna och till samtliga kyrkoherdar. Det kommer att ske information om vilka insatser som görs för anslaget.

Utöver kyrkomötesuppdraget har även kyrkostyrelsen beslutat att uppdra till generalsekreteraren att utveckla en stödfunktion på nationell nivå som bistår stiftens i

deras stöd till församlingarna. Arbetet med att skapa förutsättningar för detta har inletts.

Skrivelsen är slutbehandlad.

KsSkr 2015:2
Bilaga 3

**Kyrkomötets skrivelse 2014:19 med
Kyrkolivsutskottets betänkande 2014:20 Översyn av utbildning inom själavård
(Ks 2014:1321)**

Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2014:101 av Sofija Pedersen Videke att uppdra till kyrkostyrelsen att se över dagens utbildning i själavård samt, om så behövs, komma med förslag till förbättringar.

En extern utredare har påbörjat uppdraget att kartlägga dagens utbildning i själavård på utbildningsinstitutet och den utbildning som anordnas av andra aktörer samt stiftens behov av utbildning i själavård. En rapport kommer att presenteras för kyrkostyrelsen i september 2015.

Skrivelsen är slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2014:20 med
Gudstjänstutskottets betänkande 2014:6 Kyrkohandbok för Svenska kyrkan
(Ks 2014:1322)**

Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2014:79 av Hans-Olof Andrén att uppdra till kyrkostyrelsen att sedan en reviderad kyrkohandbok del I antagits av kyrkomötet återkomma med förslag till en reviderad kyrkohandbok del II (vignings- och mottagningshandlingar).

Under 2016 fattar kyrkostyrelsen beslut om huruvida en begränsad eller en mer omfattande revision ska göras. En begränsad revision kan behandlas av kyrkomötet tidigast 2018, efter det att kyrkohandboken del 1 har beslutats. En mer omfattande revision kan behandlas tidigast 2020.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2014:21 med
Kyrkorättsutskottets betänkande 2014:1 Arvodesorgan för den nationella
nivån och övriga ändringar i kyrkoordningen (Ks 2014:1323)**

Kyrkomötet beslutar

1. att anta utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen (SvKB 1999:1) enligt bilaga 1.
2. att anta utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen (SvKB 1999:1) enligt bilaga 2.
3. att anta utskottets förslag till ändringar i Arbetsordning för kyrkomötet (SvKB 1999:3) enligt bilaga 3.
4. att anta utskottets förslag till ändringar i Ersättningsstadga (SvKB 2012:17) enligt bilaga 4.
5. att anta utskottets förslag till Instruktion för Svenska kyrkans arvodesnämnd för den nationella nivån enligt bilaga 5.
6. att med anledning av motion 2014:50 av Bertil Persson att 2 § i instruktionen för Svenska kyrkans arvodesnämnd för den nationella nivån ska ha lydelse enligt bilaga 5.

Svenska kyrkans bestämmelser SvKB 2014:7, SvKB 2014:8, SvKB 2014:9, SvKB 2014:10 samt SvKB 2014:11 har utfärdats och trädde i kraft den 1 januari 2015.

Skrivelsen är slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2014:22 med
Budgetutskottets betänkande 2014:1 Verksamhet och ekonomi för den
nationella nivån åren 2015-2017 (Ks 2014:1325)**

1. Kyrkomötet beslutar att fastställa inriktning för verksamheten på nationell nivå.
2. Kyrkomötet beslutar att fastställa kostnadsram för 2015 till 2 815 miljoner kronor.
3. Kyrkomötet beslutar att medge planeringsram för 2016 till 2 656 miljoner kronor.
4. Kyrkomötet beslutar att medge planeringsram för 2017 till 2 705 miljoner kronor.
5. Kyrkomötet beslutar att fastställa en ram på 67 miljoner kronor under åren 2015–2019 för kostnader för Svenska kyrkan i utlandets fastigheter och lokaler.
6. Kyrkomötet beslutar att fastställa en ram på 5 miljoner kronor under åren 2015–2019 för kostnader för Svenska teologiska institutets fastighet i Jerusalem.

Kyrkostyrelsen har beslutat att lägga kyrkomötets beslut till grund för 2015 års deltaljbudget och det fortsatta arbetet med verksamhet och ekonomi för den nationella nivån åren 2016-2018.

Skrivelsen är lagd till handlingarna och därmed avslutad.

Skrivelser från kyrkomötet år 2013

**Kyrkomötets skrivelse 2013:2 med
Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2013:2 Verksamhetsindelningen
i redovisningen (Ks 2013/1093)**

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2013:52 av Hans-Olof Andrén uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta en ändamålsenlig redovisningsmodell för församlingar och pastorat.

I beredningen av uppdraget har de områden som särskilt bör utvecklas eller förändras med anledning av synpunkter på nuvarande modell för verksamhetsindelning dokumenterats. Det har varit viktigt att skapa förutsättningar för bred förankring, analys och reflektion genom att bedriva arbetet med både teologisk och ekonomisk kompetens och med representation från olika delar av landet. Information kommer i huvudsak att hämtas in via en enkät hösten 2015.

Projektgruppen består av ekonomer från församlingar och pastorat och leds av en extern projektledare. I styrgruppen ingår en biskop för att säkerställa den teologiska reflektionen. Likaså är en statistiskt utvald referensgrupp framtagen och ska inbjudas att besvara enkäten. Referensgruppen ska företrädesvis bestå av kyrkoherdar. Utöver referensgruppen kommer det att vara möjligt för alla intresserade att besvara enkäten via intranätet.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2013:3 med
Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2013:6 Kompensation för
utebliven kyrkoavgift för nordiska gränsbygdspastorat (Ks 2013/1094)**

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2013:96 av Rune Wallmyr uppdra till kyrkostyrelsen att utfärda tilläggsdirektiv till den pågående utredningen om Svenska kyrkans fastigheter och utjämningsystem, innebärande att man inom utredningens ram också ska utreda möjlighet till ekonomisk kompensation för församlingar och pastorat i gränsbygder till följd av bortfall av kyrkoavgifter.

Uppdraget har beretts i utredningen *Gemensamt ansvar – en utredning om fastigheter, kyrkor och utjämnningssystem* och betänkandet lämnades enligt planen våren 2015.

Skrivelsen är slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2013:6 med

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2013:7 Behörighet som arbetsledare (Ks 2013/1097)

Kyrkomötet har beslutat att bifalla motion 2013:37 av Bo Hansson att uppdra till kyrkostyrelsen att komma med förslag till kyrkomötet om sådan ändring i kyrkoordningen att till de befattningsinnehavare, som ska ha ”förklarat sig beredda att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst oavsett deras kön” (34 kap. 9 § i kyrkoordningen), även ska höra arbetsledande komministrar och arbetsledande diakoner.

Uppdraget bereds i nära anslutning till uppdraget till följd av Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2013:8 Benämning på befattningar som präst. Uppdraget om behörighet som arbetsledare bedöms avhängigt resultatet av uppdraget rörande benämning på befattningar som präst. Då uppdraget rörande benämning på befattningar som präst beräknas slutföras under 2015, beräknas uppdraget om behörighet som arbetsledare redovisas till 2016 års kyrkomöte.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2013:7 med

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2013:8 Benämning på befattningar som präst (Ks 2013/1098)

Kyrkomötet har beslutat att bifalla motion 2013:63 av Kjell Petersson och Leif Nordlander att uppdra till kyrkostyrelsen att fatta beslut om vilka prästerliga tjänstetitlar som bör användas.

Uppdraget relaterar till Svenska kyrkans omfattande arbete med organisationsfrågor: demokratiutredningen och betänkandet *Styra och leda* (Svenska kyrkan utredningar 2008:1) samt *Närhet och samverkan* (Svenska kyrkan utredningar 2011:2). Uppdraget föranleds av den 1 januari 2014 genomförda strukturförändringar i Svenska kyrkan. Kyrkostyrelsens uppdrag att fatta beslut om vilka benämningar på befattningar som bör användas kommer att behöva ta hänsyn till att det redan finns en omfattande nomenklatur som är lokalt anpassad och således inte enhetlig.

Kyrkostyrelsen kommer att utgå från nuvarande kyrkoordningsreglering, tidigare genomfört arbete och beslut som relaterar nära till frågan om befattningsbenämningar. Kyrkostyrelsen kommer också att genomföra en kartläggning av existerande benämningar och därmed sammanhängande organisation av pastorat och församlingar. Uppdraget bereds för närvarande och slutförs under 2015.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2013:8 med

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2013:9 Demokratifrågor (Ks 2013/1099)

Kyrkomötet har beslutat att bifalla motion 2013:70 av Sven Kragh att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsammans med stiftens initiera ett fördjupat samtal om demokratin i kyrkan mellan företrädare för kyrkans demokratiska organisation och kyrkans ämbete på lokal nivå.

Uppdraget är att stimulera till samtal om det gemensamma ansvaret i samverkan med stift och bereds i dialog med företrädare för stift. Stiftens kanslichefer och direktorer samt stiftens förste vice ordförande har fört inledande dialoger om uppdraget. Likaså har överläggning skett med kyrkomötets presidium. Bland annat har en fortlöpande utbildning av förtroendevalda och anställda om de olika rollerna och deras samverkan lyfts fram som avgörande för en god samverkan. Det är en uppgift för stift och nomineringsgrupper att utbilda och fortbilda anställda och förtroendevalda och ett stort arbete görs redan. I dialogen har lyfts ett behov av att kunna dela och hämta in goda exempel och goda erfarenheter. Kyrkostyrelsen ser en god samverkan i styrning och ledning av Svenska kyrkans många enheter som helt grundläggande och avgörande och planerar att, i samverkan med stift, bidra till att goda och fördjupande samtal förs under hela den innevarande mandatperioden. Uppdraget beräknas kunna rapporteras till kyrkomötet 2018.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2013:14 med
Organisationsutskottets betänkande 2013:5 Kyrkliga begravningsbyråer
(Ks 2013/1105)**

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2013:86 punkt 1 av Karin Perers och Anna Lundblad Mårtensson, att uppdra till kyrkostyrelsen att tydliggöra gränsdragningen mellan Svenska kyrkans huvudmannaskap för begravningsverksamheten och kyrklig näringsverksamhet i samband med begravning. Kyrkostyrelsen ska analysera frågan och redovisa sin analys till kyrkomötet.

Kyrkomötet har också beslutat att med anledning av motion 2013:86 punkt 4 av Karin Perers och Anna Lundblad Mårtensson, att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram förutsättningar för en nationell kraftsamling kring frågorna om begravning och mötet med människor i sorg med utgångspunkt i biskopsbrevet om begravning, i likhet med den tidigare nationella kraftsamlingen mot barn och unga.

Den del av uppdraget som avser att tydliggöra gränsdragningen mellan Svenska kyrkans huvudmannaskap för begravningsverksamheten och kyrklig näringsverksamhet i samband med begravning har beretts och kyrkostyrelsen har låtit upprätta en promemoria vari frågan analyseras. Av promemorian som redovisades som underbilaga 2B till 2014 års kyrkomöte framgår sammanfattningsvis att, enligt gällande regelverk i begravningslagen och kyrkoordningen, utrymmet för kyrklig näringsverksamhet i samband med begravning torde vara mycket litet.

Med den ovan redovisade analysen är skrivelsen till den del som avser första attsatsen slutbehandlad.

Uppdraget om en nationell kraftsamling diskuterades med stiftskanslicheferna i januari 2014 som välkomnade kyrkomötets beslut. En förstudie som behandlar Svenska kyrkans roll och identifierar de viktigaste frågorna vad gäller mötet med människor i sorg och vid begravning pågår och ska vara klar hösten 2015 och därefter görs avvägningar om insatser inom området. Förutsättningarna för en nationell kraftsamling kommer att undersökas. Det av utskottet påpekade behovet av åtgärder i syfte att komma framåt i samtalet om kyrkliga begravningsbyråer ska även ingå.

Skrivelsen är i den del som avser en nationell kraftsamling inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2013:15 med
Organisationsutskottets betänkande 2013:6 Kyrkofullmäktiges storlek
(Ks 2013/1106)**

KsSkr 2015:2
Bilaga 3

Kyrkomötet beslutar, med anledning av motion 2013:28 av Inger Gustafsson m.fl., att uppdra till kyrkostyrelsen att inom ramen för en utvärdering av 2013 års kyrkoval göra en analys av och eventuellt föreslå ändringar när det gäller de förändrade kraven på minimiantalet fullmäktigeledamöter i församlingar och pastorat.

En promemoria har upprättats och remitterats. I den konstateras att förmågan att besätta mandat i kyrkofullmäktige efter de förändrade minimikraven inte visar sådana problem som motiverar förslag till att åter ändra bestämmelserna. Kyrkostyrelsen anser dock, bland annat mot bakgrund av vad som framförts i några remissvar, att det finns anledning att fortsatt följa utvecklingen i syfte att säkerställa att kyrkoordningen innehåller ändamålsenliga bestämmelser om fullmäktiges storlek. En lämplig åtgärd under denna uppföljning kan vara att bland annat undersöka huruvida initialt tillsatta mandat i berörda enheter fortsatt är tillsatta även i slutet av mandatperioden.

Skrivelsen är slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2013:16 med
Organisationsutskottets betänkande 2013:9 Nomineringsgruppers deltagande
vid kyrkliga arrangemang (Ks 2013/1107)**

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2013:38 av Carina Etander Rimborg att uppdra till kyrkostyrelsen att se över behov och förutsättningar för att ta fram en policy om nomineringsgruppernas möjligheter att delta vid kyrkliga arrangemang som anordnas av nationell nivå och stift.

En policy för deltagande vid kyrkliga arrangemang skulle kunna ange övergripande förutsättningar och riktlinjer om exempelvis vilka som ska få delta med utställning och bokbord, kostnader och andra villkor, men skulle i så fall behöva vara mycket allmänt hållna. En policy kan fungera bindande på nationell nivå men en policy kan enbart erbjudas stift.

Frågan är komplex då det inte är självklart vad som är ett kyrkligt arrangemang och arrangörssituationen varierar vid olika tillställningar och aktiviteter. Inte sällan delas värskapet mellan olika aktörer. Det finns också en oklarhet i definitionen och gränsdragningen av vad en nomineringsgrupp är, då några av grupperna är identiska med politiska partier medan andra saknar denna koppling. En arrangör bör dessutom alltid ha sista ordet i fråga om vilka som ska få delta eller ställa ut. En nationell policy för nomineringsgruppernas deltagande vid kyrkliga arrangemang riskerar därför att bli tandlös. Med detta i beaktande saknas bra förutsättningar för att ta fram en policy om nomineringsgruppernas deltagande vid kyrkliga arrangemang som anordnas av nationell nivå och stift.

Däremot bör Svenska kyrkans stift och den nationella nivån alltid sträva efter att möjliggöra för nomineringsgruppernas deltagande och synliggörande i så breda sammanhang som möjligt samt stödja arrangörer av kyrkliga arrangemang att välkomna och berikas av nomineringsgrupper.

Skrivelsen är slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2013:17 med
Organisationsutskottets betänkande 2013:14 Vissa frågor om de kyrkliga
valens administration (Ks 2013/1108)**

Kyrkomötet har beslutat med anledning av motionerna 2013:11 av Karl-Gunnar Svensson och Irene Oskarsson, 2013:39 av Hans-Olof Andrén och Carina Etander Rimborg och 2013:45 av Bertil Murray att uppdra till kyrkostyrelsen att inom ramen för en utvärdering av 2013 års kyrkoval göra en fördjupad analys av de frågeställningar som utskottet berört och eventuellt andra frågor samt återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar som berör de kyrkliga valens administration.

I motion 2013:11 *Logotyp på valsedlarna* föreslogs att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att återkomma till kyrkomötet med ett förslag till tillägg eller ändring i kyrkoordningen som "... gör det möjligt för nomineringsgrupper i kyrkoval att ha med en logotyp på valsedlarna i likhet med det förslag som föreligger beträffande de allmänna valen".

Kyrkomötet beslutade att avslå motionen, men ansåg trots det att det fanns skäl som talar för att det ska vara möjligt för nomineringsgrupper att på valsedlarna ha med även en logotyp.

I en promemoria har de rättsliga och ekonomiska förutsättningarna utretts. I den konstateras att syftet med den lagändring som motionären åsyftade (prop. 2013/14:48 *Proportionell fördelning av mandat och förhandsanmälan av partier i val*) att det ska bli lätt för väljarna att skilja valsedlarna åt och välja rätt valsedel. Av det skälet har det beslutats att valsedlarna i de allmänna valen ska kunna försees med partisymboler. Med hänsyn till att symboler som trycks i svart i många fall kan bli svåra att särskilja föreslås att symbolerna (eller hela partibeteckningen) ska få tryckas i färg, om ett parti begär det. Eftersom syftet med att komplettera valsedlar i kyrkovalet med nomineringsgruppssymboler i huvudsak motsvarar det i allmänna val, kan inte någon annan bedömning göras än att symboler och grupp-beteckningar måste få tryckas i färg om nomineringsgruppen begär det för att uppnå önskat resultat. Valmyndigheten har uppskattat att tryckkostnaden för valsedlar i de allmänna valen kommer att öka med minst 30 procent. Eftersom det inom Svenska kyrkan finns fler små valområden än i de allmänna valen, beräknas kostnaden för endast valsedelstryck att minst öka med 30 procent. Tryckkostnaden för valsedlar vid kyrkovalet 2013 uppgick till 5 653 000 kronor. Att valsedlar har symboler i färg kan dessutom innebära en ökad risk för valhemlighetens röjande genom att färgen syns genom valkuvertet. Detta måste således beaktas i upphandlingen av nya valkuvert och kan troligen påverka priset även på valkuverten. Utöver det nu beskrivna förfarandet tillkommer kostnader för administration vid bedömning av bl.a. symbolernas förväxlingsrisk. Införandet av gruppssymboler skulle även kunna innebära ett utökat risktagande för Svenska kyrkan då symboler av olika slag kan vara skyddade på olika sätt. Eftersom nomineringsgrupper, eller sammanslutningar bakom en grupp-beteckning, inte behöver bestå av en juridisk person finns en stor risk att Svenska kyrkan får stå för eventuella skadestånd som kan aktualiseras med anledning av intrång i någon annans rätt. Motsvarande upphovsrättsliga aspekter, om statens ansvar för partisymboler på valsedlar, har inte ännu rättsligt analyserats inom ramen för den statliga konstruktionen. Det kan därför finnas särskild anledning att på sikt både närmare utreda denna fråga, analysera hur eventuella risker för Svenska kyrkan kan minimeras för det fall gruppssymboler ska införas och initialt följa utvecklingen beträffande allmänna val.

De redovisade rättsliga riskerna och de förväntade kostnadsökningar som redovisats i promemorian innebär, enligt kyrkostyrelsens mening, att nackdelarna med

förslaget överväger de eventuella fördelar som förslaget skulle ha för nomineringsgrupper och väljare. Mot denna bakgrund anser kyrkostyrelsen att det saknas tillräckligt starka skäl för att inom ramen för det valsedelstryck som ombesörjs av Svenska kyrkan införa nomineringsgruppssymboler på valsedlarna.

I motion 2013:39 *Elektronisk kandidatregistrering* föreslogs att kyrkostyrelsen skulle "... utreda införandet av elektronisk hantering av kandidatförteckningar och kandidatförsäkran vid de kyrkliga valen".

Kyrkomötet avslag motionen, men utskottet ansåg att det trots allt fanns skäl att utreda om hantering av kandidatförteckningar och kandidatförsäkran kan ske elektroniskt redan vid 2017 års kyrkoval. En sådan möjlighet, menade utskottet, skulle kunna effektivisera och underlätta för såväl kandidater på valsedlar som nomineringsgrupper och stiften.

I en promemoria, som remitterats till stift och församlingar, har de kyrkorättsliga aspekterna av en elektronisk hantering av kandidatförteckningar och kandidatförklaringar utretts. I promemorian konstateras att det i regelverket inte finns några hinder mot införande av en fullt ut elektronisk hantering av kandidatförteckningar, däribland möjligheten att anmäla kandidater elektroniskt. När det gäller kandidatförklaringen krävs dock att kandidaten lämnar sitt tillstånd till anmälan med en egenhändig underskrift. Någon möjlighet att lämna en sådan underskrift elektroniskt finns inte reglerad i kyrkoordningen idag. Motsvarande gäller beträffande ordningen i de allmänna valen. För att avsaknaden av en sådan möjlighet i kyrkoordningen inte ska utgöra ett hinder för en fullt ut elektronisk hantering, om administrativa, tekniska och ekonomiska förutsättningar skulle anses föreligga, har kyrkostyrelsen i skrivelsen KsSkr 2015:3 *Ändringar i kyrkoordningen m.m.*, föreslagit att kyrkostyrelsen ska ges ett uttryckligt bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser som innebär att en kandidatförklaring ska kunna lämnas elektroniskt. Kyrkostyrelsen bedömer dock att det inte är möjligt att redan till kyrkovalet 2017 införa en möjlighet att lämna kandidatförklaringen elektroniskt. Detta beroende på såväl de rättsliga förutsättningarna som de praktiska och tekniska förutsättningar som råder idag. Kyrkostyrelsen avser att följa utvecklingen i de allmänna valen när det gäller möjligheten att använda elektroniska signaturer för kandidatförklaringen.

Det har genomförts en förstudie avseende de tekniska förutsättningarna för att möjliggöra en elektronisk hantering av kandidatanmälningar. Den visar att det är tekniskt, och som nämnts ovan, rättsligt möjligt att ge nomineringsgrupperna möjlighet att anmäla sina kandidater till de kyrkliga valen elektroniskt. Det har dock i förstudien konstaterats att det inte är lämpligt att i nuvarande valsystem införa den möjligheten med hänsyn till det systemets tekniska förutsättningar. Frågan om att införa en sådan möjlighet måste därför vidgas till att också beröra frågan om att ersätta befintligt IT-stöd för valets genomförande.

Kyrkostyrelsen konstaterar att det nuvarande valsystemet varit kärnan i valens genomförande sedan det första valet i egen regi 2001, men att systemet är dyrt att underhålla, dyrt att vidareutveckla och har systemmässigt nått slutet av sin livslängd. Det finns således flera starka skäl, utöver att införa möjligheten att anmäla kandidater elektroniskt, till att ersätta det befintliga valsystemet med ett nytt. Två av dessa ytterligare skäl är att ett nytt system skulle erbjuda valhandläggarna på såväl stift som nationell nivå en mer rationell och effektiv handläggning av de kyrkliga valen, något som framförts som önskvärt i utvärderingarna av såväl kyrkovalet 2009 som kyrkovalet 2013. Detta skulle samtidigt skapa tekniska möjligheter att även för framtiden vidareutveckla valens genomförande och samtidigt innebära en ökad säkerhet i valadministrationen. Den beräknade kostnaden för att ersätta befintligt IT-stöd för valets genomförande uppgår till ca 33 miljoner kronor, varav kostnaden för

att införa möjligheten att anmäla kandidater elektroniskt har uppskattats till cirka fem miljoner kronor. Kyrkostyrelsen är medveten om att införandet av denna möjlighet inte innebär en garanti för att samtliga nomineringsgrupper kommer att använda densamma, eftersom det inte kan ställas upp som ett krav för deltagande i valet, men gör ändå bedömningen att handläggningen för såväl nomineringsgrupper, stift och nationell nivå kommer att underlättas i sådan grad att det motiverar insatsen. Detta i synnerhet sett över tid. Kyrkostyrelsen gör därför den samlade bedömningen att nuvarande valsystem bör avvecklas och att möjligheten att anmäla kandidater elektroniskt ska erbjudas inom ramen för ett nytt system.

I motion 2013:45 *Distribution av valsedlar till valnämnderna* föreslogs att kyrkostyrelsen från och med kyrkovalet 2017 ska låta distribuera alla valsedlar direkt från tryckeriet till respektive valnämnd.

Motionen avslogs, men utskottet menade att det kan vara lämpligt att skapa ett system där nationell nivå låter distribuera valsedlar från tryckeri till respektive valnämnd. Utskottet underströk att ett sådant system kan vara resurskrävande för nationell nivå men att frågan trots allt är viktig att belysa.

Konsekvenserna av förslaget har utretts och i den promemoria som upprättats konstateras att en distribution av valsedlar direkt från tryckerierna till valnämnderna skulle få ett antal konsekvenser för i första hand nomineringsgrupper, församlingar och pastorat samt kyrkokansliet.

Valsedlar till kyrkovalen trycks och levereras löpande under perioden från och med den 10 juni fram till och med mitten av augusti under valåret. Under perioden levererar tryckerierna de valsedlar som har tryckts löpande. Genom att styra om distributionen till valnämnderna beräknas antalet leveransadresser öka väsentligt, från 3 244 till ca 16 494 stycken. Om valsedlar även ska kunna distribueras till ytterligare en adress per valkrets, beräknas antalet leveransadresser istället öka till 19 474 stycken.

För församlingar och pastorat skulle förslaget innebära ett ökat krav på bemanning under sommarmånaderna. Det skulle även behöva regleras att det är valnämnden som ska ansvara för utläggning av alla valsedlar, inte endast blanka, på samtliga röstmottagningsställen.

För nomineringsgrupperna skulle förslaget innebära en minskad arbetsbörda eftersom själva distributionen av nomineringsgruppernas valsedlar helt överflyttas till Svenska kyrkans personal och valnämnderna. Förslaget skulle dock även för nomineringsgrupperna medföra en ökad administration genom att grupperna redan i samband med beställning av valsedlar måste ange hur många valsedlar som ska distribueras till respektive valnämnd. Det bedöms vidare att sista tidpunkten för att göra tilläggsbeställningar av valsedlar behöver tidigareläggas tillsammans med tidpunkten för sena omtryck.

För kyrkostyrelsens valkansli skulle förslaget innebära ett behov av att utveckla en ny beställningsfunktion för valsedlar samt utökade personalresurser. Vid kyrkovalet 2013 arbetade två personer halvtid med att spåra valförsändelser under perioden från och med juni till och med augusti. Skälet till att försändelserna måste följas är dels kostnadsaspekter, för att minska antalet returnerade försändelser, dels rättssäkerhetsaspekter, för att garantera att valsedlarna når mottagaren. Ett ökat antal försändelser innebär en ökad arbetsbörda i motsvarande mån som antalet försändelser ökar. Det ökade antalet försändelser i sig bedöms vidare generellt kraftigt öka riskerna i valsedelshanteringen.

För enbart kyrkostyrelsens valkansli bedöms förslaget innebära ökade kostnader med ca 3,1 miljoner kronor. Därutöver antas ytterligare kostnader tillkomma för församlingar och pastorat tillsammans med andra konsekvenser, t.ex. i form av

förändrad semesterplanering eftersom en beredskap att omhänderta valförsändelser under sommarmånaderna måste finnas i varje pastorat eller församling som inte ingår i ett pastorat.

De ovan redovisade ökade kraven på valadministrationen, i kombination med de väsentligt ökade kostnaderna, bedöms inte stå i proportion till vinsten för kyrkovalets genomförande i dess helhet. Mot denna bakgrund saknas enligt kyrkostyrelsen tillräckligt starkt bärande skäl att förändra valsedelsdistributionen på det sätt som föreslagits. Frågan om valsedelsdistributionen är, enligt kyrkostyrelsens mening, emellertid angelägen att följa och i den mån det är möjligt underlätta. Av detta skäl har även andra alternativ, inom ramen för befintligt distributionssystem, belysts. Nomineringsgrupper som ställer upp i kyrkomötesvalet kan idag beställa valsedlar till tre adresser i respektive stift. För att minska de avstånd som valsedlar behöver distribueras av nomineringsgrupperna bör därför en dubblering av antalet leveransadresser ske. Detta innebär att nomineringsgrupperna ska kunna beställa kyrkomötesvalsedlar till totalt sex adresser per stift (valkrets).

Utöver de i motionen aktualiserade frågeställningarna diskuterade utskottet även möjligheten att införa "... en redovisning som särskiljer blanka valsedlar och ogiltiga valsedlar".

Förslaget har analyserats och kyrkostyrelsen konstaterar att förslaget i första hand skulle öka arbetsbördan för valnämnder och stiftsstyrelser. Även om det i och för sig kunde vara av intresse att veta hur många som faktiskt gett uttryck för att vilja delta i valet genom den form av röst som en blank röst innebär, anser kyrkostyrelsen att den ökade administrativa bördan som förslaget innebär gör att det saknas tillräcklig anledning att införa en sådan särredovisning.

Skrivelsen är slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2013:18 med Kyrkolivsutskottets betänkande 2013:5 Konfirmation (Ks 2013/1109)

Kyrkomötet har beslutat bifalla motion 2013:30 av Sofija Pedersen Videke och att uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka hur nationell nivå kan stötta församlingarna kring information om konfirmation.

Kyrkomötet har också beslutat bifalla motion 2013:43 av Britt-Louise Agrell m.fl. att uppdra till kyrkostyrelsen att i samråd med stiftens göra en särskild satsning för att uppmärksamma konfirmationens betydelse.

Ett samråd om kyrkomötesuppdraget genomfördes med stiftens konfirmandansvariga i mars 2014 och en förstudie genomfördes i oktober 2014. Den innehöll bland annat en analys av behoven av förstärkt kommunikation om konfirmation dels utifrån stiftens och församlingarnas behov, dels utifrån barn och unga och deras anhörigas behov. Planering pågår i samarbete med stiftens för projektet *Krafttag konfirmation* som kommer att rymma både verksamhetsutveckling och kommunikationsinsatser och äga rum under 2016-2018.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2013:19 med Kyrkolivsutskottets betänkande 2013:9 HBT-certifikat (Ks 2013/1110)

Kyrkomötet har beslutat bifalla motion 2013:54 av Irene Gustafsson och uppdra till kyrkostyrelsen att uppmuntra alla stift att sträva efter att i möjligaste mån genomföra HBT-certifikat på arbetsplatser i Svenska kyrkan.

En förstudie vad gäller befintligt arbete, redskap och andra förutsättningar som identifierats presenterades i augusti 2014. Förstudien har undersökt förutsättningar

för vad HBT certifikat i Svenska kyrkan skulle innebära, hur arbetet skulle kunna genomföras på arbetsplatser i Svenska kyrkan samt förslag till tänkbara insatser med handlingsplan. Förstudien har genomförts i samverkan med referenspersoner i stiftet, i första hand med det nätverk av s.k. ambassadörer för HBTQ-frågor som bildades i samband med den nationella pilotutbildning som genomfördes hösten 2012 efter ett kyrkomötesbeslut 2010.

Förstudien har konstaterat att det för närvarande inte finns möjligheter för certifiering av arbetsplatser i Svenska kyrkan, då det inte finns någon organisation som kan genomföra detta för Svenska kyrkan. Kyrkostyrelsen har tagit ställning även till att utveckla ett diplomeringsförfarande och beslutade i december 2014 om att ta fram en förenklad processmodell för arbete med hbt-frågor som kan implementeras i Svenska kyrkan. Arbetet med att ta fram en förenklad processmodell har inletts.

Skrivelsen är slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2013:20 med
Kyrkolivsutskottets betänkande 2013:14 Svenska kyrkans ansvar för
kyrkomusiken som en del av det kyrkliga kulturarvet (Ks 2013/1111)**

Kyrkomötet har beslutat att bifalla motion 2013:89, punkt 1 av Britt Louise Agrell och Anna Lundblad Mårtensson och uppdrog till kyrkostyrelsen att utreda hur nationell nivå fortsättningsvis ska ta sitt ansvar för kyrkomusiken som en del av det kyrkliga kulturarvet.

Kyrkomötet beslutade också att bifalla motion 2013:89, punkt 2 av Britt Louise Agrell och Anna Lundblad Mårtensson och uppdrog till kyrkostyrelsen att etablera ett brett samråd kring kyrkomusikens framtida roll i samhällets kulturliv.

Kyrkostyrelsen har beslutat att dels utreda hur den nationella nivån fortsättningsvis ska ta sitt ansvar för kyrkomusiken som en del av det kyrkliga kulturarvet och dels undersöka förutsättningarna för att etablera ett brett samråd kring kyrkomusikens framtida roll i samhällets kulturliv.

En förstudie som kartlagt behovet inom det kyrkomusikaliska området utifrån motionens intentioner har genomförts.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2013:21 med
Gudstjänstutskottets betänkande 2013:3 Nya sätt att ge kollekt (Ks 2013/1112)**

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2013:74 av Erik Sjöstrand ge kyrkostyrelsen i uppdrag att ta fram och erbjuda församlingarna kostnadseffektiva system för kollekthantering, innefattande fler sätt att ge kollekt än genom kontanter.

Kyrkostyrelsen har konstaterat behovet av att utöver själva uppdraget som främst avser kollekthantering, även inkludera andra områden där det är intressant att erbjuda effektiva alternativ till kontanthantering. Exempel på detta är vid bokbordsförsäljning, servering, entréavgifter och inte minst andra insamlingar i samband med verksamhet som dagligen hanteras i församlingar och pastorat. Kollekten innehar dock en särställning, bland annat genom den tradition och teologiska innebörd som den ger uttryck för. Målet har varit att sprida goda exempel där lösningar provas utifrån såväl kostnadsmässiga, tekniska och säkerhetsmässiga som symboliska aspekter.

En inventering av de digitala betalsystem som används inom Svenska kyrkan har visat att det på flera håll redan används olika varianter av digitala betallosningar. De olika systemen finns sammanställda på Svenska kyrkans intranät tillsammans med

aktuella ramavtal och rekommendationer. Kyrkostyrelsen ser ett fortsatt behov av att kontinuerligt uppdatera dessa sidor så att informationen hålls aktuell. En viktig aspekt att ta hänsyn till är att kollekten alltid är anonym. Den som ger en digital kollekt får därför inte registreras som givare.

För att hitta enkla och kostnadseffektiva lösningar för Svenska kyrkans stift och församlingar har de ramavtal som berör digitala betalningslösningar setts över och uppdaterats. Därutöver skrevs ett tilläggsavtal avseende *Swish* under hösten 2014.

Den internationella verksamheten har de senaste åren testat flera av de digitala betallösningar som finns tillgängliga på marknaden. I arbetet har man konstaterat att *Swish* är en metod som både är kostnadseffektiv och användbar för gåvor till Svenska kyrkans insamlingsverksamhet och därför har det fallit sig naturligt att ta fram ett ramavtal med *Swish* som utvärderades under våren 2015 i enkätform, vars resultat har publicerats på intranätet.

Under arbetet har det blivit tydligt att Svenska kyrkans bestämmelser 2005:2 och 2006:5, som reglerar hanteringen och redovisningen av kollekter, måste justeras för att anpassas även till digital kollekt. Kyrkostyrelsen har därför utfärdat nya bestämmelser som träder i kraft den 1 januari 2016.

Kyrkostyrelsen konstaterar att det finns ett stort intresse hos pastorat och församlingar för digitala betallösningar och en stor efterfrågan på ramavtal, riktlinjer och rutiner för att underlätta och effektivisera arbetet. För att säkra ett långsiktigt arbete har därför en fast arbetsgrupp bildats med främsta uppgift att utifrån de behov avseende digitala betallösningar kyrkostyrelsen ser hos stift, pastorat och församlingar föreslå effektiva rutiner och tillhandahålla fördelaktiga ramavtal för hela Svenska kyrkan samt kontinuerligt informera om detta.

Skrivelsen är slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2013:26 med

Kyrkorättsutskottets betänkande 2013:3 Minska krånglet (Ks 2013/1117)

Kyrkomötet har beslutat att med anledning av motion 2013:6 av Per-Henrik Bodin m.fl. uppdra åt kyrkostyrelsen att påskynda kyrkostyrelsens arbete med en översyn av kyrkoordningen och Svenska kyrkans bestämmelser samt årligen lämna en rapport till kyrkomötet om vilka åtgärder som vidtagits.

Uppdraget bereds och en kartläggning av hur kyrkoordningen och Svenska kyrkans bestämmelser uppfattas har påbörjats i syfte att identifiera konkreta områden som behöver förbättras. I samband med kyrkostyrelsens regelbundna statistikinhämtning tillfrågades kyrkoherdarna hösten 2014 om kyrkoordningen och Svenska kyrkans bestämmelser och under våren 2015 genomfördes undersökningar i tre stift genom två gruppsamtal med förtroendevalda och anställda i vardera stiftet. Utifrån det samlade resultatet fortsätter utredningsarbetet och under tiden kommer kyrkostyrelsen att ta ställning till förslag på förändringar. Uppdraget beräknas kunna avslutas tidigast 2017.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2013:27 med
Budgetutskottets betänkande 2013:1 Verksamhet och ekonomi för den
nationella nivån åren 2014-2016 (Ks 2013/1118)**

Kyrkomötets uppdrag avseende punkterna 1-8 rapporterades som slutbehandlade 2014.

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen (punkt 9) att fastställa en plan för införandet av gemensamma systemlösningar i Svenska kyrkan och redovisa den för kyrkomötet senast 2015.

Uppdraget redovisas i *underbilaga 3A*.

Skrivelsen är härmed slutbehandlad.

Skrivelser från kyrkomötet år 2011

**Kyrkomötets skrivelse 2011:6 med
Kyrkolivsutskottets betänkande 2011:8 Firande av reformationen
(Ks 2011/916)**

Kyrkomötet har med bifall till en motion beslutat att uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka och planera ett firande inför reformationens 500-årsjubileum 2017.

Planeringen pågår och firandet kommer att präglå återkommande arrangemang på nationell nivå och i stiftet. Firandet kommer att ha en folkbildande karaktär och genomföras på ett ekumeniskt lyhört sätt.

De större arrangemang som kyrkostyrelsen lägger särskilda resurser på är *Teologifestivalen* i februari, *Världens fest* i juni och själva reformationsveckan i slutet av oktober 2017, som kulminerar då reformationsdagen den 31 oktober firas i landets domkyrkor. Reformationsåret kommer också att märkas på Svenska kyrkans *Se människan scen* under bok- och biblioteksmässan i september.

Mycket kommer att hända i kyrkans stift och församlingar under året och ett gemensamt kalendarium för hela Svenska kyrka kommer att finnas. Stift och församlingar kommer också att erbjudas inspirationspaket, ett för barn och ungdomar och ett med vuxna som målgrupp.

Kontakter hålls med Lutherska världsförbundet och Sveriges kristna råd inför firandet. En samtalsprocess genomförs med Stockholms katolska stift fram tills 2017 med utgångspunkt i dokumentet *From Conflict to Communion. Lutheran Catholic Common Commemorations of the Reformation in 2017* utgivet av Lutheran-Roman Catholic Commission on Unity. Dokumentet är översatt till svenska.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2011:10 med
Gudstjänstutskottets betänkande 2011:4 Den svenska psalmboken
(Ks 2011/920)**

Kyrkomötet har med bifall till en motion beslutat att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att den svenska psalmskatten görs tillgänglig på Svenska kyrkans hemsida och med bifall till en annan motion beslutat att uppdra till kyrkostyrelsen att under denna mandatperiod initiera ett projekt i vilket användandet av den nuvarande psalmboken undersöks.

Arbetet med att göra psalmboken tillgänglig på nätet har skett i nära samarbete med Verbum. Publicering av psalmer på nätet sker 2015.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2008:27 med

Kyrkorättsutskottets betänkande 2008: 6 De ungas kyrkomöte

Kyrkomötet har med bifall till en motion beslutat att uppdra till kyrkostyrelsen att till kyrkomötet 2010 föreslå former för ungas ökade delaktighet i Svenska kyrkan på nationell nivå t.ex. i anslutning till kyrkomötet.

Tänkbara förslag har diskuterats med Svenska Kyrkans Unga och de formella förutsättningarna för de former som diskuterats har undersökts. Även kyrkomötets presidium och företrädare för nomineringsgrupperna har involverats i samtalen. Under tiden har det kontinuerliga arbete som sker inom Svenska Kyrkans Unga inför kyrkomötet varje år utvecklats och sedan ett par år tillbaka presenterar Svenska Kyrkans Unga sin respons på inkomna motioner till ledamöterna i kyrkomötet.

Svenska Kyrkans Unga har på kyrkostyrelsens uppdrag utvecklat *De ungas kyrkomöte* där exempelvis representanter från ungdomsorganisationen Salt – barn och unga i EFS deltar i arbetet med att lämna synpunkter till kyrkomötets ledamöter vad gäller de aktuella motionerna.

Kyrkostyrelsen vill efter samråd med kyrkomötets presidium ge kyrkomötets ledamöter ytterligare en möjlighet att lyssna på barn och unga inför beredningsarbetet av ärenden till kyrkomötet. Tanken är att bereda Svenska Kyrkans Unga förutsättningar för ett sådant möte med företrädare för nomineringsgrupperna. Denna möjlighet kommer att erbjudas inom kyrkomötets ram i direkt anslutning till kyrkomötet, första gången 2016. De företrädare för nomineringsgrupperna som deltar kommer att ges ekonomiska förutsättningar för detta.

Skrivelsen är slutbehandlad.

Underbilaga 3A

Gemensamma IT-system, samverkan och därmed relaterade frågor

Sammanfattning

Uppdraget

Vid 2012 års kyrkomöte beslutades att nationell nivå i nära samverkan med stiftens ska intensifiera arbetet med gemensamma administrativa system och administrativ samverkan. Kyrkomötet beslutade 2013 att uppdra till kyrkostyrelsen att fastställa en plan för införandet av gemensamma systemlösningar i Svenska kyrkan och redovisa den för kyrkomötet senast 2015. Motivet till beslutet var ”att behovet av omställning i Svenska kyrkan är fortsatt stort och kommer att så vara under en följd av år. Införandet av gemensamma systemlösningar är en viktig del, men det är oklart [...] hur nationell nivå på bästa sätt kan stödja detta arbete och hur kyrkostyrelsen ser på det.”

I detta dokument beskriver kyrkostyrelsen nuläge och inriktning för arbetet inom de olika systemområden som tillsammans utgör Svenska kyrkans gemensamma IT-system. Frågan om administrativ samverkan och gemensamma systemlösningar hör intimt samman. Kyrkostyrelsen redovisar därför även inriktningen på stödet inom området administrativ samverkan. Dokumentet inleds med en beskrivning av kyrkoordningens bestämmelser kopplade till systemområdet samt tidigare behandling i kyrkomötet.

Om kyrkostyrelsens arbete med gemensamma system och samverkan

Som en konsekvens av kyrkomötets beslut har kyrkostyrelsen genomfört en lång rad åtgärder i syfte att bredda samverkan till fler områden, men även fördjupas inom de områden som ses som strategiskt viktiga. Arbete pågår med att vidareutveckla befintliga gemensamma system och att skapa systemstöd inom nya områden. Till detta kommer de behov av utveckling som uppstår på grund av t.ex. lagkrav, ändrade beteenden och förväntningar hos församlingar och användare samt att vissa av de befintliga systemen nått slutet av sin tekniska livslängd. Kyrkostyrelsen noterar ett stort intresse för administrativ samverkan inom hela kyrkan. Tillsammans med stiftens har områdena ekonomi- och personal; fastighet, ärende- och dokumenthantering; inköpsstöd samt IT givits högsta prioritet. Arbete bedrivs, eller håller på att etableras, inom samtliga prioriterade områden och samverkansformer har etablerats mellan stift och nationell nivå. Sammantaget innebär detta att samverkans- och IT-området förbrukar en betydande mängd resurser på både kort och lång sikt.

Kyrkostyrelsen konstaterar att den gemensamma IT-plattformen (GIP) är en central förutsättning för fortsatt administrativ samverkan. Utveckling av GIP sker löpande. För att öka incitamentet till anslutning ytterligare överväger kyrkostyrelsen även att inkludera systemstödet för ekonomi- och personalområdet i GIP utan eller med marginell prisjustering. Kyrkostyrelsen noterar även att det riktade församlingsbidrag som idag finns tillgängligt kommer att upphöra innan den önskade mängd anslutningar har kunnat ske. Mot bakgrund av detta kommer kyrkostyrelsen, inom ramen för verksamhetsplaneringen för 2016-2018, att lämna förslag för ett fortsatt införande av den gemensamma IT-plattformen.

Inom området digital kommunikation planerar kyrkostyrelsen att församlingar och pastorat framöver, kostnadsfritt, ska kunna nyttja svenskakyrkan.se, Svenska kyrkans intranät och relaterade verktyg.

Avslutningsvis beskriver kyrkostyrelsen olika typer av förhållanden som kan komma att påverka behovet av resurser inom området.

KsSkr 2015:2
Bilaga 3A

1. Inledning

1.1 Uppdraget

Kyrkomötet beslutade 2012 att arbetet med gemensamma administrativa system och med administrativ samverkan ska intensifieras.

Budgetutskottet föreslog i sitt betänkande B 2013:1 att kyrkomötet skulle besluta att uppdra åt kyrkostyrelsen att fastställa en plan för införandet av gemensamma systemlösningar i Svenska kyrkan och redovisa den för kyrkomötet senast 2015. Motivet till förslaget var ”att behovet av omställning i Svenska kyrkan är fortsatt stort och kommer att så vara under en följd av år. Införandet av gemensamma systemlösningar är en viktig del, men det är oklart för utskottet hur nationell nivå på bästa sätt kan stödja detta arbete och hur kyrkostyrelsen ser på det.” Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Detta dokument utgör redovisningen av uppdraget. I dokumentet beskrivs kyrkostyrelsens syn på gemensamma IT-system och samverkan. Kyrkostyrelsen redogör även för nuläget och den planerade inriktningen på verksamheten inom de olika områden som tillsammans utgör Svenska kyrkans gemensamma IT-system. Dokumentet innehåller även en beskrivning av kyrkoordningens bestämmelser om gemensamma IT-system samt kyrkomötets tidigare behandling av frågor kopplade till området.

1.2 Avgränsning

Ett område som ligger nära frågan om gemensamma datasystem är frågan om databehandling i allmänhet och personuppgiftshantering i synnerhet. Bestämmelser om detta finns bl.a. i kyrkoordningen 56 kap. 5-8 §§. Dessa frågor kommer dock inte beröras i den fortsatta framställningen då de inte har en direkt koppling till frågan om de gemensamma IT-systemen och arbetet med dessa.

2. Inomkyrkliga bestämmelser

2.1 Nuvarande bestämmelser

I 10 kap. 3 § kyrkoordningen anges att kyrkostyrelsen ska ”ha hand om övergripande frågor när det gäller Svenska kyrkans gemensamma datasystem.” I 56 kap. i kyrkoordningen finns bestämmelser om kyrkobokföring och andra register. Av kapitlets 1 § framgår ändamålen med kyrkobokföringen. Av 2 § framgår ändamålen med övriga register. I paragrafen sägs att det ska finnas register som gör det möjligt för Svenska kyrkan att:

1. uppfylla skyldigheten att lämna uppgifter enligt 14 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan,
2. hantera kyrko- och begravningsavgift,
3. ta fram erforderlig statistik,
4. tillhandahålla uppgifter om Svenska kyrkans indelning,
5. genomföra de kyrkliga valen,
6. tillhandahålla uppgifter om de präster och diakoner som står under respektive stifts tillsyn, och
7. ansöka om förordnande för präster att vara vigselförrättare.

Av 3 § framgår att kyrkostyrelsen även får besluta om andra register. Vidare sägs att de beslutar om användningen av Svenska kyrkans gemensamma datasystem. I 4 § ges kyrkostyrelsen delegation att utfärda bindande föreskrifter (Svenska kyrkans bestämmelser, SvKB) om bland annat vad registren ska innehålla vem som ska föra dem samt övriga uppgifter i registren. Nedan framgår de fem gällande bestämmelser som kyrkostyrelsen har utfärdat med stöd av dessa bestämmelser:

- ◆ 2007:1 Kyrkostyrelsens beslut om registrering av kyrkoavgift och begravningsavgift.
- ◆ 2008:7 Kyrkostyrelsens beslut med bestämmelser om användningen av Svenska kyrkans gemensamma datasystem.
- ◆ 2009:9 Kyrkostyrelsens beslut med närmare bestämmelser om kyrkobokföring i Svenska kyrkan.
- ◆ 2010:2 Kyrkostyrelsens beslut om ändringar i närmare bestämmelser om kyrkobokföring i Svenska kyrkan (SvKB 2009:9).
- ◆ 2014:1 Kyrkostyrelsens beslut om Kyrksam

2.2 Behandling i kyrkomötet

Frågan om gemensamma IT-system har varit föremål för behandling i kyrkomötet vid flera tillfällen. Nedan beskrivs detta.¹

1999 års kyrkomöte

När kyrkoordningen fastställdes av 1999 års kyrkomöte reglerades endast systemfrågor kopplade till kyrkobokföring och utbetalning av kyrkoavgiften. I 10 kap. 5 § kyrkoordningen angavs då att kyrkofondens styrelse skulle ansvara för ”det kyrkliga utjämnningssystemet, systemfrågor om kyrkobokföringsregistret samt de övergripande frågorna när det gäller avgiftsbetalning” (CsSkr 1999:3). Frågor om kyrkobokföringens innehåll låg dock på kyrkostyrelsen. I kyrkoordningen (56 kap.) fanns beskrivning av vilka register som omfattades av kyrkobokföringen, bestämmelser om vilka uppgifter som skulle finnas i registren, vem som skulle föra in uppgifterna m.m. Kyrkostyrelsens uppgift var att svara för de centrala s.k. tillhörighetsregistret, referensregistret och verksamhetsregistret till vilka uppgifter skulle överföras från de lokala och regionala registren. Bestämmelserna i kyrkoordningen motsvarade i stort de tidigare bestämmelserna som funnits i bl.a. kyrkolagen och de kyrkliga kungörelserna.

2003 års kyrkomöte

Vid 2003 års kyrkomöte hanterades två skrivelser från kyrkostyrelsen med koppling till de gemensamma IT-systemen.

I skrivelse 2003:10 föreslogs att ansvaret för alla nationella datasystemen skulle ligga på kyrkostyrelsen. Detta innebar att kyrkofondens styrelse fick ett mer renodlat uppdrag. Som motiv anfördes att dubbelarbete därmed skulle kunna undvikas och att

¹ Kyrkomötet har även behandlat frågor som indirekt rör de gemensamma systemen. Exempelvis beslutade 2014 års kyrkomöte att uppdra till kyrkostyrelsen att skapa en webbportal för barn. Dessa frågor rör innehåll i kyrkans digitala kommunikation och utelämnas därför från redogörelsen i detta avsnitt. Vid samma kyrkomöte behandlades en motion om ”En kyrka fri från barnpornografi”. Kyrkomötet avlog motionen men uppdrog till kyrkostyrelsen att se om ytterligare åtgärder kan vidtas för att ytterligare förstärka skyddet inom detta område.

samordningen mellan de olika datasystemen som används på nationell nivå skulle förbättras. Någon närmare precisering av vad som avsågs med nationella system gjordes inte.

Relationsändringen med staten hade skapat behov av nya gemensamma systemlösningar för att administrera exempelvis kyrkoavgiftsbetalning, statistikinsamling och kyrkoval. Även lagkrav som exempelvis 14 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan med krav på uppgiftslämnande till det statliga trossamfundsregistret skapade behov av nya systemlösningar. För att hantera dessa behov skapades bl.a. Organisationsregistret. Genom att kyrkoordningen innehöll detaljregler om kyrkans register kunde kyrkostyrelsen endast utfärda anvisningar. Detaljregleringen i kyrkoordningen av system- och registerfrågor visade sig ganska snart vara en mindre lämplig ordning. Det fanns behov av mer lättillgängliga bestämmelser som löpande kunde anpassas efter uppkomna behov och nya förutsättningar. Även det faktum att ett nytt kyrkobokföringssystem med central datalagring var på väg att tas i bruk påverkade i samma riktning. Kyrkostyrelsen föreslog i skrivelsen 2003:7 därför att detaljregleringen skulle ersättas av ett fåtal grundläggande bestämmelser om ändamålen med dels kyrkobokföringen, dels övriga register. Kyrkostyrelsen föreslogs få befogenhet att bestämma om ytterligare register samt ett allmänt bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser om registrens ändamål, innehåll, vem som ska föra registren, vilka uppgifter som ska lämnas, när och av vem uppgifter ska lämnas, vem som ska underrättas om uppgifter ur registren och övriga uppgifter i registren.

Förslaget innebar även ett förtydligande att med begreppet kyrkobokföring skulle avses tillhörighetsregistren och ministerialböckerna.

Kyrkomötet beslutade i enlighet med Kyrkorättsutskottet och Ekonomi och Egendomsutskottets förslag (Kr 2003:2 och EE 2003:2).

2005 års kyrkomöte

Till 2005 års kyrkomöte lämnade kyrkostyrelsen i sin skrivelse 2005:11 förslag om att ersätta begreppet nationella system med gemensamma datasystem och att klargöra ”att den nationella nivåns ansvar för systemfrågor inte enbart avser kyrkobokföringssystemet utan alla datasystem som är gemensamma för Svenska kyrkan”.

Kyrkostyrelsen angav följande

Med hjälp av IT kan Svenska kyrkan både rationalisera och skapa bättre och snabbare informationsflöden som kan bidra till en högre kvalitet och bättre spridning av och tillgång till information. Det är därför rimligt att det i kyrkoordningen finns ett utpekat ansvar för dessa system. Det är vidare rimligt att utgå från att verksamheten över tiden kommer att ställa allt större krav på systemens tillgänglighet och tillförlitlighet. Den tekniska utvecklingen på dataområdet sker mycket snabbt. Nya versioner som kräver ständiga uppgraderingar innebär en risk för att utvecklingen lokalt kommer att ske olika snabbt. Som Luleå stift påpekat finns det också enheter som har byggt upp egna system. Eventuella önskemål hos dessa enheter att ha kvar sina egna system måste vägas mot det samlade behovet av effektiva och säkra system för Svenska kyrkan som helhet. Självklart måste, i de fall det uppstår ett behov för vissa enheter att av effektivitets- eller säkerhetsskäl byta ut sina egna system, ett sådant byte ske i nära samråd mellan Kyrkostyrelsen och berörda enheter. Om den gemensamma plattformen skall vara till fortsatt nytta fordras dock att användarna av systemen följs åt i ungefär samma takt i utvecklingen. Varje enhet måste svara för att

underhålla sina delar av de gemensamma systemen samtidigt som det krävs samordning av när och på vilket sätt olika aktiviteter skall ske. Därför är det viktigt att den gemensamma plattformen på vilka dessa system vilar kan vidmakthållas och vidareutvecklas. Först då blir IT-stödet i Svenska kyrkan det hjälpmedel som det är tänkt att vara, dvs. samverkande, effektivt och kostnadsbesparande... I olika sammanhang har därför behovet av en starkare styrning av IT-frågorna påtalats. Samtidigt är det givetvis angeläget att Kyrkostyrelsen är lyhörd för de behov som finns hos olika enheter och inte vidtar några större förändringar utan att dessa är väl förankrade lokalt och regionalt. Kyrkostyrelsens styrning av IT-frågorna bör åstadkommas genom att Kyrkostyrelsen ges befogenhet att utfärda närmare bestämmelser om "hur" registren skall föras, dvs. om användningen av de gemensamma datasystemen. Sådana bestämmelser skulle t.ex. kunna innefatta sådant som nu finns i den tidigare nämnda e-postpolicyn, vilka gemensamma program som får användas, vilken utrustning som krävs samt inte minst, policys för informationssäkerhet, ordning för rapportering av fel som upptäcks, lämpliga rutiner för att externa konsulter skall kunna ges tillgång till de interna systemen etc. Därmed skulle en större enhetlighet kunna skapas när det gäller hur de gemensamma systemen används, vilket är väsentligt för att såväl säkerhet som kvalitet skall kunna säkras.

Kyrkostyrelsen konstaterade vidare att

... de system som omfattas av nationella nivåns ansvar samtliga är sådana att de är för hela Svenska kyrkan gemensamma. De är nödvändiga för verksamheten i kyrkans församlingar, samfälligheter, stift samt på nationell nivå. Ansvaret enligt paragrafen omfattar med andra ord inte system som endast används i t.ex. en eller flera församlingar eller samfälligheter.

De gemensamma systemen som redovisades i skrivelsen var: kyrkobokförings-systemet, organisationsregistret, Kyrknätet med tillhörande IT-säkerhet, E-post-systemet, statistikdatabasen, val- och mandatsystem, system för hantering av kyrkoantikvarisk ersättning med relaterade system, samt system för utbetalning av kyrkoavgift.

Organisationsutskottet (O 2005:3) tillstyrkte kyrkostyrelsens förslag. Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

2012 års kyrkomöte

Vid 2012 års kyrkomöte behandlades strukturfrågor (KsSkr 2012:5). Kyrkostyrelsen föreslog kopplat till strukturarbetet att "arbetet med gemensamma administrativa system och med administrativ samverkan ska intensifieras i nära samverkan med stiftet". Som skäl till förslaget angav kyrkostyrelsen bl.a. följande

Samtidigt som det har skett en positiv utveckling med gemensamma lösningar på några viktiga områden finns det inom Svenska kyrkan fortfarande många exempel på att system för likartad verksamhet används utan någon egentlig samordning. Utredningen nämner som exempel bl.a. ekonomihantering, löneadministration samt fastighetsfrågor. Att varje enhet för sig ska införskaffa och bekosta systemlösningar trots att verksamheten som systemen ska stödja är densamma är varken rationellt eller kostnadseffektivt. I likhet med utredningen

anser kyrkostyrelsen därför att det finns skäl att söka gemensamma lösningar på fler områden och att det också kan vara motiverat att göra sådana lösningar obligatoriska i vissa fall. I samtalen med stiftens har flera områden nämnts där det vore angeläget med bättre samordning, utöver de ovan nämnda även t.ex. fastighets- och antikvariska frågor och medlemskommunikation. Som ytterligare exempel nämner utredningen bokningssystem och dokumenthanteringssystem.

Under remissbehandlingen av Närhet och samverkan (SKU 2011:2) ställde sig en tydlig majoritet (69,3 procent tillstyrkte och 19 procent tillstyrkte med viss justering) av de svarande bakom påståendet: "Arbetet med gemensamma administrativa system och med administrativ samverkan ska intensifieras med syftet att i största möjliga utsträckning ha gemensamma system varav vissa bör vara obligatoriska." Några av remissinstanserna angav att formuleringen var för oprecis när det gäller ett eventuellt obligatorium. Kyrkostyrelsen konstaterade

Flera av de remissinstanser som har uttalat sig ifrågasätter att det ska bli fler system som är obligatoriska för hela Svenska kyrkan och någon undrar vem som i så fall ska besluta om det. I denna del vill kyrkostyrelsen framhålla följande. De system som idag är obligatoriska i den meningen att de är tvingande för samtliga Svenska kyrkans enheter att använda är reglerade i kyrkoordningen vad gäller ändamålen. Kyrkostyrelsen har visserligen befogenhet att bestämma om ytterligare gemensamma register (56 kap. 3 §) men i den mån som det är fråga om ett register som "ska" finnas men som inte redan ryms i ändamålsparagrafen bör denna i så fall justeras för att regleringen ska vara konsekvent. Ett obligatorium av detta slag kan alltså därigenom bli en fråga för kyrkomötet... Den modell som hittills har prövats inom ramen för den gemensamma IT-plattformen kan med fördel användas även på andra områden. En sådan modell är inte obligatorisk i den meningen att alla enheter inom Svenska kyrkan eller ens alla enheter inom ett stift är tvingade att använda det tillhandahållna datasystemet. Men det är bara genom att ansluta sig till den gemensamma lösningen som man får del av stöd för drift och underhåll samt support för användningen av dem. Det kan också vara möjligt att kombinera detta med ekonomiska incitament liknande det tidigare nämnda riktade församlingsbidraget. På så sätt kan det ske en utveckling mot fler gemensamma administrativa system utan att det för den skull blir ett "obligatorium" i egentlig mening. I likhet med utredningen ser kyrkostyrelsen detta som en viktig process som bör fortsätta men som måste hanteras i nära dialog med dem som berörs.

Organisationsutskottet (2012:2) tillstyrkte kyrkostyrelsens förslag och noterar

med tillfredsställelse att arbetet med de gemensamma systemen och med administrativ samverkan ska intensifieras i nära samverkan med stiftens. Kyrkostyrelsens redogörelse för det redan inledda arbetet med utveckling av gemensamma lösningar är positivt och visar att församlingar, stift och nationell nivå arbetar aktivt för ökad administrativ samverkan vilken syftar till att frigöra resurser till den grundläggande uppgiften.

Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

3 Administrativ samverkan och IT hör samman

3.1 Allmänt

Kyrkomötets beslut att intensifiera arbetet med administrativ samverkan och gemensamma system innebar en tydlig instruktion om ökad ambition inom området. Beslutet tydliggjorde att nationell nivå i samverkan med stiftens har ett ansvar att skapa förutsättningar för att arbetet med samverkan ökar i både bredd och djup. Självklart har även församlingar och pastorat en viktig roll i detta, då arbetet handlar om att skapa bästa tänkbara förutsättningar för genomförandet av den grundläggande uppgiften. Beslutet tydliggjorde även att ett av nationell nivåns kärnuppdrag är att stödja utvecklingen av gemensamma processer, rutiner och system i syfte att skapa ökad nytta till lägre kostnad.

Frågan om administrativ samverkan hänger intimt samman med frågan om gemensamt IT-stöd. I en tid med allt större digitalisering är gemensamma system grunden för gemensamma arbetssätt. De gemensamma arbetssätten skapar helt nya förutsättningar för kompetensdelning och därmed samverkan. I en framtid kan samverkan sannolikt ske i hela Svenska kyrkan då behovet av geografisk närhet minskar inom många områden. Gemensamma system är även en viktig framgångsfaktor för kommunikation inom Svenska kyrkan och i förhållande till medlemmar och övriga intressenter. Här är svenskakyrkan.se med tillhörande funktioner och Svenska kyrkans intranät viktiga gemensamma lösningar.

Det övergripande syftet med samverkan är att säkerställa att så stor del som möjligt av de samlade resurserna i Svenska kyrkan används till den grundläggande uppgiften. Det handlar om att den stödjande verksamheten är relevant, kvalitativt, säker och kostnadseffektivt. Sedan länge har det varit självklart att se system för hantering av kyrkobokföring och därmed relaterade system som gemensamma. Relationsändringen skapade behov av nya systemlösningar som även de ses som självklara nyttigheter för hela kyrkans bästa. Det handlar exempelvis om val- och mandatsystem och det system som bl.a. hanterar kollekt- och kyrkoavgift (KOB). Denna typ av system behöver av förklarliga skäl vara både gemensamma och obligatoriska. I Strukturutredningen (SKU 2011:2) konstateras att det i hela kyrkan finns en växande insikt om, och förståelse, för behovet av gemensamma lösningar och system på områden av stöd och servicekaraktär. Det som nu pågår kan sägas vara den tredje ”vågen” av administrativ samverkan genom gemensamma systemlösningar. Övergången från folkbokföring till kyrkobokföring lade grunden för att jobba med gemensamma lösningar, relationsändringen med staten gav upphov till nya behov och nu ser vi värdet av att fortsätta arbetet med samverkan inom fler områden. Kyrkans ekonomiska utmaningar skapar incitament att tänka nytt och samverka. En katalysator till förändring har även varit det riktade församlingsbidraget som kyrkomötet infört. Bidraget är avsett att användas till åtgärder som leder till ökad samverkan mellan församlingar. Detta arbete sker i nära samverkan med nationell nivå och stiftens och bygger på frivillighet.

Kyrkostyrelsen kan konstatera att det sker en tydlig positiv utveckling av gemensamma lösningar med exempelvis den gemensamma IT-plattformen samt utvecklingen inom ekonomi- och personalområdet. Arbetet är dock fortfarande i sin linda. Det som konstaterades vid 2012 års kyrkomöte är lika sant idag:

Samtidigt som det har skett en positiv utveckling med gemensamma lösningar på några viktiga områden finns det inom Svenska kyrkan fortfarande många exempel på att system för likartad verksamhet används utan någon egentlig samordning. [...] Att varje enhet för sig ska införskaffa och bekosta systemlösningar trots att verksamheten som

3.2 Nya strukturer skapas

Beslutet om ökad ambitionsnivå hade sikte på verksamheten på nationell nivå från och med år 2013. Kyrkostyrelsen har under de två verksamhetsår som gått sedan beslutet, initierat och genomfört ett stort antal åtgärder. Dessa åtgärder har varit på både det strategiska och operativa planet. En viktig åtgärd har varit att sammanföra all verksamhet på nationell nivå som direkt eller indirekt är kopplad till administrativ samverkan inklusive IT-frågor till ett samlat kompetens- och resurscentra. De olika supportfunktioner som finns inom nationell nivå har sammanförts till en samlad supportorganisation som hanterar dels frågor kopplade till IT-verksamheten (applikations- och teknisksupport), dels Svenska kyrkans informationsservice. Under 2014 hanterades sammanlagt 75 000 ärenden varav 58 procent gällde teknisk support, 26 procent gällde applikationssupport och 16 procent gällde frågor om Svenska kyrkans verksamhet och organisation. Antalet ärenden var cirka 30 procent fler än 2013. Genom att sammanföra supporten till en enhet skapas bättre förutsättningar att arbeta förebyggande genom att förbättra rutiner, system och information. En samlad organisation skapar även bättre möjligheter till lärande mellan olika supportområden och resursutjämning. Genom att sammanföra verksamhet som hör ihop, och dela verksamheter som inte hör ihop, skapas en renodling av verksamheten som skapar grund för ett fokuserat arbete med tydliga mål. På det operativa planet har Svenska kyrkan identifierat ett antal nyckelpositioner som idag innehas av konsulter, men som framöver kommer att bemannas med egen personal. Sammantaget leder detta till en ökning av antalet anställda på nationell nivå, dock inom ramen för samma, eller ofta lägre, totala kostnad.

Samverkan med stiftet är en nyckel till framgång. En samverkansgrupp mellan stiftet och nationell nivå i form av en styrgrupp för administrativ samverkan har därför skapats. I gruppen ingår företrädare för samtliga stift och nationell nivå (som företräds av generalsekreteraren). Gruppen har under 2014 prioriterat fem områden för samverkan:

- ◆ ekonomi- och löneadministration,
- ◆ fastighet,
- ◆ dokument-, ärendehantering och arkiv,
- ◆ inköpsstöd (inkl. ramavtal), samt
- ◆ IT (inkl. videokonferens och telefoni).

Kyrkostyrelsen delar gruppens bedömning att de områden som anges ovan bör prioriteras. Kyrkostyrelsen vill även lyfta fram kommunikationsområdet som ett högt prioriterat närliggande område. Detta genom den tydliga kopplingen till digital kommunikation i form av allt från svenskakyrkan.se till närvaro på sociala medier.

Arbetet på nationell nivå inom dessa områden inriktas på att, i den utsträckning det är relevant ur ett kostnads- och kvalitetsperspektiv, utveckla gemensamma arbetssätt och systemstöd. Utvecklingen av gemensamma stöd kräver även att support- och utbildningsfrågor hanteras och utvecklas så att det finns ett ändamålsenligt stöd till verksamheten. Ett arbete pågår med att tillsammans med stiftet konkretisera målsättningar inom respektive område i form av bl.a. besparingspotential och kvalitativa aspekter. En inledande analys indikerar att det bara inom inköpsområdet kan finnas en potential till årliga besparingar på mellan 300 och 400 miljoner kronor för kyrkan som helhet om arbetet med inköp hanteras på ett mer

systematiskt och gemensamt sätt. Inom områdena ekonomi- och personaladministration samt fastighet uppgår besparingspotentialen sammantaget till än större belopp.

4 Svenska kyrkans IT-verksamhet

4.1 Allmänt

Svenska kyrkans gemensamma IT-verksamhet utvecklar, förvaltar och driver de gemensamma IT-systemen t.ex. valsystem, medlemsregister och kyrkobokföring, kyrkobyggnadsregister, Svenska kyrkans webb, intranät och e-post samt den gemensamma IT-plattformen (GIP). Uppgiften innebär även att tillhandahålla utbildning och support inom området samt att skapa förutsättningar för nya gemensamma lösningar. Verksamheten inriktas på en stabil leveransorganisation där det övergripande målet är att stödja både verksamhet och användare inom IT-området. De gemensamma IT-systemen ska kännetecknas av ändamålsenliga och kostnads-effektiva lösningar med hög tillgänglighet. Krav på hög säkerhet och kontinuerlig riskanalys är naturliga delar av verksamheten.

Obligatoriskt eller frivilligt

Som framgått av redovisningen av kyrkoordningens förarbeten (avsnitt 2.2) är inte alla gemensamma system automatiskt obligatoriska att nyttja. Enligt kyrkoordningen kan kyrkostyrelsen formellt utfärda bestämmelser om nya register mm. Dock finns en tydlig inriktning i kyrkoordningens förarbeten att kyrkomötet bör besluta om en systemlösning inom ett helt nya område ska bli obligatorisk. Utgångspunkten är således att genom goda incitament skapa grund för anslutning. Genom att avstå från att nyttja de gemensamma lösningarna avstår således en församling frivilligt från det stöd och andra typer av, ofta subventionerade, fördelar som de gemensamma lösningarna erbjuder. Kyrkostyrelsen ser idag inga behov att göra ytterligare system obligatoriska.² Fokus är istället att skapa systemlösningar inom de prioriterade områdena som i likhet med den gemensamma IT-plattformen bygger på frivillighet, ändamålsenliga lösningar, ekonomiska incitament och stor nytta. Detta i linje med de uttalanden som ligger bakom 2012 års kyrkomötesbeslut.

Kommunikation

Ett viktigt område kopplat till alla gemensamma lösningar, oavsett om det gäller gemensamma policys, processer, rutiner eller system är kommunikation. Det handlar om att göra de lösningar som utvecklas kända och att kommunicera nyttan av dessa lösningar. T.ex. har få enheter idag digital hantering av inkommande fakturor genom extern scanning och digital attestering. Inte heller digital tidrapportering är särskilt utbredd. I viss utsträckning kan det även handla om insatser av utbildningskaraktär för att skapa förståelse för fördelen med dessa lösningar. Här finns dels utmaningen att erbjuda rationella konkurrenskraftiga lösningar, dels att ha en kommunikation som synliggör dessa lösningar. Kyrkostyrelsen kommer att ge frågan om kommunikation av de gemensamma lösningar ytterligare fokus framöver.

2 Utredningen *Gemensamt ansvar – en utredning om fastigheter, kyrkor och utjämningsystem* (SKU 2015:1) som presenterades för kyrkostyrelsen i maj 2015 innehåller förslag inom systemområdet som kan komma att påverka kyrkostyrelsens bedömning.

4.2 Den grundläggande infrastrukturen inom IT-området

Den grundläggande infrastrukturen inom IT-området består av Kyrknätet och den gemensamma IT-plattformen (GIP).

Kyrknätet är namnet på det gemensamma interna nätverk som kopplar samman församlingar, pastorat, stift och nationell nivå. Lite förenklat kan Kyrknätet sägas vara ett "inomkyrkligt internet." Kyrknätet skapar en gemensam anslutning för hela kyrkan till och från internet, med central övervakning. Kyrknätet är således en central del i den gemensamma säkerhetslösningen kopplat till IT-området. Anslutning till de gemensamma systemen sker genom anslutning till Kyrknätet. Anslutning till Kyrknätet är obligatoriskt.

Genom att ansluta sig till GIP övertar nationell nivå ansvaret för drift av IT-miljön och programvaran (inklusive ansvar för uppdateringar m.m. av de program som enheten använder). Även ett antal standardsystem ingår, t.ex. MS Word och MS Excel samt e-post. Anslutna enheter behöver således ingen egen serverhall eller motsvarande. I GIP ingår även support och utbildning. GIP är ett gemensamt samverkansprojekt mellan nationell nivå och stiftet, där det tekniska ansvaret hanteras av nationell nivå.

Anslutningen till GIP subventioneras av stiftet inom ramen för riktat församlingsbidrag eller med andra medel. Kostnaden för en användare i GIP är 350 kronor per månad (inkl. moms). Kostnader för drift av system som inte ingår i GIP tillkommer enligt separat prislista, detta gäller även för anslutning av skrivare. Kyrkostyrelsens allmänna utgångspunkt är att kostnaden för en användare i GIP ska hållas konstant över tid. Det innebär att löpande rationaliseringar behöver ske för att säkerställa att kostnaderna inte ökar, eller att utrymme för potentiella prissänkningar istället används för att öka nyttan av tjänsten genom att tillföra ytterligare nytta. Denna utgångspunkt kan dock behöva prövas om det finns särskilda skäl till detta.

Efter kyrkomötets beslut om att intensifiera arbetet har kyrkostyrelsen vidtagit ett antal åtgärder även inom IT-området. Ett stort uppgraderingsprojekt av den tekniska infrastrukturen genomfördes under 2014. Projektet omfattar byte av gammal hårdvara och uppgradering av mjukvara. Uppgradering av GIP till ny version (2.0) har genomförts. GIP 2.0 innebar uppdatering till snabbare och modernare teknik med ökad driftssäkerhet och kapacitet. Uppbyggnad av en egen driftsenhet med egen personal på de strategiska posterna har genomförts. En strategisk förändring i syfte att skapa en för kyrkan sammanhållen IT-miljö har varit övertagande av Luleå stiftets serverhall (Fortlax) från och med 1 januari 2015. Genom detta avtal ansvarar nu nationell nivå för all IT-verksamhet kopplat till GIP. Arbeta pågår med att under 2015 ansluta nationell nivåns medarbetare till GIP. Andra typer av åtgärder är beslut om renodling av de driftstjänster som nationell nivå erbjuder vid sidan av GIP.³ Arbeta pågår även med att uppgradera e-postsystemet till en ny version.

För att förtydliga att GIP är grunden för samverkan överväger kyrkostyrelsen att till stiftet väcka frågan om att inkludera systemkostnaderna för de system som ligger inom ramen för samverkan inom området ekonomi- och personalsystem (se avsnitt 4.3) som delar i GIP. Detta utan eller med en marginell justering av användaravgiften.

Kyrkostyrelsen avser även att i övrigt fortsätta utveckla GIP i syfte att öka nyttan ytterligare. Exempel på detta är att låta fler tjänster ingå i plattformen. Idag ingår

3 Exempelvis kommer det driftsåtagande som nationell nivå hanterat i förhållande till Uppsala pastorat att avvecklas under 2015.

drift av IT-miljö och programvaror, men inte ansvar för bevakning av nätförbindelser och datorarbetsplats. Inom dessa områden finns istället olika typer av ramavtal. Kyrkostyrelsen avser att tillsammans med stiftet analysera möjligheten att nationell nivå tar ett större ansvar för att samordna och kvalitetssäkra även inom dessa områden. Orsaken är att en användare idag har mycket svårt att veta om ett fel beror på ”dålig uppkoppling” eller fel i dator/mobil eller om det är ett fel i programvaran inom GIP. Genom att ta ansvar för att det finns möjlighet att t.ex. köpa kvalitetssäkrade GIP-datorpaket och bevaka nätverkens funktionalitet tas ett stort steg mot målbilden att på bästa sätt stödja användarna inom hela IT-området. Detta innebär även att IT-supporten utökas för att svara på denna typ av frågor. Kyrkostyrelsen avser även att analysera möjligheten att börja lämna support för ”surfplattor”.

Den gemensamma IT-plattformen är resultatet av ett arbete som initierades av Luleå stift. Arbetet startade under 2006 genom en förstudie om IT-plattformar för administrativ samverkan i Luleå stift. Arbetet har sedan start skett i nära samverkan med nationell nivå. Den första enheten (Luleå stift) anslöts i mitten av 2008. I tabellen nedan framgår hur antalet anslutna har utvecklats från den tidpunkt kyrkomötet beslutade att arbetet med gemensamma system skulle intensifieras.

	31-dec-12	31-dec-13	31-dec-14	28-feb-15
Användare	3 400	5 582	7 930	8 639
Anslutna enheter	118	226	283	313

Som framgår har antalet anslutna användare och enheter⁴ mer än fördubblats mellan utgången av 2012 och 2014. Detta har varit möjligt genom stort intresse och en stor insats från såväl stift som församlingar. Finansiellt har det riktade församlingsbidraget samt kyrkomötets beslut om att tillskjuta ytterligare medel till nationell nivå för detta ändamål varit centrala förutsättningar för att kunna verkställa anslutningarna i den takt som skett. I tabellen nedan framgår anslutning per stift per 28 februari 2015. Ett försök att beräkna antalet ”anställda som inte är GIP-användare” har gjorts genom att använda statistikuppgift för medelantalet anställda från den ekonomiska redogörelsen för räkenskapsåret 2013.

4 Notera att antalet enheter minskar pga. sammanslagningar vilket gör att det av tabellen inte går utläsa hur många nya enheter som anslutits under respektive år.

Stift	Enheter i GIP	Enheter som inte är		Anställda som inte är GIP	
		GIP anslutna	Konton	användare	Antal anställda *
Församlingar och pastorat fördelade per stift					
Göteborgs stift	34	40	903	2 082	2 985
Hälsöands stift	16	35	314	777	1 091
Karlstads stift	26	6	604	433	1 037
Linköpings stift	19	11	505	932	1 437
Luleå stift	30	5	1 067	180	1 247
Lunds stift	42	67	828	2 357	3 185
Stockholms stift	37	20	1 320	1 010	2 330
Strängnäs stift	20	34	361	958	1 319
Uppsala stift	23	41	443	1 250	1 693
Visby stift	2	13	46	133	179
Växjö stift	22	42	492	1 377	1 869
Skarastift	26	17	872	786	1 658
Västerås stift **	0	44	0	1 429	1 429
Summa	297	375	7 755	13 704	21 459

Stift och nationell nivå	12	2	800
Övriga enheter (t.ex. stiftsgårdar)	4		84
Totalt antal anslutna enheter	313	377	8 639

*) Avser medelantalet anställda rapporterat i den ekonomiska statistiken för räkenskapsåret 2013

**) Västerås stift har en egen IT-plattform (VIP)

Den gemensamma IT-plattformen, GIP, är en betydelsefull infrastruktur som tillsammans med Kyrknätet möjliggör samordning av administrativa system i Svenska kyrkan.⁵ Som konstaterat ovan är inriktningen att bygga vidare på frivillig anslutning till systemlösningar inom nya områden. Kyrkostyrelsen är dock angelägen om att anslutningstakten till den gemensamma IT-plattformen är fortsatt hög. Av tabellen nedan framgår ansökningar och nyttjande av det riktade församlingsbidraget för införande av GIP/VIP. Uppgifterna bygger på den information som stiftet lämnat till nationell nivå.

Belopp i mkr	Beslutat					Utbetalt					Ännu ej nyttjat bidrag				
	2011	2012	2013	2014	2011-2014	2011	2012	2013	2014	2011-2014	2011	2012	2013	2014	2011-2014
Stift	8,1	8,1			16,2	8,1	0,0			8,1	0,0	8,1	0,0	0,0	8,1
Uppsala	2,0	3,6	0,4		6,0	2,0	3,3			5,3	0,0	0,3	0,4	0,0	0,7
Linköping	3,8	2,0	2,0		7,8	3,8	2,0	0,6		6,4	0,0	0,0	1,4	0,0	1,4
Skara	3,7	2,6			6,3	3,7				3,7	0,0	2,6	0,0	0,0	2,6
Strängnäs	5,5	0,9	2,4	0,3	9,1	5,5	1,4	1,2	0,3	8,4	0,0	-0,5	1,2	0,0	0,7
Västerås	5,8	2,4			8,2	5,8	2,0			7,8	0,0	0,4	0,0	0,0	0,4
Växjö	11,0	13,0			24,0	11,0				11,0	0,0	13,0	0,0	0,0	13,0
Lund	9,0	6,0			15,0	9,0	3,6			12,6	0,0	2,4	0,0	0,0	2,4
Göteborg	4,4	4,4	2,4		11,2	4,4	4,4	2,4		11,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Karlstad	3,4				3,4	3,4				3,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hälsöand	0,5				0,5	0,5				0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Luleå	0,1	0,7	0,1		0,9	0,1	0,7	0,1		0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Visby	11,0	6,8	2,0		19,8	11,0	3,6			14,6	0,0	3,2	2,0	0,0	5,2
Stockholm															
Totalt	68,3	50,5	9,3	0,3	128,4	68,3	21,0	4,3	0,3	93,9	0,0	29,5	5,0	0,0	34,5
Bidrag ska nyttjas år	2014	2015	2016	2017											

Som framgår av tabellen är totalt 128,4 miljoner kronor av det riktade församlingsbidraget beslutat att gå till GIP eller relaterade områden. Till detta kommer att exempelvis Luleå stift även nyttjat andra medel än riktat församlingsbidrag till satsningar inom detta område. Samtliga medel ansökta för 2011 är förbrukade. För 2012 års bidrag, som kan nyttjas till utgången av 2015 är mycket ännu outnyttjat. För bidragsåren 2013 och 2014 finns endast 5 miljoner kronor kvar att nyttja.

5 34 församlingar och pastorat är anslutna till Västerås IT-plattform (VIP). Även andra enheter än församlingar och pastorat har anslutits. Totalt finns cirka 1400 användare. VIP har en annan teknisk lösning än GIP med lägre grad av central systemdrift. En annan skillnad mellan GIP och VIP är att VIP ger de anslutna enheterna möjlighet att på plats i församlingen erhålla olika typer av support och stöd.

Sammantaget kan konstateras att det är mycket osannolikt att de uppskattningsvis drygt 13 000 anställda som ännu inte är anslutna kan (eller vill) vara anslutna till utgången av 2015, den tidpunkt då merparten av bidragsmedlen ska vara förbrukade. Om stiftan väljer att omdisponera medel kan de nyttja RfB fram till utgången av 2017. Inte heller då är det sannolikt att samtliga som önskar ansluta sig är anslutna. Avsatta medel är även för begränsande för att finansiera denna mängd anslutningar. Kyrkostyrelsen anser att det vore olyckligt om en situation uppstår där nyanslutna församlingar och pastorat själv ska finansiera samtliga kostnader kopplat till anslutningen. Mot bakgrund av detta kommer kyrkostyrelsen, inom ramen för verksamhetsplaneringen för 2016-2018, att lämna förslag för ett fortsatt införande av den gemensamma IT-plattformen.

4.3 IT-system

De för Svenska kyrkan gemensamma IT-systemen kan delas in i olika områden beroende på vilken typ av verksamhet som systemet hanterar eller stödjer. Områdena är:

- ◆ Ekonomi och personal
- ◆ Fastighet och kulturarv
- ◆ Ärendehantering, dokument och arkiv
- ◆ Digital kommunikation och e-post
- ◆ Kyrklig administration inklusive kyrkoval

I avsnitt 4.3.1 - 4.3.5 presenteras fördjupad information om dessa områden.

Det är viktigt att notera vad som inte anges som prioriterade område ovan. Idag finns ingen beredskap eller planering för systemlösningar kopplat till kyrkogårds- och begravningsverksamheten. Motivet till detta är att nationell nivå idag inte har någon uttalad roll när det gäller samordning av frågor kopplade till begravningsverksamheten. Inte heller finns resurser avsatta för satsningar på att skapa gemensamma lösningar kopplat till bogningsområdet. Motivet till detta är att bogningsområdet är ett område där en bred samsyn inom hela Svenska kyrkan behövs för att kunna skapa gemensamma rutiner och systemlösningar. Systemfrågan är en viktig del, men den mest kritiska framgångsfaktorn är att hitta en gemensam ambitionsnivå. Detta gäller för en stor mängd frågor, exempelvis när och hur verksamhet ska kunna bokas, hur snabbt man ska kunna förvänta sig svar på bogningsförfrågningar m.m. Kyrkostyrelsen bedömer att arbete bör initieras för att på sikt skapa gemensamma strukturer inom detta område.

4.3.1 Ekonomi- och personalsystem

Till gruppen ekonomi- och personalsystem hänförs de system som stödjer processer för ekonomi- och personaladministration både på den nationella nivån och i övriga delar av kyrkan. Ett grundläggande behov inom detta område är systemstöd för hantering av utbetalning av kyrkoavgiften. 2006 sjösattes det s.k. Kollekt- och betalsystemet (KOB). I KOB hanteras bl.a. kyrkoavgiften, kollektredovisning och fakturering av den inomkyrkliga clearing. KOB kan integreras med merparten av de ekonomisystem som används inom Svenska kyrkan. Genom integrationen mellan ekonomisystem och KOB kan församlingar, pastorat och stift nyttja den lösning som skapats under 2014 för gemensam hantering av digitala fakturor, extern scanning och utskrift/distribution av fakturor. KOB har varit och är ett framgångsrikt verktyg för att minska kostnaderna för ekonomihantering i kyrkan. Systemet moderniseras för närvarande vilket förutses leda till ökad användarnytta.

Projektet för gemensamt administrativt stöd (GAS) har gett upphov till ett grundläggande koncept som beskriver hur Svenska kyrkan bör jobba inom ekonomi- och personalområdet. Systemstöd har upphandlats för de processer som har utvecklats och systemstödet anpassas löpande till nya och förändrade processer i takt med att koncept och arbetssätt utvecklas. Systemstödet integreras även med KOB och andra relevanta system för att skapa största möjliga effektivitet. Inom ekonomi- och personalsystem är fokus framöver fortsatt på process- och systemfrågor, men även att stödja stiftens vid den pågående uppbyggnaden av servicebyråer. Ett växande antal stift har etablerat, eller fattat inriktningsbeslut om att etablera, en servicebyrå med uppgift att tillhandahålla ekonomi- och löneadministration (vissa servicebyråer avser att tillhandahålla även andra typer av tjänster). Nationell nivå har tillsammans med stiftens ansvar för att bistå de församlingar som önskar ansluta sig till de processer och system som utvecklas. Stöd i samband med dessa införanden är allt från inventering av församlingens nuläge i form av befintliga rutiner samt tekniska och kompetensmässiga förutsättningar, till att erbjuda utbildning i det nya arbetssättet och praktiskt bistå med att konvertera och installera de nya systemlösningarna. Processen innebär inte sällan att församlingen har ett stort behov av support i olika typer av frågor. Bedömningen är att ett stort antal församlingar kommer att ansluta sig dessa lösningar. Nationell nivå biträder även stiftens med ett motsvarande arbete initialt inom personalområdet.

En viktig framgångsfaktor är att ta tillvara på de effektiviseringsmöjligheter och möjligheter till bra verksamhetsstöd som gemensamma processer och system ger upphov till. Målsättningen är således att skapa systemstöd för alla delar av ekonomi- och löneprocesserna där det finns värde av att dessa är gemensamma. Idag ingår t.ex. inte stöd för upprättande av årsredovisning och deklarationer. Inte heller ett verksamhetsstöd anpassat till den kyrkliga kontexten. Det handlar om exempelvis enhetliga och pedagogiska rapporter som stödjer kyrkoherdar och andra chefer i deras ledningsarbete och underlag till kyrkoråd och kyrkofullmäktige för styrning och uppföljning. Dessa områden och andra relaterade områden kommer att hanteras. Arbetet innebär även att befintliga utbildningar inom området måste anpassas till att det nu växer fram en gemensam praxis inom detta område.

4.3.2 Fastighet och kulturarv

Det systemstöd som finns idag inom fastighets- och kulturarvsområdet är i huvudsak hänförligt till hantering av frågor kopplat till grunduppgifter rörande kyrkobyggnader och då primärt till kulturarvsrelaterade frågor i allmänhet och kyrkoantikvarisk ersättning i synnerhet. De system som finns idag är Kyrkobyggnadsregistret som innehåller grundläggande uppgifter om kyrkobeståndet och Sacer som är namnet på det inventarieregister som finns för kulturhistoriskt värdefulla inventarier. Sacer baseras på det register som utvecklats av Västerås stift.

Administrationn av kyrkoantikvarisk ersättning sker i huvudsak i ett projekthanteringssystem benämnt PHS. PHS är både ett ärendehanteringssystem för handläggningen av KAE-ärenden på stiftsnivå och beredning inom kyrkokansliet, men också ett informationssystem för den interna kontrollen och kyrkokansliets nationella uppföljning av KAE. I många stift fungerar PHS som ett diarieföringssystem för KAE-relaterade handlingar. Systemet möjliggör uttag av rapporter och underlag till olika instanser (regeringen, länsstyrelserna och Riksantikvarieämbetet). Ett arbete har skett i syfte att analysera vilket administrativt systemstöd som bör finnas kopplat till hanteringen av den kyrkoantikvariska ersättningen. Den samlade bedömningen är att PHS inte uppfyller de krav som bör

ställas på ett smidigt och kraftfullt stöd för ärendehantering, och inte heller som stöd för resultatanalysen (uppföljning och utvärdering). I rapporten pekades också på svagheter och risker när det gäller bl.a. kvalitén på den inregistrerade informationen i systemet. En fördjupad analys kommer att ske med syfte att precisera de behov och systemkrav som bör ställas på ett nytt eller förändrat projekthanteringssystem. Kravspecifikationen kommer omfatta såväl systemet för handläggarstöd som instrumentet för kontroll, uppföljning och utvärdering, anpassat till den nya modellen för fördelning och hantering av KAE som är under utarbetning. Det är angeläget att detta arbete kan genomföras i nära samarbete mellan berörda användare, systemansvariga, systemutvecklare m.fl. och med deras kompetenser. Fördjupad beskrivning av iakttagelser och förslag till övergripande målbild för ett nytt system framgår i rapporten *Effektiv kyrkoantikvarisk ersättning - slutrapport över nationellt projekt om förbättrad hantering av den kyrkoantikvariska ersättningen*; Svenska kyrkan/Kyrkokansliet 2013.

4.3.3 Dokument- och ärendehantering samt arkiv

Idag finns inga gemensamma system inom Svenska kyrkan för ärendehantering, dokument och arkiv.

Inom Svenska kyrkan bedrivs på flera håll ett aktivt arbete med system för diarieföring och dokumenthantering. Strängnäs stift och Härnösands stift arbetar till exempel sedan flera år i samma dokumenthanteringssystem. Lunds stift arbetar i ett annat diarieförings- och dokumenthanteringssystem, ett system som är svårt att förvalta i den senaste versionen av GIP. Luleå stift bedriver sedan 2014 en pilotverksamhet tillsammans med församlingar och pastorat inom stiftet i ytterligare ett annat diarie- och dokumenthanteringssystem. Övriga stift bedriver sin diarie- och dokumenthantering på andra sätt. Nationell nivå använder ett mer renodlat diarieförings- och ärendehanteringssystem.

Behovet av stöd för diarieföring och dokumenthantering samt arkivering av elektroniska handlingar framförs alltmer intensivt från många håll inom Svenska kyrkan. Kyrkostyrelsen har enligt kyrkoordningen ett särskilt ansvar för kyrkans arkiv. Av kyrkoordningens 55 kap. 8 § framgår att församlingar, pastorat och stift kan överlämna ”Arkivhandlingar som inte längre behövs i kyrkans verksamhet [...] till kyrkostyrelsen för förvaring i Svenska kyrkans gemensamma arkiv.”

Inom ramen för projektet gemensamt administrativt stöd framfördes önskemål från församlingar, pastorat och stift om ett gemensamt dokumenthanteringssystem för hela Svenska kyrkan. Motsvarande behov har konstaterats i utredningar som genomförts gällande den nationella nivån. I samtalen har tydligt framförts att utgångspunkten för ett gemensamt projekt bör vara att ta tillvara de erfarenheter som redan gjorts av systemstöd för diarieföring och dokumenthantering inom Svenska kyrkan, samtidigt som de som idag inte använder ett systemstöd ska få en möjlighet att inventera sina behov. Dessa erfarenheter och behov ska sammanfogas till en gemensam kravspecifikation som kan användas i en öppen upphandling för att på bästa, och långsiktigt mest effektiva, sätt möta Svenska kyrkans gemensamma behov. Det kan vidare konstateras att Svenska kyrkan i dag endast arkiverar pappershandlingar. Det finns inga rutiner eller tekniska lösningar för arkivering av elektroniska handlingar. Eftersom en stor mängd av den information som hanteras inom Svenska kyrkan består av elektroniska dokument, e-post, uppgifter i datasystem och på webben innebär detta att elektronisk data antingen måste skrivas ut på papper för arkivering eller att informationen inte bevaras över huvud taget, åtminstone inte på ett för framtiden lämpligt sätt. Det kan också konstateras att när

det gäller arkivering av pappershandlingar finns det på sina håll brister både i rutiner och i kunskap.

De övergripande behoven i kyrkan är samstämmiga men detaljbehoven ser lite olika ut i olika enheter och inom olika yrkesgrupper:

- ◆ *Utbildning* i diarieföring och arkivering framförs som ett stort behov av församlingar och pastorat. Det framförs också att en ökad satsning på praktiska utbildningar och ett större stöd från stift och nationell nivå är en förutsättning för att eventuellt systemstöd ska kunna få avsedd effekt. Det har identifierats behov av utbildning även hos stift och nationell nivå.
- ◆ Ett för Svenska kyrkan *gemensamt diarieföringssystem* framförs också som ett önskemål från församlingar och pastorat. Församlingar och pastorat menar att ett gemensamt system underlättar utbildning och kunskapsöverföring både inom den egna församlingen, men också mellan församlingar och mellan stift och församlingar. Fördelarna med ett gemensamt diarieföringssystem framförs ofta även av representanter från stift och nationell nivå.
- ◆ Ett *ärendehanteringssystem* som används både till diarieföring och till förvaring av elektroniska dokument kopplade till ett visst ärende framhålls som önskvärt inte minst av stiftet men också från större församlingar/pastorat. Även den nationella nivån ser nytta med ett gemensamt ärendehanteringssystem.
- ◆ Ett *dokumenthanteringssystem* som utöver funktionaliteten i ett ärendehanteringssystem syftar till att systematisera alla elektroniska dokument eftersträvas framför allt av nationell nivå men också från stift, pastorat och församlingar. I den initiala behovsanalysen av ett dokumenthanteringssystem som gjorts lyfts även fram möteshantering och tillhandahållande av handlingar till förtroendevalda, prästlönetillgångarnas behov av dokumenthantering, avtalshantering och gemensamma klassificeringsstrukturer m.m.
- ◆ Behovet av ett *system för långsiktigt bevarande (e-arkiv)* framförs av samtliga nivåer och frågan om en övergång till verksamhetsbaserad arkivredovisning har lyfts.

Mot bakgrund av ovanstående initierar nu nationell nivå tillsammans med stiftet ett projekt för att hantera dessa frågor. Projektet är en del av den strategiska samverkan mellan nationell nivå och stiftet.

4.3.4 Digital kommunikation (inklusive e-post)

Digital kommunikation är samlingsnamnet på de system som stöder processer för att kommunicera kyrkans verksamhet digitalt både inom kyrkan och externt. I huvudsak www.svenskakyrkan.se och internwww.svenskakyrkan.se, dvs Svenska kyrkans intranät.

Externwebb (www.svenskakyrkan.se)

I år är det 20 år sedan (16 mars 1995) Svenska kyrkan registrerade webbplatsen svenskakyrkan.se. På senare år har webbplatsen och kommunikation via andra typer av sociala medier, blivit centrala kommunikationskanaler för såväl församlingar, pastorat som stift och nationell nivå. Den nuvarande gemensamma lösningen har funnits sedan 2007. Församlingar, pastorat och stift ansluter sig till den gemensamma lösningen genom att teckna avtal med nationell nivå. Nationell nivå utser ansvarig utgivare för den gemensamma webbplatsen och fastställer policy och riktlinjer kopplat till webbplatsen och dess innehåll. Nationell nivå ansvarar även för de IT-lösningar som krävs för att församlingar, pastorat och stift ska kunna skapa

och administrera sina egna webbplatser inom ramen för svenskakyrkan.se. De anslutna enheterna ansvarar för att innehållet på webbsidan följer lag och kyrkans riktlinjer inom området, att webbplatsen är uppdaterad samt för hantering av behörigheter för den egna personalen.

Totalt var 77 procent av alla stift, församlingar och pastorat anslutna till svenskakyrkan.se den 28 februari 2015 (se tabell nedan för anslutning per stift).

	Anslutna	Procent
Uppsala stift	58	89%
Linköpings stift	20	65%
Skara stift	35	80%
Strängnäs stift	47	85%
Västerås stift	36	80%
Växjö stift	43	66%
Lunds stift	84	76%
Göteborgs stift	50	67%
Karlstads stift	30	91%
Härnösands stift	41	79%
Luleå stift	28	78%
Visby stift	13	81%
Stockholms stift	43	74%
Totalt	528	77%

I takt med att tekniken vidareutvecklas och användarnas beteenden förändras över tid uppstår behov av att löpande utveckla webbplatsens design och innehåll. Även grundläggande teknik och de administrativa verktyg som används för att skapa och tillgänggöra information behöver löpande utvecklas. Idag pågår ett projekt för vidareutveckling av webbplatsen på nationell nivå. Arbetet sker i nära samverkan med stift och församlingar. Projektet kommer att leverera ett nytt utseende, förbättrade möjligheter att ta del av webben i olika typer av utrustning (t.ex. mobil och surfplatta) och nya förutsättningar för att skapa en webbplats med fokus på service till användarna. Strategidokumentet för digital kommunikation och närvaro är vägledande för arbetet. Målet är att under inledningen av 2016 överföra nuvarande webbplatser till den uppdaterade lösningen. Webbplatsen och dess olika verktyg finansieras av nationell nivå. De enheter som är anslutna till webbplatsen betalar en årlig avgift på 2 400 kr (inkl. moms). För de enheter som är anslutna till den gemensamma IT-plattformen (GIP) utgår ingen avgift. Intäkterna för 2014 kopplat till webben uppgick totalt till drygt 600 tusen kronor.

Det är av stor betydelse för Svenska kyrkan att det finns väl fungerande digitala kommunikationskanaler. Detta gäller allt från ett ändamålsenligt innehåll och design till tekniska och administrativa rutiner kopplat till detta. Användarnas krav och förväntningar på digital kommunikation förändras snabbt. Kyrkostyrelsen konstaterar att det skulle vara resurskrävande och svårt för alla enheter att hänga med i utvecklingen om detta inte gjordes gemensamt. Den gemensamma lösningen har ett stort antal fördelar. Samverkan mellan enheter underlättas när kommunikatörer och andra har samma verktyg för hantering av webbplatsen. Det uppstår möjlighet att skapa gemensamma ”standardinformationspaket” som kan återanvändas av flera enheter. System kan integreras med andra gemensamma system. Exempel på detta är mobilappen Kyrkguiden som hjälper användaren att hitta kyrkor och andra platser samt verksamhet. Men än viktigare är att en

gemensam webb underlättar för besökaren att känna igen sig och därmed att hitta den information de söker, oavsett vilken församlings sida man besöker.

Kyrkostyrelsen planerar att, för alla som är anslutna till svenskakyrkan.se, helt finansiera detta arbete. Redan idag är anslutningen kostnadsfri för dem som är anslutna till GIP. Genom denna åtgärd vill kyrkostyrelsen tydligt visa att svenskakyrkan.se är ett gemensamt system av stor vikt för hela kyrkan. Att erbjuda denna lösning kostnadsfritt skapar ytterligare incitament för anslutning. Upphörandet av fakturering bidrar även till en viss minskning av administrationen inom området. Genom att det idag finns avtal kopplat till nyttjandet behöver ett arbete ske i syfte att analysera hur framtida reglering ska ske mellan nationell nivå och anslutna enheter. En väg skulle kunna vara att förenkla hanteringen genom att t.ex. ersätta delar av nuvarande avtal genom att kyrkostyrelsen utfärdar bestämmelser inom området. Analys behöver dock ske innan beslut kan fattas om vägval. Som en del av analysen ingår att identifiera en lämplig tidpunkt för när denna förändring kan genomföras. Idag är utgångspunkten för arbetet att förändringen genomförs någon gång under 2016 eller senast från och med 1 januari 2017.

Intranät (internwww.svenskakyrkan.se)

Det gemensamma intranätet lanserades 2009 och har sedan dess utvecklats kontinuerligt. Enheter som ansluter sig kan bl.a. skapa egna lokala intranät. När arbetet med uppdateringen av svenskakyrkan.se är avslutat kommer ett motsvarande arbete ske med intranätet. Intranätet utvecklas över tid till att bli den primära informationsbäraren för inomkyrklig informationsgivning. Alla enheter, även de som inte är anslutna, har tillgång till den information som nationell nivå lämnar.

Totalt är 42 procent av alla stift, församlingar och pastorat anslutna. På samma sätt som för externwebben sker anslutning genom att avtal tecknas med nationell nivå. Anslutna enheter betalar en årlig avgift baserat på medelantalet anställda (en uppgift som enheterna rapporterar i samband med den årliga ekonomiska redogörelsen). För enheter som är anslutna till den gemensamma IT-plattformen (GIP) utgår ingen avgift. Lägsta kostnaden är 600 kronor för enheter med 14 eller färre årsarbetare. Högsta kostnaden är 50 000 kronor för enheter med 200 eller fler årsarbetare. Totalt uppgick intäkterna kopplat till intranätet till drygt 550 tusen kronor för 2014.

Många av de fördelar som finns med den gemensamma lösningen för svenskakyrkan.se finns även för intranätet. Det gemensamma intranätet är väsentligt som en gemensam kanal för snabb och effektiv inomkyrklig kommunikation. Genom intranätet kan information samlas från alla delar i kyrkan på ett och samma ställe. Detta skapar grund för att öka utbytet av kunskap, erfarenheter och idéer och minska känslan av ensamarbete. Allt detta bidrar till att skapa förutsättningar för ökad samverkan och samhörighet inom hela Svenska kyrkan.

Kyrkostyrelsen avser, på motsvarande sätt som för externwebben, göra anslutning och användning kostnadsfri även för intranätet. Ett motsvarande arbete behöver ske inom detta område för att identifiera lämpliga metoder för övergång till denna lösning. Utgångspunkten är att samorda extern- och internwebbsarbetet så att båda blir kostnadsfria vid samma tidpunkt och att regelverken runt detta harmonieras i syfte att skapa en tydlig och rationell hantering.

E-post, videokonferens m.m.

E-post är idag ett vedertaget kommunikationsmedel. Svenska kyrkan har ett av Sveriges största e-postsystem med ca 20 000 unika konton. Varje dygn hanteras drygt 1 miljon e-postmeddelanden. Av dessa utgör cirka 90 procent spam eller innehåller skadlig programvara/virus. De analysverktyg som finns sorterar således bort cirka 900 000 mail per dygn. Totalt omfattar idag den samlade datamängden för e-post 5,5 TB-data (5 500 000 MB). Arbete sker löpande med att säkerställa att e-postlösningen är säker och ändamålsenlig. Under 2015 genomförs exempelvis en uppgradering av serverlösningen till nyare teknik. Kyrkostyrelsen har utfärdat bestämmelser som gör det möjligt att ansluta även externa e-postserverar för de församlingar som har sådana.⁶

Genom den gemensamma lösningen för videokonferens skapas förutsättningar för samverkan och erfarenhetsutbyte inom hela kyrkan. Minskat resande bidrar även till minskad miljöpåverkan. Möjligheten till digitala möten ökar i takt med att fler och fler enheter skaffar utrustning.

Det sker en ständig utveckling av de digitala kommunikationslösningarna. E-post håller i många typer av organisationer på att ersättas av andra typer av verktyg för digital kommunikation. Exempelvis används Skype Business (tidigare kallad Lync) för kommunikation inom företag som alternativ till e-post och videomöten. Kyrkostyrelsen bevakar löpande utvecklingen inom området för digitala möten och annan typ av digital kommunikation för att säkerställa att det finns ändamålsenliga gemensamma lösningar för tillgängliga ändamålsenliga kommunikationsverktyg.

4.3.5 Kyrklig administration och kyrkoval

Som framgår av redogörelsen för utvecklingen av de gemensamma systemen inom Svenska kyrkan inleddes detta arbete med system kopplat till den kyrkliga administrationen och kyrkovalen. Det handlar således om system som stöder processer för att administrera medlemmar, aktiviteter inom kyrkan och kyrkans organisation/indelning.

Kyrkobokföring i stället för folkbokföring

Redan i historisk tid fördes det inom Svenska kyrkan anteckningar och register av olika slag och för olika ändamål. Sedan tidigt 1600-tal har man i församlingarna fört s.k. ministerialböcker över de kyrkliga handlingarna. Genom 1686 års kyrkolag fastställdes för första gången riksomfattande regler för en kyrklig personbokföring. Syftet var att stödja prästerna i deras arbete och kontakter med församlingsbor. Så småningom kom prästernas anteckningar att användas även av det borgerliga samhället som grund för en mer allmän folkbokföring. Folkbokföringen sköttes sedan i flera hundra år av kyrkan. 1991 övergick dock ansvaret för folkbokföringen till skattemyndigheten och kyrkans hantering kallas idag för kyrkobokföring.

Ändamålet för vår kyrkobokföring finns i kyrkoordningen 56 kap. (se avsnitt 2.1). Kyrkobokföringssystemet utvecklades i samband med att staten övertog ansvaret för folkbokföringen. Systemet bestod av medlemsregister samt register över

⁶ Anslutningen av externa e-postlösningar innebär möjligheten att erhålla e-postadresser enligt principen förnamn.efternamn@svenskakyrkan.se. Idag har åtta församlingar sådana e-postserverar anslutna. Kyrkostyrelsen uppmuntrar en övergång från lokala lösningar inom detta område till förmån för den gemensamma e-postlösningen. En mer renodlad lösning med färre aktörer innebär bl.a. fördelar genom att det blir enklare att hantera uppgraderingar mm.

kyrkliga handlingar. Under ett stort antal år fanns såväl lokala som nationella register. Uppgifterna i registren hölls aktuella genom uppdateringar från Statens person- och adressregister (SPAR) och genom filutbyte mellan systemen. Kyrkobokföringssystemet i sin nuvarande form lanserades 2003. Då samlades alla databaser centralt – även verksamhetsregister och ministerialböcker – vilket ökade säkerheten i lösningen och minskade behovet av lokal förvaltning av servrar och lagring.

Vid sidan av Kyrkobokföringen finns även ett system för hantering av kyrkans organisation. Registret kan liknas vid ett kyrkans ”bolagsregister” dvs. förteckning över organisationsnummer, firmatecknare mm. Ett stort pågående projekt inom detta område är kopplat till att församling från och med 2016 upphör att vara en folkbokföringsuppgift. Det skapar behov av att kyrkan själv hanterar församlingsgränser och förändring av dessa.

Genom systemet Kyrksam har det skapats bättre förutsättningar för ansvariga lokalt, i stift och på den nationella nivån att hålla kontakt med såväl förtroendevalda och anställda som aktiva i olika kyrkliga verksamheter. Kyrksam erbjuder också möjlighet till kommunikation med personer i registren via flera olika kanaler. Inriktningen är att vidareutveckla Kyrksam för att öka nyttan med systemet genom nya funktioner och kopplingar med andra system så att det i allt större utsträckning kan ersätta andra lokala system för registerföring av personer. Därmed minskas dubbelarbete och det skapas en personuppgiftsbehandling som följer regelverk och god praxis.

Kyrkoval

Före år 2000 hanterades kyrkovalen inom ramen för de systemlösningar som tillhandahölls av den statliga valmyndigheten. I september 2001 genomförde Svenska kyrkan för första gången ett kyrkoval i egen regi. I och med relationsändringen blev det således nödvändigt att bygga ett valsystem för de kyrkliga valen. Valsystemet har stora beroenden till andra system. Bl.a. krävs information om vilka som är röstberättigade till vilka organ samt kyrkans organisation. För genomförande av kyrkliga val finns systemstöd som bl.a. hanterar:

- ◆ Valdistriktsindelning
- ◆ Kandidatförteckningar
- ◆ Valsedlar
- ◆ Röstkort
- ◆ Mandatfördelning

Valsystemet innehåller även IT-stöd för att kunna beställa och stödja distribution av valmaterial av olika slag. Utveckling av systemet sker med fokus på respektive val. Idag pågår arbete inför 2017 års val. Utvecklingsbehoven påverkas av exempelvis förändringar i hur valet genomförs (t.ex. regler för valdistrikt, förhandsröstning, hur anmälan av kandidater och nomineringsgrupper sker och mandatberäkningar). Det styrs även av systemens tekniska ålder och behov av ändamålsenlig administration. Eftersom systemet är verksamhetskritiskt under en kort period ställs extra höga krav på säkerhet och tillgänglighet. Som en del av respektive vals genomförande sker en utvärdering av systemlösningen. Systemkostnaderna utgör en väsentlig del av de valkostnader som uppstår på nationell nivå.

Övriga system

Utöver de centrala systemen för hantering av medlemmar, organisation och de kyrkliga valen finns ett antal övriga system.

- ◆ Register över dem som domkapitlen har att utöva tillsyn över, det vill säga vigda diakoner och präster. Registret används även som grund för vilka präster som anmäls till Kammarkollegiet och erhåller förordnande som vigselförrättare i Svenska kyrkan.
- ◆ *Statistikdatabasen* har skapats för att tillgängliggöra statistikuppgifter för beslutsfattare och andra intresserade. Databasen möjliggörs av att merparten av all statistik inhämtas och bearbetas elektroniskt. Innehåller bl.a. kyrkostatistiken (bland annat gudstjänster, barn- och ungdomsverksamhet, musikverksamhet), den ekonomiska redogörelsen (ekonomiska utfallet i kyrkans enheter), modul för budgetsimulering (skapar prognoser och beräkningsunderlag i samband med budgetering) och kyrkobyggnadsstatistiken (både vad gäller kyrkobyggnadernas status i olika avseenden men också den verksamhet som bedrivs i kyrkobyggnaderna.) Systemet skapar även själva vissa statistiska uppgifter och det inhämtas statistik av intresse för kyrkan från externa aktörer som t.ex. SCB.
- ◆ *Anmälan* System för administration av konferenser och utbildningar. Systemet erbjuder alla enheter som använder de gemensamma webbverktygen. Användare är primärt stift och den nationella nivån men även ett antal större pastorat och församlingar använder systemet. Under 2014 hanterades cirka 500 evenemang med totalt 26 000 deltagare.
- ◆ *KyrkSpar* System för adressuppgifter om medlemmar och andra enskilda i Sverige. När uppgifterna i t.ex. Kyrkobokföringssystemet inte räckt till har enheten hänvisats till att köpa uppgifter från t.ex. SPAR. Sedan 2013 tillhandahåller därför nationell nivå systemet KyrkSpar som ger möjlighet att kostnadsfritt söka personuppgifter.

5 Resurser

En allmän ambitionshöjning har skett inom samverkans- och systemområdet de senaste åren. Genom att fastställa vilka områden som är prioriterade för samverkan tydliggörs även behov av ytterligare ambitionshöjning inom dessa områden. Arbetet med fortsatt utbyggnad och kvalitetssäkring kommer således även fortsatt att ta stora resurser i anspråk. Genom att nationell nivå finansierar centrala delar av det nödvändiga arbetet kopplat till gemensamma system och processer så skapas förutsättningar för kostnadsbesparingar i församlingar och pastorat.

Även om genomförda och kommande satsningar är omfattande kommer resurserna inte att räcka till för att genomföra alla goda idéer. Som framgår ovan finns idag inga planer på att skapa gemensamma lösningar inom kyrkogårds- och begravningsområdet. Inte heller området bokningssystem är prioriterat. En viktig fråga är frågan om servicebyråer/servicecenter. Här kan noteras att det idag inte finns resurser avsatta för att bistå stiftet, annat än i mindre omfattning, med att utveckla och etablera ett gemensamt koncept för något som skulle kunna kallas t.ex. "Kyrkans servicecenter i X stift". Kyrkostyrelsen kommer även att behöva göra prioriteringar både mellan och inom olika områden som i sig är prioriterade. Till detta kommer risken för ändrade förutsättningar. Det finns här anledning att notera ett antal förhållanden som kan leda till behov av ytterligare resursförstärkning över tid. Behov av systemutveckling kan uppkomma som en konsekvens av t.ex. lagkrav, kyrkomötesbeslut, ändrade beteenden och förväntningar och att vissa av de befint-

liga systemen når slutet av sin tekniska livslängd. Betydande kostnader uppstår också när enheter ansluter sig till olika typer av gemensamma nya system. Idag är det oklart i vilken takt och omfattning som olika enheter förväntas ansluta sig. En hög anslutningstakt inom flera områden riskerar att minska kapaciteten för utveckling till att istället fokusera på anslutningarna. En sådan situation riskerar att påverka utvecklingen inom hela samverkansområdet i en negativ riktning. Sammantaget kan det således finnas anledning för kyrkostyrelsen att återkomma i resursfrågan.

Bilaga 4

Övrig rapportering från kyrkostyrelsen

Kyrkostyrelsen lämnar i denna bilaga information om ärenden som inte är återrapporering av direkta uppdrag från kyrkomötet, utan ärenden som kyrkostyrelsen särskilt vill redovisa till kyrkomötet.

Kyrkostyrelsen rapporterar återkommande till kyrkomötet om hur processen Dela tro – dela liv fortskrider och kommer att presentera en utvärdering av genomförande och måluppfyllelse till kyrkomötet 2019.

Rapport Dela tro – dela liv

Satsningen på undervisning och mission för alla åldrar.

Kyrkostyrelsen beslutade i juni 2012 om en gemensam satsning på kyrkans undervisning och mission för alla åldrar. Hösten 2012 beslutade kyrkomötet om ekonomiska ramar på 60 miljoner för satsningen som löper under perioden 2013–2018.

Anvisningar för hur man kan ansöka hos kyrkostyrelsen om ekonomiska medel till delsatsningar inom Dela tro – dela liv har tagits fram och bejakats av kyrkostyrelsens arbetsutskott den 14 februari 2014-02-14. Anvisningarna bygger på de inriktningar som angavs i underlaget till kyrkostyrelsens beslut i juni 2012. Föreslagna teman för delsatsningar kommer från de överläggningar som kyrkostyrelsen höll med stiftsstyrelserna och Rådet för Svenska kyrkan i utlandet i mars 2013. För delsatsningar betonas samverkan i olika former. Fram till och med våren 2015 har 13 delsatsningar och tre nationella konferenser beviljats stöd från kyrkostyrelsen. Delsatsningarna är följande:

1. *Bibeln.nu*, en bibelskola och en bibelsamtalsledarutbildning vid Rättviks stiftsgård, öppen för alla att ansöka till. Västerås stift samarbetar med Karlstads och Stockholms stift, Sensus och Svenska Kyrkans Unga.
2. *Tala tro*, en delsatsning för att pröva vägar att stärka samtalet om tro och liv med särskilt fokus på möten med föräldrar till barn i åldersgruppen 0–6 år. Genomförs i nio församlingar i Uppsala, Skara och Karlstads stift. En gemensam kompetensutveckling för medarbetare i församlingarna ingår. En spridningskonferens kommer att arrangeras för att fler församlingar ska få del av resultaten från delsatsningen.
3. En delsatsning inom nätverket Framtiden bor hos oss, bestående av ett 20-tal församlingar i Lunds, Göteborgs, Strängnäs, Linköpings och Stockholms stift. Syftet är att bearbeta frågor om kyrkans undervisnings- och missionsuppdrag i mångkulturella församlingar, framförallt genom en fortbildning för medarbetare (förtroendevalda, ideella och anställda) i form av en större konferens hösten 2015, med uppföljning i stift och församlingar.
4. Plan för lärande och undervisning – en satsning för att utveckla församlingarnas arbete med lärande och undervisning. Syftet är att utarbeta planer för lärande och undervisning i ett antal församlingar i Skara, Strängnäs, Växjö och Västerås stift samt att göra den metod som utarbetas tillgänglig för alla församlingar i Svenska kyrkan.
5. *Dela tro – dela liv. Riksläger för Svenska Kyrkans Unga och Svenska kyrkan*. Syftet är att genomföra ett riksläger den 30 juni–3 juli 2016 i Linköping. Under lägret ges möjligheter till diskussion och utmaningar där unga människor får växa i sin egen tro och fördjupa sin kunskap om Svenska kyrkans tro och tradition.

6. *Tala väl om varandra – en pilotkurs för utbildning av dialogaktörer*. Syftet är att i sju pastorat i Skara och Göteborgs stift utbilda två medarbetare/pastorat, varav minst en ideell, till dialogaktörer med fördjupad kunskap om kristen tro och andra religioner för respektfulla möten med människor av annan tro.
7. *Handbok för arbete med katekumenat*. Lunds, Linköpings, Strängnäs och Stockholms stift står bakom delsatsningen. Syftet är att samla kunskap om och erfarenhet av arbete med katekumenat, att arbeta fram en handbok och med hjälp av den sprida kunskap och erfarenhet till församlingar i Svenska kyrkan, samt att stärka de församlingar som redan arbetar med katekumenat. Den handbok som arbetas fram prövas i fyra församlingar (en i respektive stift). Samarbete sker med Föreningen för katekumenatet, Sensus studieförbund och studieförbundet Bilda.
8. *Mötesplatser för trons och livets frågor – en satsning för att stärka samtalet om tro och liv i konfirmandundervisningen*. Femton församlingar, fem i vardera Växjö, Strängnäs och Västerås stift, genomför delsatsningen riktad till konfirmander för att stimulera till lärande om kristen tro och reflektion över tron och livet. Samverkan sker med Kalmar läns museum och Linnéuniversitetet i Växjö. I delsatsningen används kyrkorummet som ett pedagogiskt rum för resor i tiden.
9. *Grundutbildning för bibliologledare*, genomförs av Bibliodramasällskapet i Sverige i samverkan med Uppsala, Linköpings och Stockholms stift. Utbildningen vänder sig till församlingsanställda och ideella ledare som leder bibelsamtal och bibelgrupper i församlingarna. Samverkan sker med Sensus studieförbund, studieförbundet Bilda och Ekumeniakyrkan.
10. *Medvetandegöra liturgin i och upplevelsen av kyrkorummet*, genomförs av Linköpings, Lunds och Luleå stift tillsammans med Vadstena folkhögskola. Syftet är att undersöka hur liturgi, pedagogik och kyrkorum samverkar i en meningsskapande process för gudstjänstdeltagare och att använda kyrkorummet än mer som ett pedagogiskt rum för alla åldrar, inte minst för andra samhällsaktörer som exempelvis skolan. Arbetet görs i minst tre pastorat/stift. En konferens med fokus på barn och kyrkorum kommer att arrangeras.
11. *Make room for Godly Play*, görs i samverkan mellan Linköpings och Västerås stift, Linköpings domkyrkopastorat, Sensus Småland-Östergötland och nätverket för Godly Play i Sverige. Syftet är att hjälpa barn i en postmodern, sekulariserad och pluralistisk värld att tyda sina liv med Bibelns berättelser som grund. Ett fullt utrustat Godly Play-rum kommer för första gången att skapas i Sverige och ett bibliotek byggs upp. En fortbildning för medarbetare och en grundutbildning för ideella genomförs.
12. *ViDelar.nu*, genomförs av Stockholms och Linköpings stift, Svenska Kyrkans Unga i Stockholms stift och Sensus Stockholm-Gotland. ViDelar.nu är ett internetverktyg med syfte att underlätta för anställda och ideella ledare i Svenska kyrkan, EFS, Svenska Kyrkans Unga och Sensus att dela med sig av metoder. Vidare kommer en fördjupningssida att byggas upp där material av olika slag samlas, som exempelvis skrifter och föreläsningar. Efter uppbyggnad kommer internetverktyget att lanseras för användning i hela landet.
13. Delsatsning inriktad mot gymnasieskolan i domkyrkoförsamlingarna i Linköping, Lund och Växjö i samverkan med respektive stift. Syftet är att fördjupa samarbetet mellan Svenska kyrkan och gymnasieskolan genom att elever erbjuds möten med, upplevelser och samtal om kyrkans tro och aktuella samhällsfrågor. Med utgångspunkt i de möjligheter som domkyrkorna i Linköping, Lund och Växjö erbjuder är målet att skapa 10–15 pedagogiska program och temadagar kopplade till läroplanen för gymnasieskolan, Lgy 2011.

Information och kommunikation

Fyra informationsbrev om Dela tro – dela liv skickas ut varje år, bland annat till alla stift. Dessa innehåller uppdaterade lägesrapporter om de delsatsningar som beslutas av kyrkostyrelsen och de mötesplatser, främst konferenser, som arrangeras inom ramen för Dela tro – dela liv. Informationsbreven är tillgängliga på Svenska kyrkans intranät, internwww.svenskakyrkan.se/delatrodelaiv. Information och kommunikation sker också via sociala medier. Från och med Annandag påsk 2015 finns en sida på Facebook, Dela tro – dela liv, där unga och gamla med olika bakgrund, ålder, kön och etnicitet delar med sig av sina personliga erfarenheter av livet och tron. Tanken är att sidan ska leva under ett år, för att sedan utvärderas. Sidan finns på <https://www.facebook.com/delatrodelaiv>.

Beredning av ansökningar

En referensgrupp bestående av tre stiftskanslichefer samarbetar med nationell nivå och rådfrågas i beredningen av delsatsningar. En ungdomsreferensgrupp bestående av sex unga människor i åldern 16–20 år inrättades 2014. Denna grupp tillfrågas också vid beredning av ansökningar om delsatsningar samt är rådgivande för Dela tro – dela liv. Under våren 2014 genomfördes besök i samtliga stift för samråd och diskussion om satsningen. Den internationella och ekumeniska kartläggningen och analysen av hur andra kyrkor arbetar med undervisning och lärande pågår och redovisas i början av 2016.

Konferenser och mötesplatser

Inom Dela tro – dela liv genomförs en årlig konferens om aktuellt tema inom satsningen. Dessa konferenser är öppna för alla och samarrangeras med stift. Den första konferensen hölls på Stjärnholms stiftsgård den 27–28 oktober 2014 och arrangerades tillsammans med Strängnäs stift. Omkring 100 personer deltog. Temat var lärande i ett ekumeniskt och internationellt perspektiv med vuxnas lärande i särskilt fokus. Föreläsare från kyrkor i Brasilien, England, Nederländerna och Tyskland bidrog.

Nästa konferens äger rum den 6–7 november 2015 och har rubriken Dela tro – dela liv, för alla? med koncentration på frågor om delaktighet. Konferensen genomförs tillsammans med Stockholms stift. I samråd med Göteborgs stift pågår planeringen för konferensen den 8–9 april 2016 med rubriken Bibeln mitt i allt. Även 2017 års konferens är under planläggning tillsammans med Lunds och Växjö stift, med tematik kring kristendomsdidaktik.

Ytterligare mötesplatser tillhandahålls fortlöpande, så exempelvis under Teologifestivalen i februari 2015 då kyrkorummets möjligheter för undervisning och lärande diskuterades under rubriken Dela rum, dela tro, dela liv, och seminarier under Sveriges kyrkosångsförbunds riksfest i Örnsköldsvik i maj 2015.

Riktat församlingsbidrag 2014

Inledning

Stiften rapporterar årligen om användningen av riktat församlingsbidrag. Denna rapport bygger på den information som stiften lämnat våren 2015.

Kyrkomötet beslutade 2009 om ett riktat församlingsbidrag (RFb) på 100 miljoner kronor årligen destinerat till församlingar år 2011 och 2012 att användas till ”åtgärder som leder till ökad samverkan mellan församlingar i syfte att uppnå bestående förändringar och verksamhetseffektivisering”.

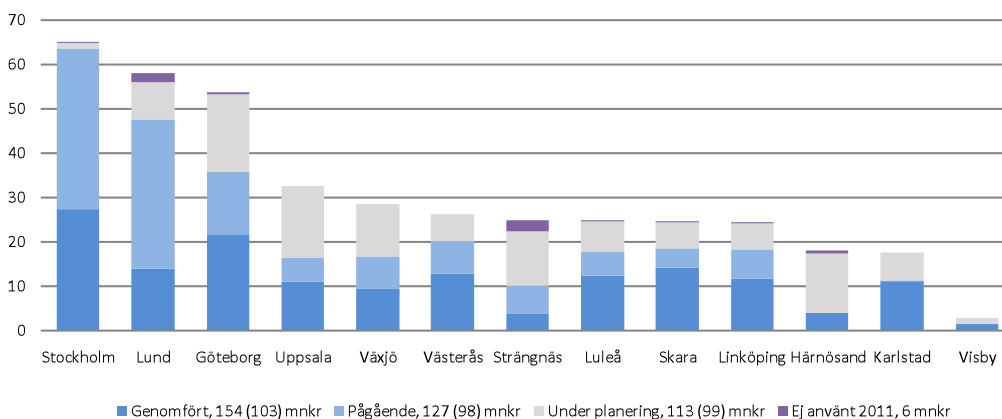
Medlen, som är en form av omställningsbidrag, avsattes proportionerligt till stiftet, utifrån antalet kyrkotillhöriga i varje stift. Respektive stift ansvarar för att använda bidraget utifrån de behov stiftet bedömer finns och de kriterier stiftet definierar samt att rekvirera medel från den nationella nivån.

Kyrkostyrelsen beslutade 2013 om en förlängd tid för stiftens rekvisition av bidraget vilket innebär att RFb 2011 kunde rekvireras till utgången av 2014 och RFb 2012 kan rekvireras till utgången av 2015. Detta betyder samtidigt att den sammanlagda period som bidraget för respektive år är tillgängligt kan sträcka sig över fyra år, 2011–2014 respektive 2012–2015.

Kyrkomötet beslutade 2012 om RFb för 2013. På motsvarande sätt beslutade kyrkomötet 2013 om RFb för år 2014. Båda bidragen beslutades att vara i samma omfattning och på samma grunder som tidigare år. För år 2014 skedde ett tillägg i skrivningen ovan ”... åtgärder som leder till ökad samverkan mellan församlingar i syfte att uppnå bestående förändringar och verksamhetseffektivisering varvid barn och ungas behov särskilt bör beaktas”. Budgetutskottet betonade att avsikten inte var att snäva in RFb eftersom arbetet med gemensamma stödfunktioner ännu pågår.

RFb för 2011–2014 uppgår sammanlagt till 400 miljoner kronor och ingår i nedanstående redovisning. Belopp anges i miljoner kronor, där inte annat anges. Motsvarande värde från föregående år anges inom parentes.

Diagram 1. Total omfattning på beslutat riktat församlingsbidrag 2011–2014, 400 (300) mnkr

Den totala omfattningen av beslutat RFb delas upp i kategorierna genomfört, pågående och under planering, dvs. av stiftet ännu ej fördelade medel. Dessutom anges ej använda medel som beslutats för 2011 men som inte rekvirerats vid utgången av 2014. Sammanlagt har 39 (34) procent av den möjliga volymen genomförts, 32 (33) procent är pågående och 28 (33) procent är under planering.

Genomförda och pågående projekt

Vid utgången av 2014 är projekt till en kostnad av 281 (201) miljoner kronor pågående eller genomförda. Detta motsvarar 70 (67) procent av det totala riktade församlingsbidraget.

Diagram 2. Omfattning av pågående eller genomförda projekt 2011–2014 per inriktning och stift, 281 (201) mnkr

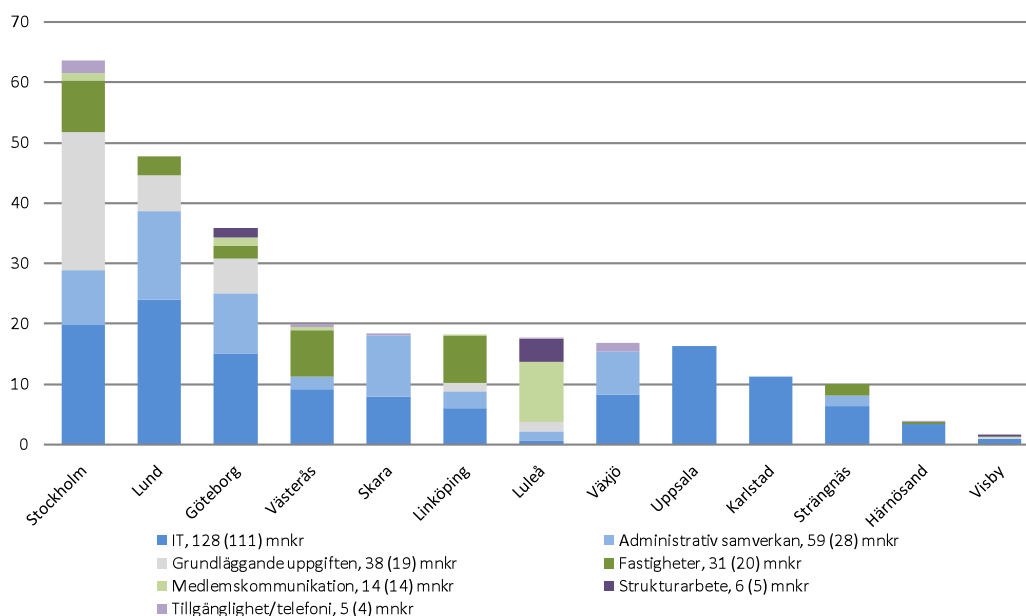
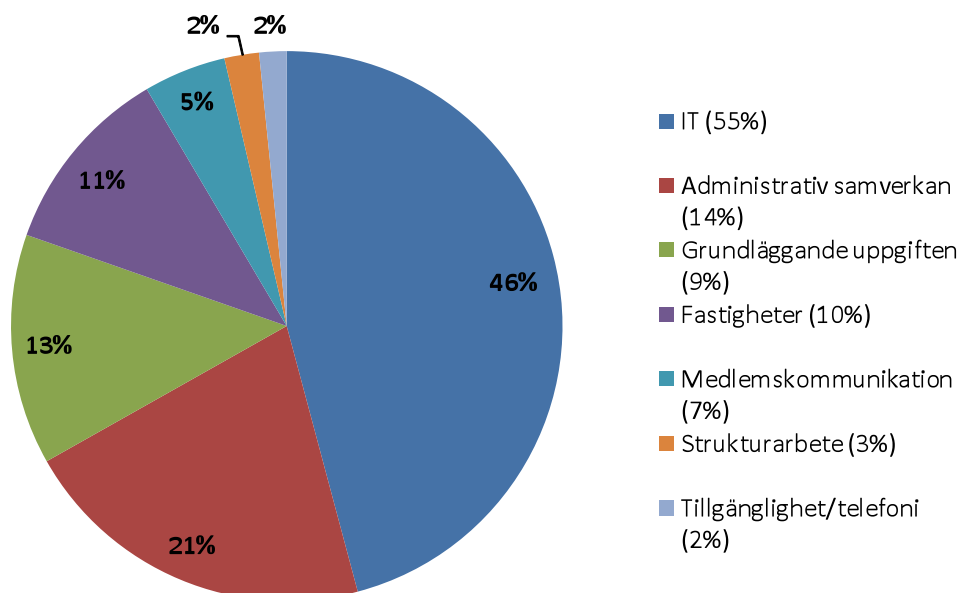

Diagram 3. Fördelning av pågående och genomförda projekt 2011–2014 per inriktning, 281 mnkr

Den huvudsakliga inriktningen för projekten är IT följt av administrativ samverkan, den grundläggande uppgiften, fastigheter och medlemskommunikation. Den största ökningen av avslutade projekt jämfört med föregående år finns inom IT-området. Väsentliga ökningar finns även vad gäller administrativ samverkan och fastigheter.

Grundtanken med den gemensamma IT-plattformen (GIP) är att i samverkan med anslutna församlingar, stift och den nationella nivån bygga upp ett kostnadseffektivt, säkert och uppdaterat IT-system. Genom anslutning till GIP får församlingar tillgång till kompetens, högre säkerhet och minskade kostnader samtidigt som det möjliggör en bredare samverkan på det administrativa området. Därtill kan den samordning och dokumentation som är en del i genomförandet vara till hjälp vid indelningsändringar.

För GIP-projekt är tiden från information och inventering till införande och drift cirka två år och beslutet om förlängd rekvisitionstid för RFb har därför gett stiften bättre planeringsmöjligheter. Den nationella nivåns möjligheter att ta emot och införa nya enheter och användare i den takt som efterfrågas påverkar också projekt-tidens längd och på det området har rutiner och resurserna förstärkts över tiden. Idag (2015) bedöms inte nationell nivåns IT-verksamhet längre vara en ”trång sektor” vid införande av GIP.

Till GIP anslöt sig under året 70 enheter med 2 348 användare och vid årsskiftet var 275 enheter med 7 930 användare anslutna. RFb har även utgått till VIP Västerås IT-plattform. Projekt inom IT återfinns därmed i samtliga stift.

Administrativ samverkan, primärt ekonomi- och lönehantering (GAS)

I samma takt som intresse och engagemang i stiften ökat för anslutning till GIP har också behovet av och möjligheterna till en utvecklad samordning och samverkan inom det administrativa området vuxit. Projekt inom ramen för Gemensam administrativ samverkan har därför getts uppdraget att arbeta med frågor om förutsättningar och möjligheter, liksom organisationsformer och möjliga systemlösningar, för en utvecklad och samordnad administrativ samverkan inom Svenska kyrkan.

Administrativ samverkan förväntas leda till ökad kostnadseffektivitet, ökad kvalitet och minskad sårbarhet med bibehållen servicenivå och möjliggör att resurser kan överföras till arbetet med den grundläggande uppgiften. Möjligheter till verksamhetseffektiviseringar, i form av lägre kostnader med bibehållen eller högre kvalitet, ses som stora men uppskattas i de flesta fall komma på några års sikt.

Projekt inom administrativ samverkan återfinns i 7 stift (Lund, Göteborg, Skara, Stockholm, Uppsala, Härnösand samt Luleå stift) och omfattar 25 pastorat. Servicebyråer har etablerats i 3 stift. Av de 25 pastoraten som nu arbetar i det gemensamma arbetssättet så är det 4 pastorat som använder konceptet helt i egen regi. Övriga använder servicebyråer.

Den grundläggande uppgiften

Kopplat till den grundläggande uppgiften – gudstjänst, undervisning, diakoni och mission – har flera samverkansprojekt bedrivits. Detta gäller bland annat gudstjänstutveckling, gudstjänstfokusering samt barn- och ungdomsverksamhet. Projekt inom den grundläggande uppgiften återfinns i 2 stift.

Fastigheter

Samverkan i fastighets- och energifrågor mellan de lokala enheterna bidrar till kompetensutveckling och byggande av kollegiala nätverk. Det skapar förutsättningar för respektive lokal enhet att överblicka behov av akuta och framtida åtgärder på fastighetssidan på ett bättre sätt. Projekt inom fastigheter återfinns i sex stift.

Medlemskommunikation

Projekt inom området medlemskommunikation återfinns i ett stift. Exempel på arbete inom detta område är lokala kommunikationssatsningar och satsningar inom minoritetsspråk.

Strukturarbete

Inom ramen för strukturarbete har bland annat några underlag för beslut om nya pastorat arbetats fram som på sikt förväntas resultera i en ökad samordning och ett effektivare resursutnyttjande. Projekt inom strukturarbete återfinns i ett stift.

Tillgänglighet och telefoni

Genom anslutning till den gemensamma telefoniplattformen får församlingar tillgång till kompetens, högre säkerhet och minskade kostnader samtidigt som det möjliggör en bredare samverkan på det administrativa området.

Projekt inom tillgänglighet och telefoni återfinns i nio stift, inklusive Västerås. Utvecklingen inom telefoniområdet har i likhet med GIP varit stark och vid utgången av 2014 används den tekniska lösningen, Centrex, som är bas för telefoniplattformen av cirka 18 000 användare. Av dessa är 10 112 användare i 295 enheter anslutna till den form av telefonisamverkan som innebär att anslutna enheter, utöver den tekniska samverkan som en Centrexlösning innebär, även delar av en funktionell samverkan i form av möjligheter till gemensamt svarsställe, stöd och support, utbildning och samverkan vid exempelvis vakanser. Denna tjänst erbjuds av stiftet. På liknande sätt erbjuds telefonisamverkan inom Västerås stift.

Stiftens prioriteringar

Vid utgången av 2014 finns cirka 240 miljoner kronor i RFb som ännu inte rekviderats och av dessa medel är 119 miljoner kronor inte fördelade till projekt.

I enkät till stiftet har efterfrågats i vilken utsträckning stiftet fullt ut *har beslutat om fördelningen* av RFb 2013-2014 och om eventuell orsak till att sådan fördelning ännu inte skett fullt ut. Av stiftens svar framgår att 5 stift fullt ut fattat beslut om fördelning av RFb, vilket är lika många som i föregående års rapportering. I de fall man inte fattat beslut om fördelning är orsakerna, liksom föregående år, bland annat GIP-processens utsträckning i tid och osäkerhet över processens kostnader. Bland svaren framgår också att förankring hos församlingar och pastorat tar tid.

Stiftet har tillfrågats om för vilken *typ av insatser* som ännu inte fördelat RFb ska användas. Av svaren framgår att administrativ samverkan och fastigheter passerat IT jämfört med föregående år. Därefter följer medlemskommunikation, den grundläggande uppgiften och strukturarbete som passerat tillgänglighet/telefoni.

Stiftet har även tillfrågats om hur man bedömer möjligheten att hinna fördela och rekvidera de för respektive stift tilldelade medlen. Frågan har ställts mot bakgrund av att stiftet är olika långt komna i planering och genomförande av RFb-projekt. Svaren visar att lika många 5 (5) stift som föregående år gör bedömningen att man *kommer att hinna såväl fatta beslut om fördelning som rekvisition* av RFb 2013, och att 8 stift gör motsvarande bedömning av RFb 2014. För de stift som uttrycker tveksamhet eller i något fall svarar nej på frågan, är orsaken bland annat att de projekt till vilka det beslutats om bidrag tar betydligt längre tid än planerat att genomföra samt kvalitet prioriteras framför snabb genomförandetid.

Rapporten visar på att den huvudsakliga inriktningen för pågående eller genomförda projekt är IT följt av administrativ samverkan, den grundläggande uppgiften, fastigheter och medlemskommunikation. Den största ökningen av avslutade projekt jämfört med föregående år finns inom IT-området. Väsentliga ökningsar finns även vad gäller administrativ samverkan (primärt ekonomi- och löneområdet) och fastigheter.

Erfarenheterna av riktat församlingsbidrag visar att ett stöd för ett specifikt syfte – att åstadkomma en ökad samverkan – verksamt bidrar till att det också sker. Detta sker inte minst genom utveckling och implementering av en gemensam IT-plattform som infrastruktur och grund för att bygga gemensamma lösningar och på så sätt nå de effektiviseringar bidraget är avsett att främja. Genom samverkan kan resurser användas gemensamt och skapa ekonomiskt utrymme så att kyrkans möjligheter att fullgöra sitt grundläggande uppdrag stärks.

Stiften konstaterar att projekten tar längre tid än vad tidigare bedömningar indikerat. Detta innebär att behoven av RFb kan komma att sträcka sig bortom den nu anslagna nyttjandeperioden.